

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

EKONOMICZNE I SPOŁECZNE UWARUNKOWANIA
ROZWOJU POLSKIEJ GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PO WSTĄPIENIU POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ

Publikacja zrealizowana w ramach tematu:

Monitorowanie oraz analiza zmian polskiego łańcucha żywnościowego.

W zadaniu:

Analiza wzajemnych relacji ekonomicznych między poszczególnymi elementami łańcucha żywnościowego.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

GRUDZIEŃ 2006

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	22
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka Tomasz Smoleński	26
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka Irena Strojewska	35
8. Rynek mleka	Zygmunt Smoleński Teresa Zdziarska	44
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	49
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski Danuta Zawadzka	52
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Mira Kobuszyńska Grzegorz Dybowski	56
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	62
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	66
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	72
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
16. Rynek usług dla rolnictwa	Albin Klementowski Magdalena Talarek	81

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Roman Urban (z-ca redaktora naczelnego), Krzysztof Hryszko (sekretarz redakcji),
Lech Goraj, Jan Małkowski, Bożena Nosecka, Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Maria Serwińska - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

W listopadzie znacznie obniżył się wyrównany wskaźnik nożyc cen, który zmniejszył się o 0,6 punktu procentowego (pp), ale nadal znacznie przekraczał 100 punktów. Wpłynęły na to znaczne spadki cen żywca, w tym przede wszystkim wieprzowego i drobiu oraz ziemniaków. Spadków cen skupu tych produktów nie były w stanie zniwelować podwyżki cen zbóż oraz mleka. Zatem wyrównany wskaźnik zmian cen koszyka skupu wyniósł w listopadzie 101,1 punktu wobec 101,7 punktu w październiku. Znaczna poprawa wyrównanego indeksu produkcji sprzedanej przemysłu spożywczego spowodowała, że wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu wzrósł w ciągu miesiąca o 1,5 pp tj. do 102,2 punktu. Nie osłabiła tego relatywnie drożejąca żywność. W konsekwencji syntetyczny wskaźnik koniunktury (SWKR) poprawił się nieco w porównaniu z poprzednim miesiącem.

Dotychczasowe wzrosty cen skupu podstawowych surowców rolniczych z nadwyżką kompensowały wzrost cen środków produkcji, jaki postępuje od początku 2006 r. Skumulowany wskaźnik nożyc cen do listopada wyniósł ponad 102 punkty, podczas gdy w tym samym czasie przed rokiem nie sięgał 90 punktów. W najbliższym miesiącu powinna zmniejszyć się dynamika zmian cen skupu, co przy umiarkowanym wzroście cen detalicznych środków produkcji może wskazywać, że warunki rynkowe produkcji rolniczej nie ulegną większym zmianom.

Presja popytu na rynku zbóż sprawia, że utrzymują się tendencje wzrostowe, zwłaszcza żyta konsumpcyjnego, oraz jęczmienia. Zmalało tempo wzrostu cen pszenicy, których poziom przekroczył średnie ceny w UE, na skutek uruchomienia sprzedaży zbóż z zapasów interwencyjnych. W listopadzie ustabilizowały się ceny kukurydzy, po znacznym październikowym spadku cen. Komisja uruchomiła interwencyjny skup zbóż w Niemczech, Czechach i na Węgrzech. Jednocześnie w wielu krajach członkowskich prowadzona jest sprzedaż zbóż z zapasów interwencyjnych, w tym również w Polsce. Komisja przyjęła oferty na sprzedaż 12,4 tys. ton pszenicy z zapasów ARR po 136 EUR/tonę, co stanowi równowartość około 520 zł, przy obec-

nym kursie (3,81 zł/euro). Działania interwencyjne powinny działać stabilizująco na ceny zbóż w najbliższych tygodniach.

Utrzymują się spadkowe tendencje cen żywca wieprzowego i drobiu pod wpływem rosnącej podaży. Skup żywca wieprzowego w październiku osiągnął rekordowy poziom około 133 tys. ton i w kolejnych tygodniach listopada nadal wzrastał, co prowadzi do utrzymania się spadkowych tendencji cen. Zdaniem ekspertów taka sytuacja utrzyma się także w pierwszym półroczu 2007 roku.

Mimo niskich cen i rosnących cen pasz zwiększa się skup drobiu. W październiku skup zbliżył się do 106 tys. ton. Zapowiada to pogłębianie się kolejnego kryzysu sektora drobiarskiego. Niskie ceny śrut wysokobiałkowych na świecie i oczekiwane dobre zbiory roślin oleistych, a zwłaszcza soi powodują, że na szczęście wzrost cen mieszanek przemysłowych jest mniejszy niż przyrosty cen zbóż.

Przełamana została spadkowa tendencja w skupie mleka. We wrześniu i październiku skup mleka był wyższy niż w analogicznych miesiącach przed rokiem. Prawdopodobnie słabe tendencje wzrostowe utrzymają się do końca roku kwotowego, bowiem prawdopodobieństwo przekroczenia kwoty krajowej oraz konieczności płacenia kar za przekroczenie indywidualnych kwot mlecznych w roku 2006/07 jest niewielkie. Do powiększenia skupu mleka skłaniać będzie sezonowy wzrost cen.

Żywność nadal drożeje, ale w tempie nieco mniejszym niż we wrześniu i sierpniu. Wyraźna poprawa sytuacji dochodowej sprzyja wzrostowi popytu na żywność, ale niskie dotychczas ceny mięsa i jego przetworów tempo wzrostu cen żywności osłabiają. Silna konkurencja na rynku detalicznym sprawia, że już od kilku lat ceny żywności przed świętami Bożego Narodzenia nie rosną. Tak powinno być również w tym roku.

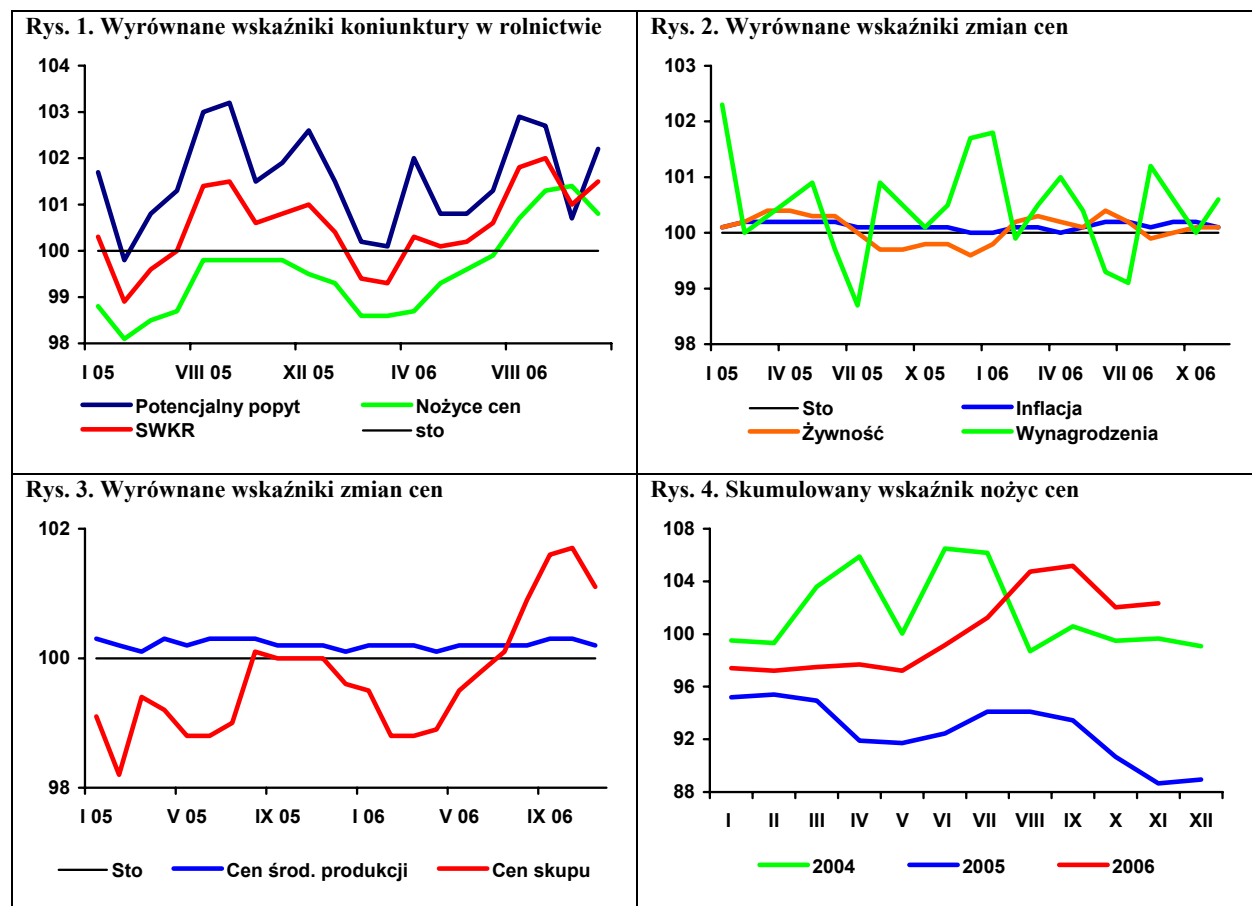
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	XI 06	X 06	IX 06	VIII 06	VII 06	VI 05	XI 05
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	101,5	101,0	102,0	101,8	100,6	100,2	100,8
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	102,2	100,7	102,7	102,9	101,3	100,8	101,9
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	100,8	101,4	101,3	100,6	99,9	99,6	99,8
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	101,1	101,7	101,6	100,9	100,1	99,8	100,0
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,2	100,3	100,3	100,2	100,2	100,2	100,2
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	100,0	100,1	100,2	100,2	100,0	99,8	100,3
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	100,4	99,9	100,6	101,3	98,9	98,9	100,7
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	103,0	100,0	103,2	103,4	101,5	100,9	100,8

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Rynek zbóż

Marcin Krzemiński

W obecnym sezonie sytuacja podaży-popytu na rynku zbóż kształtuje się inaczej niż w dwóch poprzednich sezonach. Ze względu na niskie zbiory, ograniczona jest podaż zbóż krajowych, co powoduje, że ceny zbóż i ich przetworów są wyższe niż w poprzednich sezonach.

Według wstępnych danych produkcja zbóż w 2006 r. w Polsce była niższa o 18% niż w roku poprzednim i wyniosła ok. 22,0 mln ton wobec 26,9 mln ton w 2005 r. Na obniżenie wysokości zbiorów wpłynął długotrwały brak opadów w czerwcu i lipcu br. Powierzchnia zasiewów zbóż była o ok. 2,5% wyższa niż w sezonie 2004/05.

Niższe zbiory spowodowały spadek skupu zbóż. W ciągu czterech miesięcy obecnego sezonu był on o 19% niższy niż przed rokiem. Skup pszenicy obniżył się o 18%, a żyta o 24%. Mniej niż w poprzednim sezonie skupiono także jęczmienia i pszenżyta. Skup kukurydzy w październiku 2006 r. był o 48% niższy niż przed rokiem.

Październik był kolejnym miesiącem wzrostu cen skupu zbóż. Najbardziej (o ponad 11%) zwiększyła się cena skupu żyta, natomiast kukurydzy obniżyła się o 13%. W porównaniu z październikiem 2005 r. o ponad 72% zwiększyła się cena skupu żyta, o ok. 40% wyższe były ceny skupu pszenicy i kukurydzy, natomiast cena skupu jęczmienia zwiększyła się o 17%. Ceny targowiskowe zbóż w październiku także zwiększyły się. Najbardziej wzrosła cena żyta (o 7,5%), najmniej pszenicy (o 2,6%). Ceny targowiskowe w październiku były o 35-55% wyższe niż rok wcześniej; najbardziej w tym okresie wzrosła cena żyta.

W obecnym sezonie obserwuje się także wzrost cen zbóż za granicą. Pszenica konsumpcyjna w Niemczech była w październiku o 37% droższa niż przed rokiem, a w Czechach o 29%. Cena żyta w Niemczech wzrosła w tym okresie o 40%. O ok. 26% wyższa była cena jęczmienia w Czechach, natomiast kukurydza w Czechach i na Słowacji podrożała odpowiednio o 24 i 17%.

Produkcja mąki pszennej w dużych zakładach w październiku obniżyła się w porównaniu z wrześniem o 6,5%. Była ona jednak wyższa niż przed rokiem. W obecnym sezonie (VII-X) wyprodukowano jej o 4,4% więcej niż rok wcześniej. Produkcja mąki żytniej

w październiku zwiększyła się w porównaniu z poprzednim miesiącem, jednak jej poziom jest niższy niż przed rokiem. Obniżyła się produkcja makaronu. Produkcja pieczywa we wrześniu zwiększyła się i po raz trzeci w 2006 r. przekroczyła 60 tys. ton.

Pomimo niskich zbiorów wrzesień był kolejnym miesiącem, kiedy wywieziono z kraju relatywnie dużo zbóż. Od początku obecnego sezonu wyeksportowano prawie 200 tys. ton pszenicy (do krajów rozwijających się – głównie do Algierii, a także do Niemiec i innych krajów UE). We wrześniu zwiększyła się ilość zboża sprowadzanego do Polski. Pszenicę, jęczmień i inne zboża importowano prawie wyłącznie z krajów UE.

Obniżył się eksport produktów pierwotnego przetwórstwa. Spadł również ich import, głównie z powodu mniejszego przywozu słoju. Wywieziono z kraju także mniej produktów przetworzonych, ich import był również mniejszy. Zwiększył się jedynie import mąki pszennej oraz ciasta makaronowego.

W październiku zwiększyły się ceny detaliczne mąki i chleba (odpowiednio o 5,4 i 3,5% w porównaniu z wrześniem). Ceny producenta zmieniły się w mniejszym stopniu (1,7% w przypadku chleba), a w przypadku mąki wystąpił nawet 1% spadek. Nie zmieniła się cena detaliczna kaszy jęczmiennej, natomiast o 3% wzrosła jej cena zbytu.

Rosnące ceny zbóż powodują wzrost cen pasz. W październiku zwiększyły się ceny wszystkich pasz, ich wzrost nie przekraczał 2%, natomiast cena koncentratu Prowit utrzymała się na dotychczasowym poziomie. W kolejnych miesiącach ceny pasz będą nadal wzrastać, ale skala wzrostu będzie mniejsza niż w przypadku cen zbóż. Będzie to wpływać na poprawę relacji cen pasz do cen zbóż. Poprawiać się także będzie relacja cen skupu drobiu i trzody do cen pasz. Na mniejszy niż w przypadku zbóż wzrost cen pasz wpływają niskie ceny stosowanych w produkcji pasz surowców wysokobiałkowych. Ceny tych surowców nie powinny w najbliższym okresie rosnać, ponieważ przewiduje się ich wysokie zbiory na świecie.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień paszowy	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies
	Skup				Targowiska			
2004 I-XII	471,9	351,7	441,8	489,1	590,8	444,0	510,7	439,9
2005 I-XII	366,9	276,4	351,2	373,4	454,9	346,7	427,1	370,2
2006 I-VI	395,6	347,5			451,1	362,0	429,9	374,8
2005 VII	375,4	253,0	433,9	312,6	417,3	318,2	388,7	351,5
VIII	345,2	260,8	408,8	365,0	427,8	324,9	399,3	360,5
IX	356,3	271,7	402,9	386,3	428,9	318,5	395,3	357,5
X	357,5	274,0	323,8	371,1	429,6	332,3	397,7	355,4
XI	359,6	280,8	327,1	365,3	424,4	330,0	401,2	348,2
XII	361,2	287,1	344,3	369,3	428,4	331,6	407,0	354,8
2006 I	375,9	312,8	365,9	377,4	432,0	335,1	413,0	353,4
II	385,9	339,0	387,4	373,4	439,2	347,0	420,0	366,7
III	390,9	358,5	391,1	387,3	452,4	362,0	428,8	370,3
IV	396,5	361,6	407,3	384,4	464,1	379,2	443,8	386,7
V	410,9	362,5	428,4	383,1	455,5	375,4	434,1	379,4
VI	419,0	342,6	443,5	387,8	463,3	373,2	439,8	392,0
VII	408,2	316,9	451,4	367,4	468,3	377,8	444,5	397,3
VIII	435,1	358,8	464,6	390,4	512,8	408,5	478,4	426,0
IX	493,8	425,6	525,6	410,9	580,7	476,8	522,8	462,4
X	503,7	473,3	460,0	434,7	595,6	512,5	548,3	486,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Kukurydza	Pszenżyto	Zboża podst.
2005 I-XII	4 070,4	393,4	459,8	777,3	322,6	5 483,1
2004/2005	4 003,0	715,2	362,8	614,8	261,0	5 460,4
2005/2006	3 031,3	378,9	511,4	810,3	379,0	4 483,1
2005 VII	179,7	25,4	38,5	43,4	15,1	260,0
VIII	879,9	159,6	139,3	16,3	84,5	1 288,3
IX	672,0	101,4	81,8	18,9	41,8	902,6
X	440,7	43,7	44,0	138,8	30,0	566,3
XI	335,9	34,4	28,2	216,4	26,2	427,4
XII	267,8	28,9	32,7	93,2	32,3	369,3
2006 I	235,1	29,2	25,8	46,9	26,7	323,1
II	314,6	30,1	22,7	55,4	26,2	395,4
III	313,9	34,7	25,9	61,7	26,4	408,5
IV	223,1	30,5	19,9	30,4	19,0	294,1
V	277,4	37,4	30,1	41,9	27,4	374,2
VI	203,1	23,0	22,5	47,0	23,4	273,6
VII	211,6	37,9	44,6	23,6	30,0	328,1
VIII	569,8	95,1	107,5	17,2	50,5	841,8
IX	649,6	69,9	59,5	15,8	41,3	826,8
X	346,7	46,5	39,4	72,7	22,4	457,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Wyszczególnienie	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony
2004 I-XII	1617,5	125,4	653,2	83,0
2005 I-XII	1548,5	129,2	656,2	99,8
2005 VII	124,9	10,6	55,2	7,6
VIII	138,2	10,1	55,8	7,4
IX	137,8	10,0	54,8	8,2
X	125,5	10,1	56,5	9,2
XI	135,5	11,3	54,1	9,6
XII	120,3	10,2	56,8	7,5
2006 I	146,7	10,7	56,3	7,7
II	140,9	10,4	54,3	8,8
III	163,3	10,8	60,7	9,5
IV	135,1	8,5	58,2	7,7
V	137,4	9,9	60,6	8,7
VI	137,6	8,7	59,3	8,7
VII	144,5	9,3	58,6	7,8
VIII	160,5	10,0	59,9	8,4
IX	149,7	8,2	60,1	9,5
X	140,0	8,7	.	8,7

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Pszenica ^a	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszennyto	Pszenica ^a	Żyto	Jęczmień	Kuku-rydza	Pszennyto
2005 I-XII	454,8	371,3	124,5	269,9	99,3	249,7	2,6	85,3	21,2	5,4
2005 I-VI	35,1	116,8	8,0	55,6	14,0	148,9	0,8	54,6	13,0	4,0
2006 I-VI	152,5	16,6	13,1	181,1	14,7	150,5	5,9	32,5	24,5	5,4
2005/2006	560,6	560,7	266,4	120,2	369,2	98,5	231,4	7,5	45,1	30,5
2005 VII	47,9	27,7	24,9	35,2	6,1	17,2	0,4	10,3	1,2	0,5
VIII	23,6	47,0	15,3	26,6	6,6	26,9	0,1	6,2	1,2	0,2
IX	85,8	71,1	21,9	11,9	8,9	14,6	0,7	7,5	1,2	0,1
X	143,3	59,3	33,3	14,4	16,6	12,5	0,2	3,0	1,1	0,2
XI	42,6	30,4	9,7	80,9	28,1	13,0	0,2	3,2	1,4	0,2
XII	76,6	19,1	11,4	45,3	19,0	16,6	0,2	0,5	2,2	0,2
2006 I	39,1	4,5	1,2	50,3	9,4	22,1	0,5	1,5	1,8	0,1
II	34,3	1,1	0,3	30,1	0,7	17,1	1,3	1,7	2,8	1,7
III	23,4	1,5	0,9	19,9	1,8	19,2	2,6	2,1	5,4	0,7
IV	9,3	0,7	0,6	16,8	0,6	27,4	0,7	1,8	2,1	1,2
V	28,7	1,5	0,4	16,2	0,3	27,3	0,4	0,6	4,5	1,1
VI	6,1	2,5	0,2	21,6	0,3	17,5	0,2	6,7	5,7	0,4
VII	11,6	4,8	9,4	26,2	1,5	19,9	0,2	18,2	2,2	0,1
VIII	99,6	8,8	18,1	15,5	8,1	42,4	0,6	8,8	0,9	0,1
IX	86,8	12,2	2,5	6,5	3,5	128,8	6,4	18,4	6,0	0,5

^a razem z pszenicą durum

Źródło: Dane MF, za 2005 r. dane ostateczne, za 2006 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze grysiaki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód	Mąka pszenna	Pozostałe mąki	Kasze grysiaki granulki	Ziarno obrobione inaczej	Słód
2005 I-XII	15,3	1,5	4,7	5,8	17,7	37,1	19,1	41,3	30,9	184,9
2005 I-VI	5,3	0,4	1,8	1,1	17,7	18,5	9,3	21,7	14,7	97,4
2006 I-VI	7,8	1,8	2,5	0,6	5,5	17,3	9,6	16,1	17,7	100,1
2005/2006	17,8	2,9	5,4	5,3	5,5	35,9	19,3	35,7	33,8	187,6
2005 VII	1,0	0,1	0,3	0,1	0,0	3,2	1,4	4,0	4,4	20,4
VIII	1,9	0,1	0,7	0,2	0,0	4,0	1,6	3,5	3,3	18,2
IX	1,6	0,1	0,7	0,5	0,0	3,7	1,4	3,3	0,7	12,4
X	1,1	0,3	0,5	2,2	0,0	2,8	1,6	3,2	4,6	14,6
XI	2,3	0,2	0,4	1,0	0,0	2,8	2,0	2,9	1,7	11,6
XII	2,1	0,3	0,3	0,7	0,0	2,1	1,7	2,7	1,4	10,3
2006 I	1,4	0,3	0,4	0,1	0,0	2,4	1,8	2,5	3,0	11,4
II	1,5	0,4	0,4	0,1	4,0	2,2	1,6	2,3	1,6	10,6
III	1,4	0,4	0,4	0,1	0,2	2,8	1,9	3,6	4,3	18,1
IV	1,1	0,2	0,4	0,1	0,1	3,2	1,3	2,7	4,4	19,6
V	1,3	0,3	0,4	0,1	0,5	3,5	1,8	2,5	1,7	22,1
VI	1,1	0,3	0,5	0,1	0,8	3,2	1,2	2,6	2,7	18,3
VII	0,6	0,2	0,4	0,1	0,6	2,7	1,2	2,2	3,5	21,5
VIII	0,5	0,1	0,4	0,0	0,8	2,2	0,6	2,1	2,2	22,4
IX	0,4	0,2	0,3	0,1	0,3	3,6	0,2	2,2	2,6	12,0

Źródło: Dane MF, za 2005 r. dane ostateczne, za 2006 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Miesiące	Eksport			Import		
	Ciasto makaronowe	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze	Ciasto makaronowe	Wyroby spożywcze ^a	Chleb, pieczywo cukiernicze
2005 I-XII	8,1	32,8	156,8	32,4	8,7	51,2
2005 I-VI	3,9	15,4	69,6	15,1	2,8	23,0
2006 I-VI	3,6	20,6	86,6	18,9	5,3	29,2
2005/2006	7,8	37,8	173,7	36,1	11,4	57,5
VII	0,7	2,9	12,5	2,9	0,8	4,3
VIII	0,5	3,7	15,5	2,8	1,1	4,4
IX	0,6	1,8	15,3	3,0	1,2	5,1
X	0,8	2,9	14,0	2,9	1,1	5,3
XI	0,8	3,2	15,9	3,2	0,9	5,2
XII	0,8	2,7	13,9	2,4	1,0	4,0
2006 I	0,4	2,9	12,3	2,6	0,4	3,8
II	0,6	2,9	12,6	3,1	1,0	4,6
III	0,6	3,5	17,0	3,8	1,1	5,9
IV	0,5	3,2	15,0	3,0	1,0	4,6
V	0,9	5,0	14,9	3,2	1,2	5,4
VI	0,6	3,1	14,9	3,2	0,7	4,8
VII	0,5	2,2	13,8	2,5	0,8	3,8
VIII	0,5	3,8	16,0	3,2	1,4	5,0
IX	0,3	3,1	14,8	4,0	0,4	4,2

^a uzyskane przez spieczanie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane MF, za 2005 r. dane ostateczne, za 2006 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Miesiące	Mąka poznańska			Kasza jęczmienna „Mazurska”			Chleb mieszany zwykły		
	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna	Cena producenta	Cena detaliczna	Premia detaliczna
2005 I-XII	0,68	1,52	0,84	1,08	2,38	1,30	2,29	2,70	0,41
2005 I-VI	0,71	1,58	0,87	1,17	2,38	1,22	2,29	2,71	0,42
2006 I-VI	0,69	1,37	0,69	1,00	2,34	1,35	2,27	2,63	0,36
2005 VII	0,66	1,50	0,84	1,03	2,40	1,37	2,28	2,68	0,40
VIII	0,67	1,49	0,82	1,02	2,40	1,38	2,28	2,68	0,40
IX	0,68	1,47	0,79	1,02	2,38	1,36	2,30	2,68	0,38
X	0,68	1,45	0,77	1,02	2,38	1,36	2,30	2,68	0,38
XI	0,68	1,43	0,75	1,02	2,38	1,36	2,30	2,68	0,38
XII	0,68	1,42	0,74	1,02	2,36	1,34	2,31	2,66	0,35
2006 I	0,68	1,39	0,71	1,01	2,34	1,33	2,28	2,64	0,36
II	0,69	1,38	0,69	1,00	2,34	1,33	2,27	2,64	0,37
III	0,69	1,38	0,69	1,00	2,34	1,34	2,27	2,64	0,37
IV	0,69	1,36	0,67	0,98	2,34	1,36	2,27	2,64	0,37
V	0,69	1,36	0,67	0,99	2,34	1,35	2,27	2,62	0,35
VI	0,69	1,37	0,68	0,99	2,34	1,35	2,27	2,62	0,35
VII	0,70	1,37	0,67	1,01	2,34	1,33	2,27	2,64	0,37
VIII	0,83	1,36	0,53	1,03	2,34	1,31	2,27	2,64	0,37
IX	1,00	1,47	0,47	1,08	2,38	1,30	2,39	2,84	0,45
X	0,99	1,55	0,56	1,11	2,38	1,27	2,43	2,94	0,51

Źródło: Dane GUS, obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Miesiące	Mieszanka „B” sypka dla bydła dorosłego	Mieszanka „L” sypka dla loch	Mieszanka „P” sypka dla prosiąt	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt	Mieszanka „DJ-1” sypka dla kur niosek	Koncentrat „Provit” sypki dla tuczników
2005 I-XII	810	946	1467	826	1173	1031	1633
2006 I-VI	817	913	1493	781	1151	1008	1606
2005 VII	800	934	1473	814	1138	1024	1621
VIII	815	926	1471	812	1163	1017	1624
IX	810	930	1464	807	1158	1010	1620
X	808	923	1465	806	1159	1008	1617
XI	805	920	1464	803	1155	1007	1617
XII	802	920	1461	802	1155	1006	1617
2006 I	792	890	1473	795	1161	1013	1609
II	789	897	1478	794	1161	1013	1606
III	806	905	1484	781	1155	1013	1611
IV	808	921	1503	780	1144	1007	1611
V	838	920	1504	768	1145	1002	1605
VI	867	947	1518	767	1140	999	1593
VII	894	947	1510	768	1136	998	1583
VIII	896	951	1514	766	1138	999	1577
IX	909	965	1529	780	1149	1009	1585
X	913	980	1530	793	1159	1015	1584

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka

Miesiące	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników / ceny targowiskowe żyta	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt / ceny skupu pszenicy	Koncentrat „Provit” sypki dla trzody / ceny targowiskowe żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka „B” sypka dla bydła	Ceny skupu trzody / koncentrat „Provit” sypki dla tuczników	Ceny skupu trzody / mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Ceny skupu drobiu / mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt
2005 III	2,22	2,40	4,30	1,17	2,41	4,66	2,54
IV	2,27	2,40	4,42	1,16	2,21	4,30	2,56
V	2,36	2,49	4,64	1,13	2,20	4,32	2,80
VI	2,41	2,53	4,76	1,14	2,27	4,48	2,93
VII	2,56	2,73	5,09	1,12	2,46	4,89	3,03
VIII	2,50	2,72	5,00	1,10	2,58	5,16	3,01
IX	2,53	2,70	5,09	1,11	2,55	5,12	3,01
X	2,43	2,70	4,87	1,14	2,41	4,84	2,67
XI	2,43	2,72	4,90	1,17	2,23	4,48	2,49
XII	2,41	2,70	4,88	1,21	2,23	4,49	2,37
2006 I	2,37	2,69	4,80	1,20	2,12	4,29	2,25
II	2,29	2,64	4,63	1,21	2,02	4,01	2,28
III	2,16	2,55	4,45	1,17	2,10	4,34	2,20
IV	2,06	2,46	4,25	1,16	2,07	4,28	2,23
V	2,05	2,51	4,28	1,09	2,09	4,36	2,31
VI	2,06	2,46	4,27	1,05	2,23	4,64	2,42
VII	2,03	2,43	4,19	1,01	2,48	5,10	2,56
VIII	1,88	2,22	3,86	1,01	2,71	5,59	2,72
IX	1,64	2,33	3,32	1,00	2,60	5,28	2,26
X	1,55	2,30	3,09	1,02	2,37	4,73	2,53

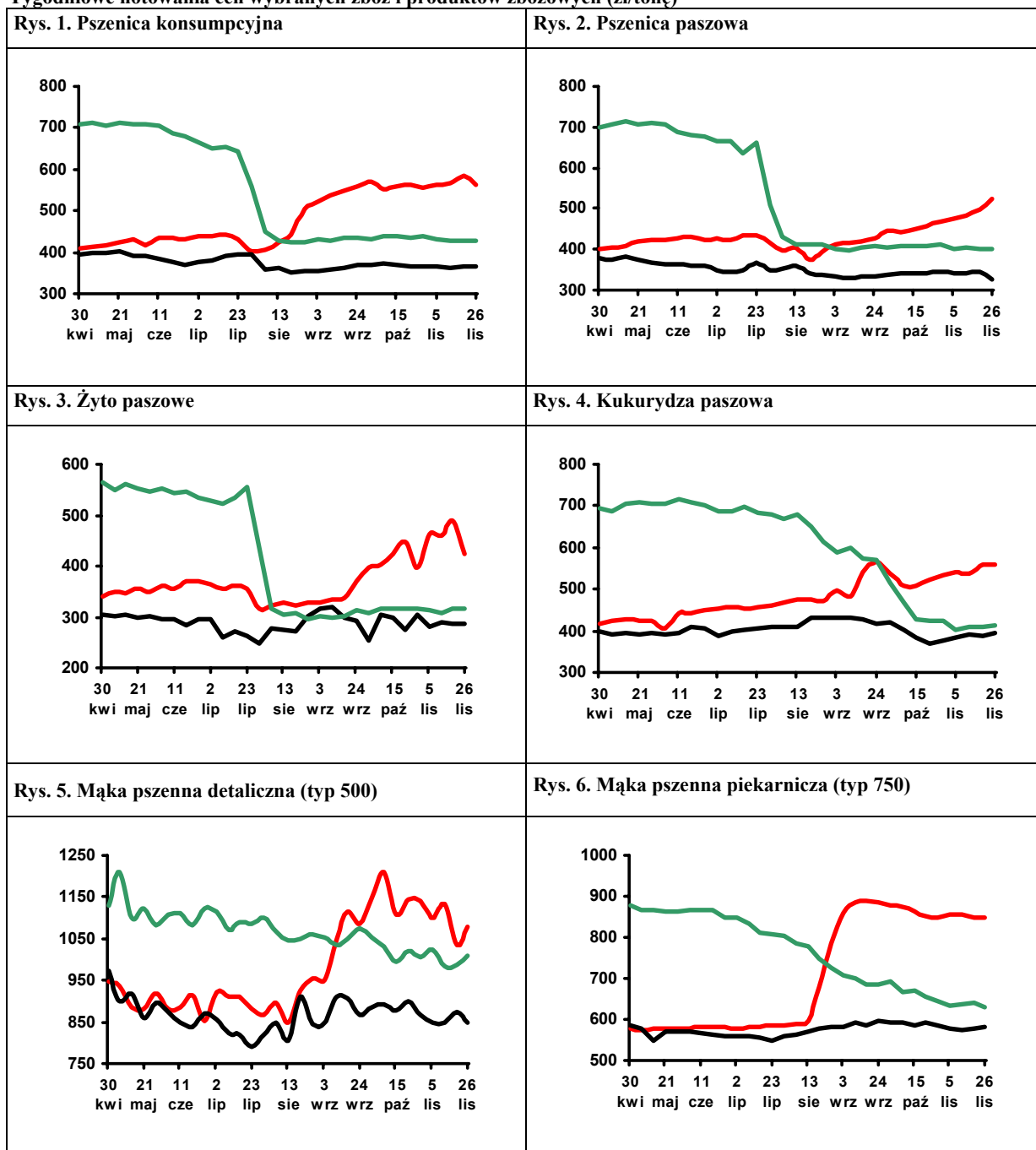
Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna Niemcy	Pszenica konsumpcyjna Czechy	Żyto konsumpcyjne Niemcy	Jęczmień paszowy Niemcy	Jęczmień paszowy Czechy	Kukurydza paszowa Słowacja	Kukurydza paszowa Czechy
2005 VII	108,32	90,45	94,74	97,00	74,26	87,23	95,27
VIII	104,37	91,90	96,61	87,92	74,33	86,56	97,34
IX	105,93	96,94	106,67	86,58	74,34	83,36	99,22
X	106,00	97,25	109,16	86,41	75,68	84,63	95,20
XI	107,93	98,65	110,00	86,72	76,48	77,21	90,60
XII	108,84	99,43	110,32	91,74	75,33	80,59	92,31
2006 I	108,94	99,83	111,00	110,03	81,33	81,55	83,17
II	111,27	100,32	113,14	108,75	85,25	85,63	95,29
III	112,84	99,61	118,97	108,35	86,08	89,50	94,89
IV	115,70	100,49	121,23	106,53	86,73	91,23	97,75
V	120,68	102,26	120,32	110,00	89,57	91,63	99,66
VI	121,23	102,36	122,33	107,10	89,61	93,18	99,53
VII	122,08	102,33	123,25		89,00	89,00	102,00
VIII	123,77	110,04	124,00		89,75	95,83	103,50
IX	136,37	117,75	144,10		90,50	102,67	105,00
X	145,63	125,33	152,82		95,00	105,00	111,67

Źródło: Komisja Europejska (do VI 2006), ZMP, biuletyn Ministerstwa Rolnictwa.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Legenda:
 2006 ——— (red line)
 2005 ——— (black line)
 2004 ——— (green line)

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2006, 2005, 2004, 2003; ZSRIR, MRiRW.

Rynek cukru

Piotr Szajner

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych w 2006 r. wg GUS wyniosła 262 tys. ha. Plony będą niższe od średniego poziomu z ostatnich trzech kampanii i wyniosą 420 dt/ha. Zawartość cukru w surowcu (polaryzacja) szacowana jest na 16,70% będzie o 0,7 niższa od średniej z ostatnich pięciu kampanii (17,41%). Umożliwi to produkcję cukru w wysokości ok. 1650 tys. ton. Produkcja będzie o 150 tys. ton większa od kwoty produkcyjnej, która dla sezonu 2006/2007 wynosi 1498 tys. ton. Po zmniejszeniu kwoty podstawowej 1671,9 tys. ton współczynnikiem redukcji – 0,896. Komisja Europejska podobnie jak w sezonie 2005/2006 zredukowała kwoty produkcyjne we wszystkich krajach członkowskich, aby zrównoważyć podaż z popytem i nie prowadzić interwencyjnych zakupów cukru.

W bieżącym sezonie rozpoczęła się reforma unijnego systemu regulacji rynku, która zakłada obniżkę minimalnej ceny skupu buraków. W sezonie 2006/2007 cena minimalna wynosi 32,86 EUR/tonę i na tej podstawie ocenia się, że ceny skupu wyniosą ok. 125-130 EUR/tonę. W porównaniu z sezonem 2005/2006 będą one niższe o 25%. Spadek dochodów plantatorów wynikający z redukcji cen minimalnych będzie rekompensowany w formie dopłat bezpośrednich. W pierwszym roku reformy środki pomocowe na ten cel wynoszą 99,1 mln EUR. W okresie od 1 grudnia 2006 r. do 30 czerwca 2007 r. plantatorzy otrzymają z ARiMR tzw. płatność cukrową w wysokości 33,94 zł/tonę buraków kwotowych ze zbiorów 2006 r.

W pierwszej połowie 2006 r. konsumpcja cukru w gospodarstwach domowych wg GUS zmniejszyła się do 8,34 kg/osobę, wobec 9,18 kg/osobę w analogicznym okresie 2005 r. W skali całego 2006 r. spożycie wyniesie ok. 18 kg/osobę i będzie o 2% mniejsze niż przed rokiem. Zużycie cukru w przemyśle spożywczym na podstawie wyników produkcji artykułów żywnościowych zawierających cukier szacowane jest na ok. 850 tys. ton i będzie o 10 tys. ton większe niż w 2005 r. Uwzględniając zmiany w spożyciu w gospodarstwach domowych, zużyciu w przemyśle przetwórczym

oraz pozostałych działach gospodarki (45 tys. ton) szacuje się, że całkowite zużycie cukru w Polsce w 2006 r. zwiększy się o ok. 1%, tj. do 1640 tys. ton.

Ceny cukru na rynku krajowym utrzymują się na wysokim poziomie. W październiku ceny zbytu cukru workowanego wynosiły 2,71 zł/kg, cukru paczkowanego 2,79 zł/kg i były odpowiednio o 2,5 i 4,8% niższe niż we wrześniu. Mimo spadku ceny te są o 3-6% wyższe od ceny interwencyjnej powiększonej o 7% VAT. W handlu detalicznym utrzymała się wzrostowa tendencja cen, które w październiku osiągnęły 3,34 zł/kg i były o 0,3% wyższe niż we wrześniu.

W ciągu trzech kwartałów br. eksport cukru wyniósł 658,8 tys. ton, a w skali całego roku wywóz może osiągnąć rekordowy poziom 710 tys. ton. Eksportowane były przede wszystkim z sezonów 2004/2005 i 2005/2006 wynoszące łącznie ok. 718 tys. ton. Przepisy regulujące rynek cukru nakazywały eksport nadwyżek poza obszar UE do 31 grudnia roku kończącego sezon. Większość cukru sprzedawano do krajów trzecich – 600 tys. ton. Sprzedaż cukru na rynek UE była niewielka (58 tys. ton). W okresie dziesięciu miesięcy br. ARR wypłaciła 344 mln zł refundacji do wywozu 243 tys. ton cukru. Wzrost importu do 56 tys. ton nie ma większego wpływu na podaż, gdyż rynek zaopatrywany jest głównie z produkcji krajowej. Wysokie ceny cukru białego na rynku światowym znajdują swoje odzwierciedlenie we wzroście cen eksportowych. W październiku na rynku UE cukier sprzedawano średnio po 667 EUR/tonę, a do krajów trzecich po 370 EUR/tonę.

Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie (kontrakt 5) utrzymują się na wyższym poziomie niż w 2005 r. W październiku ceny te wynosiły ok. 390 USD/tonę i były takie same jak we wrześniu. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku (kontrakt 11) wykazują tendencję spadkową i w październiku wyniosły 270 USD/tonę i były nieznacznie niższe niż przed rokiem.

Tab. 1. Produkcja wybranych artykułów spożywczych zawierających cukier (tys. ton, mln hl)

Miesiące	Czekolada	Wyroby czekoladowane	Cukierki	Marmolada dżemy i powidła	Słodzone napoje bezalkoholowe	
2005	I-XII	146,1	78,6	51,5	74,4	25,2
	IX	15,3	9,2	4,5	5,0	2,1
	X	15,7	9,5	4,1	5,8	1,5
	XI	16,0	9,0	4,2	5,5	1,6
	XII	11,8	8,3	3,6	5,6	1,9
2006	I	9,6	8,0	3,7	6,5	1,4
	II	8,7	7,9	3,8	4,4	1,5
	III	8,6	8,6	5,1	5,0	2,4
	IV	10,9	4,9	3,8	4,4	2,7
	V	8,7	4,8	4,7	4,1	3,2
	VI	8,2	4,3	4,9	5,2	3,1
	VII	6,4	3,8	4,0	3,9	3,4
	VIII	10,1	6,1	4,7	4,5	2,9
	IX	11,6	9,3	4,3	3,7	1,9
I-IX 2005	102,6	52,0	39,6	57,3	20,0	
I-IX 2006	82,7	57,7	39,1	41,7	22,0	
I-IX 2006 I-IX 2005 ·100	80,6	111,0	98,7	72,8	110,0	

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane GUS z przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 50 pracowników.

Tab. 2. Ceny w handlu zagranicznym cukrem i melasą (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	Ogółem	UE-25	Kraje trzecie	Ogółem	UE-25	Kraje trzecie	
2005	I-XII	279,40	617,75	209,91	544,18	593,57	433,78
	VIII	323,27	600,87	233,57	568,35	593,78	318,06
	IX	297,47	608,13	225,61	525,69	572,95	320,99
	X	295,48	645,08	225,36	562,70	592,96	358,38
	XI	295,46	641,89	231,75	592,98	635,00	473,45
	XII	262,13	574,70	230,38	553,74	594,28	451,29
2006	I	266,61	626,07	236,22	579,83	605,86	514,50
	II	268,61	611,34	240,71	600,17	611,42	583,20
	III	279,55	644,66	256,38	601,83	638,80	543,89
	IV	296,13	642,48	271,32	635,74	666,13	580,13
	V	335,47	650,53	295,43	800,63	927,36	622,84
	VI	366,12	646,98	311,86	623,76	629,81	613,93
	VII	370,82	636,77	347,72	634,70	641,07	608,78
	VIII	407,83	615,27	380,18	622,35	623,72	598,40
	IX	424,31	667,02	370,36	648,34	663,53	555,15

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

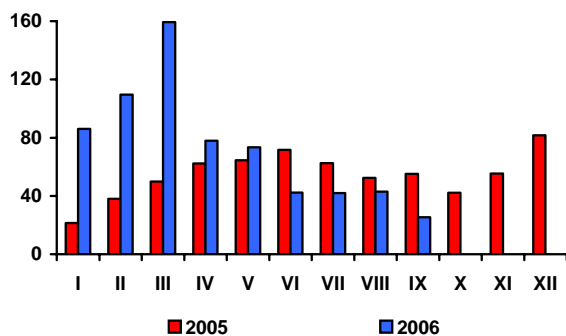
Tab. 3. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena interwencyjna ^a	Cena detaliczna	
	workowany	paczkowany			
2005	IX	2,62	2,69	2,48	3,06
	X	2,55	2,66	2,48	3,07
	XI	2,52	2,59	2,51	3,08
	XII	2,53	2,61	2,44	3,03
2006	I	2,50	2,62	2,42	3,00
	II	2,48	2,54	2,40	2,98
	III	2,53	2,61	2,45	2,97
	IV	2,62	2,66	2,48	2,99
	V	2,67	2,72	2,46	3,02
	VI	2,75	2,84	2,54	3,03
	VII	2,67	2,72	2,53	3,08
	VIII	2,80	2,93	2,47	3,24
	IX	2,78	2,93	2,51	3,33
	X	2,71	2,79	2,46	3,34

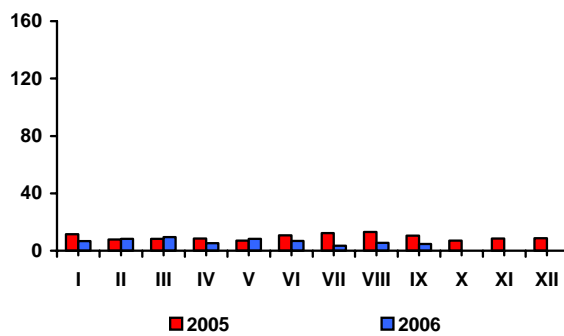
^a cenę interwencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP,

Źródło: Dane GUS.

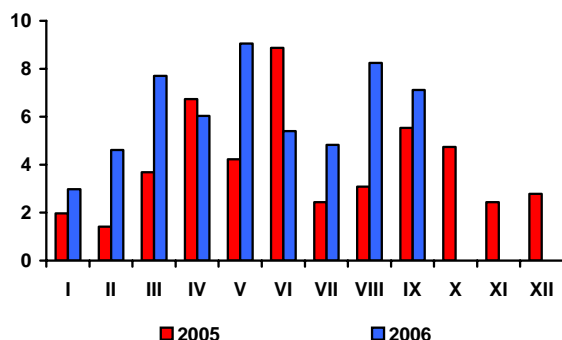
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

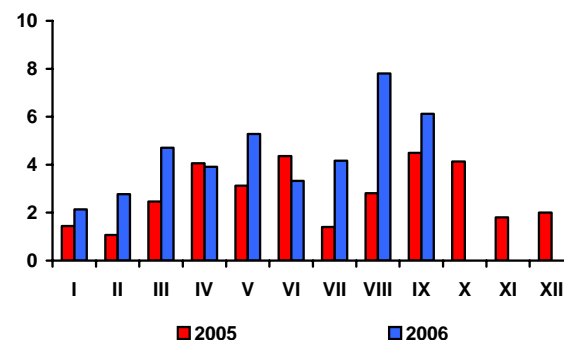
Rys. 2. Eksport do UE-25 (tys. ton)

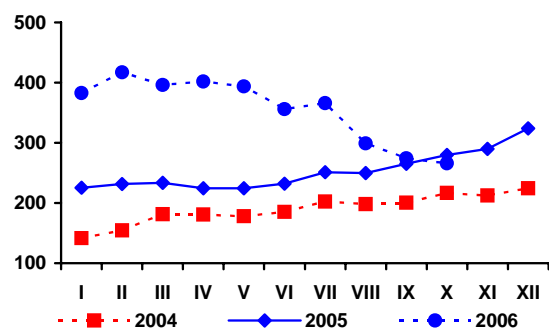
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

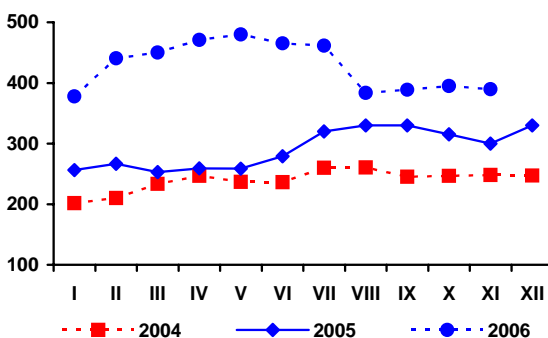
Rys. 4. Import z UE-25 (tys. ton)

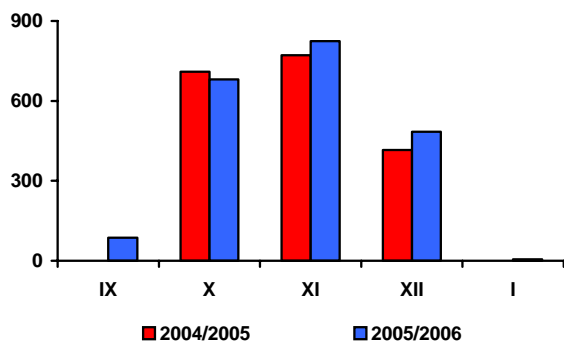
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Rynek rzepaku

Ewa Rosiak

Według analityków z Oil World, bardzo wysokie światowe zużycie olejów roślinnych w 2006 r. wynika głównie ze wzrostu produkcji biopaliw. Przewiduje się, iż w latach 2006-2007 światowa produkcja biodiesla będzie wzrastała o 8 mln ton rocznie i w grudniu 2007 r. wyniesie 22 mln ton, wobec 14 mln ton w grudniu 2006 r. i 6 mln ton w grudniu 2005 r. W sezonie 2006/07 dynamiczny rozwój produkcji biodiesla doprowadzi w Unii Europejskiej do wzrostu importu olejów roślinnych (do 9,7 mln ton, tj. o 1,1 mln ton w porównaniu z sezonem poprzednim) oraz spowoduje umocnienie się cen surowców oleistych i produktów ich przetwórstwa. Według najnowszej oceny, w sezonie 2006/07 przeciętna cena rzepaku na rynku europejskim (355 USD/tonę – cif Hamburg) będzie o 29% wyższa niż w sezonie poprzednim, cena oleju rzepakowego (800 USD/tonę – fob ex-mill Hamburg) wzrośnie o 9%, a śruty rzepakowej (144 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) o 13%. W trzecim tygodniu listopada za rzepak płacono 352 USD/tonę, tj. tylko o 1 USD/tonę więcej niż na początku tego miesiąca, lecz o 15 USD/tonę więcej niż średnio w październiku, natomiast olej rzepakowy kosztował 815 USD/tonę i był o 11 USD/tonę droższy niż na początku miesiąca i o 34 USD/tonę droższy niż średnio w październiku. Cena śruty rzepakowej wyniosła 155 USD/tonę była o 7 USD/tonę wyższa niż na początku miesiąca i o 8 USD/tonę wyższa niż średnio w październiku.

Na rynku krajowym, jak co roku o tej porze, maleją obroty handlowe rzepakami. W listopadzie skupiono 37 tys. ton tego surowca, tj. o 30% mniej niż przed miesiącem, lecz niewiele mniej niż w listopadzie roku poprzedniego. Przeciętna cena skupu rzepaku wyniosła 970 zł/tonę i była o 15% wyższa niż przed rokiem.

W listopadzie, w porównaniu z poprzednim miesiącem, nastąpił spadek cen zbytu oleju rzepakowego rafinowanego niekonfekcjonowanego (o 3%), zaś ceny zbytu śruty rzepakowej wzrosły (o 1%). Oba te produkty były u producenta odpowiednio o 8% i 1% droższe niż przed rokiem.

We wrześniu przemysł tłuszczowy (zakłady liczące co najmniej 50 osób stałej załogi) przerobił ok. 130 tys. ton rzepaku, tj. o 21% więcej niż przed miesiącem i ponad dwukrotnie więcej niż przed rokiem; natomiast w pierwszych dziewięciu mie-

siącach br. łącznie ponad 1 mln ton, tj. o 41% więcej niż w analogicznym okresie 2005 r. Produkcja surowego oleju rzepakowego wyniosła 426 tys. ton, z tego rafinowano 272 tys. ton, tj. o 9% więcej niż w pierwszych dziewięciu miesiącach ub. roku. W porównywanych okresach ponad dwukrotnie wzrosła produkcja olejów rafinowanych: sojowego (do 18,4 tys. ton) i słonecznikowego (36,7 tys. ton). Produkcja margaryn była mniejsza (spadek o niecały 1% do 245 tys. ton).

Utrzymują się wysokie obroty handlu zagranicznego surowcami i produktami oleistych. W pierwszych dziewięciu miesiącach br. eksportowano 140 tys. ton oleju rzepakowego (dwukrotnie więcej niż w tym samym czasie roku poprzedniego), 290 tys. ton śruty rzepakowej (o 33% więcej) oraz 27 tys. ton margaryn (o 27% więcej). Niższy był tylko eksport rzepaku (115 tys. ton, wobec 163 tys. ton przed rokiem). Importowano 1,5 mln ton śrut oleistych (o 9% więcej niż w pierwszych dziewięciu miesiącach 2005 r.), 290 tys. ton olejów roślinnych (o 49% więcej), 160 tys. ton nasion oleistych (dwukrotnie więcej), w tym 80 tys. ton rzepaku (sześciokrotnie więcej) oraz 15 tys. ton margaryn (o 6% więcej).

W październiku, w porównaniu z poprzednim miesiącem, cena oleju rzepakowego konfekcjonowanego nie zmieniła się u producenta, natomiast na poziomie detalu wzrosła. Olej słonecznikowy potaniał u producenta, jak i w detalu. Ceny margaryn zmalały u producenta, zaś na poziomie detalu odnotowano ich wzrost. Wyjątkiem było „Masło roślinne”, którego ceny wzrosły u producenta i to znacznie więcej niż w detalu.

Powolny wzrost cen detalicznych tłuszczów roślinnych w pierwszych dziesięciu miesiącach 2006 r. nie zrekompensował w pełni ich spadku, jaki nastąpił w 2005 roku. W pierwszych dziesięciu miesiącach 2006 r. ceny detaliczne tłuszczów roślinnych były bowiem nadal średnio o 0,7% niższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Przeciętny spadek cen detalicznych tłuszczów roślinnych był jednakże znacznie mniejszy niż tłuszczów zwierzęcych (4,8%). W porównywanych okresach margaryny, jak i oleje roślinne podrożały względem masła oraz słoniny i smalcu.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2004 I-XII	392 679	266 530	34 409	624 800	16,36	8,8	62,8
2005 I-XII	520 081	288 990	117 245	691 826	18,12	22,5	75,2
2005 IX	23 444	27 105	12 101	38 448	1,01	51,6	61,0
X	47 587	26 294	14 854	59 027	1,55	31,2	80,6
XI	48 149	29 443	15 665	61 927	1,62	32,5	77,8
XII	49 931	37 040	13 999	72 972	1,91	28,0	68,4
2006 I	51 335	29 849	17 220	63 964	1,68	33,5	80,3
II	53 836	31 472	17 716	67 592	1,77	32,9	79,6
III	57 827	33 110	19 242	71 695	1,88	33,3	80,7
IV	49 959	32 341	18 571	63 729	1,67	37,2	78,4
V	54 164	40 747	19 383	75 528	1,98	35,8	71,7
VI	39 212	32 590	18 769	53 033	1,39	47,9	73,9
VII	26 339	29 516	9 509	46 346	1,21	36,1	56,8
VIII	41 971	27 112	14 712	54 371	1,42	35,1	77,2
IX	50 949	35 943	14 711	72 181	1,89	28,9	70,6
Wskaźnik zmian w %							
IX 2006 / VIII 2005	121,4	132,6	100,0	132,8	132,8	82,4	91,4
IX 2006 / IX 2005	217,3	132,6	121,6	187,7	187,7	55,9	115,8
IX 2006 / XII 2005	102,0	97,0	105,1	98,9	98,9	103,0	103,2

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe
 Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2004 I-XII	392 679	18 956	33 431	378 204	9,91	8,5	103,8
2005 I-XII	520 081	17 525	113 220	424 386	11,12	21,8	122,5
2005 IX	23 444	1 575	11 857	13 162	0,34	50,6	178,1
X	47 587	2 167	13 980	35 774	0,94	29,4	133,0
XI	48 149	3 317	15 498	35 968	0,94	32,19	133,87
XII	49 931	1 923	13 562	38 292	1,00	27,2	130,4
2006 I	51 335	851	16 846	35 340	0,93	32,8	145,3
II	53 836	456	16 598	37 694	0,99	30,8	142,8
III	57 827	714	18 325	40 216	1,05	31,7	143,8
IV	49 959	100	17 849	32 210	0,84	35,7	155,1
V	54 164	333	17 989	36 508	0,96	33,2	148,4
VI	39 212	188	17 584	21 816	0,57	44,8	179,7
VII	26 339	460	9 111	17 688	0,46	34,6	148,9
VIII	41 971	182	13 266	28 887	0,76	31,6	145,3
IX	50 949	3 268	14 171	40 046	1,05	27,8	127,2
Wskaźnik zmian w %							
IX 2006 / VIII 2005	121,4	1795,6	106,8	138,6	138,6	88,0	87,6
IX 2006 / IX 2005	217,3	207,5	119,5	304,3	304,3	55,0	71,4
IX 2006 / XII 2005	102,0	169,9	104,5	104,6	104,6	102,4	97,6

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe
 Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2004 I-XII	589 019	1 642 467	140 784	2 090 702	23,9	28,2
2005 I-XII	780 122	1 975 956	326 810	2 429 268	41,9	32,1
2005 IX	35 166	156 001	16 797	174 370	47,8	20,2
X	71 381	195 975	26 625	240 731	37,3	29,7
XI	72 224	203 546	32 960	242 810	45,6	29,7
XII	74 897	168 956	46 680	197 173	62,3	38,0
2006 I	77 003	204 995	46 645	235 353	60,6	32,7
II	80 754	130 534	38 806	172 482	48,1	46,8
III	86 741	186 219	51 996	220 964	59,9	39,3
IV	74 939	145 108	33 249	186 798	44,4	40,1
V	81 246	169 729	29 623	221 352	36,5	36,7
VI	58 818	190 488	25 065	224 241	42,6	26,2
VII	39 509	194 026	13 854	219 681	35,1	18,0
VIII	62 957	129 296	17 556	174 697	27,9	36,0
IX	76 424	145 012	38 528	182 908	50,4	41,8
Wskaźnik zmian w %						
<u>IX 2006</u> VIII 2005	121,4	112,2	219,5	104,7	180,8	115,9
<u>IX 2006</u> IX 2005	217,3	93,0	229,4	104,9	105,5	207,2
<u>IX 2006</u> XII 2005	102,0	85,8	82,5	92,8	80,9	110,0

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2004 I-XII	589 019	3 761	139 966	452 814	23,8	130,1
2005 I-XII	780 122	3 168	325 959	457 331	41,8	170,6
2005 IX	35 166	360	16 797	18 729	47,8	187,8
X	71 381	811	26 601	45 591	37,3	156,6
XI	72 224	604	32 960	39 868	45,6	181,2
XII	74 897	125	46 437	28 585	62,0	262,0
2006 I	77 003	112	46 589	30 526	60,5	252,3
II	80 754	83	38 758	42 079	48,0	191,9
III	86 741	96	51 543	35 294	59,4	245,8
IV	74 939	91	33 041	41 989	44,1	178,5
V	81 246	270	29 229	52 287	36,0	155,4
VI	58 818	804	24 077	35 545	40,9	165,5
VII	39 509	511	13 634	26 386	34,5	149,7
VIII	62 957	637	17 281	46 313	27,4	135,9
IX	76 424	3 521	37 768	42 177	49,4	181,2
Wskaźnik zmian w %						
<u>IX 2006</u> VIII 2005	121,4	552,7	218,6	91,1	180,0	133,3
<u>IX 2006</u> IX 2005	217,3	978,1	224,8	225,2	103,5	96,5
<u>IX 2006</u> XII 2005	102,0	2816,8	81,3	147,6	79,7	69,2

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				Ogółem	Na 1 mieszkańca		
2004 I-XII	354 737	12 473	19 635	347 575	9,10	5,5	102,1
2005 I-XII	347 835	21 267	34 258	334 844	8,77	9,8	103,9
2005 IX	29 573	2 326	3 301	28 598	0,75	11,2	103,4
X	31 332	2 277	3 754	29 855	0,78	12,0	104,9
XI	33 765	2 294	5 452	30 607	0,80	16,1	110,3
XII	27 039	2 239	3 842	25 436	0,67	14,2	106,3
2006 I	23 005	1 932	2 487	22 450	0,59	10,8	102,5
II	27 808	1 815	2 581	27 042	0,70	9,3	102,8
III	29 274	2 118	3 308	28 084	0,74	11,3	104,2
IV	26 866	1 832	2 793	25 905	0,68	10,4	103,7
V	26 937	1 499	3 447	24 989	0,65	12,8	107,8
VI	29 319	1 882	3 592	27 609	0,72	12,3	106,2
VII	23 511	1 216	2 855	21 872	0,57	12,1	107,5
VIII	29 056	1 030	2 809	27 277	0,71	9,7	106,5
IX	29 681	1 944	2 990	28 635	0,75	10,1	103,7
Wskaźnik zmian w %							
<u>IX 2006</u> <u>VIII 2005</u>	102,2	188,7	106,4	105,0	105,0	104,2	97,3
<u>IX 2006</u> <u>IX 2005</u>	100,4	83,6	90,6	100,1	100,1	90,2	100,2
<u>IX 2006</u> <u>XII 2005</u>	109,8	86,8	77,8	112,6	112,6	70,9	97,5

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja * 100 / zużycie krajowe
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, CIHZ i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2004 I-XII	864,7	471,9	1,83
2005 I-XII	773,9	367,3	2,11
2005 X	829,8	357,5	2,32
XI	839,5	359,6	2,33
XII	841,4	361,2	2,33
2006 I	842,0	375,9	2,24
II	835,1	385,9	2,16
III	833,2	390,9	2,13
IV	850,9	396,5	2,15
V	867,7	410,9	2,11
VI	977,2	419,0	2,33
VII	942,6	408,2	2,31
VIII	924,6	438,2	2,11
IX	938,1	493,8	1,90
X	976,5	503,7	1,94
Wskaźnik zmian w %			
<u>X 2006</u> <u>IX 2006</u>	104,1	102,0	104,1
<u>X 2006</u> <u>X 2005</u>	117,7	140,9	117,7
<u>X 2006</u> <u>XII 2005</u>	116,1	139,5	116,1

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny olejów roślinnych konfekcjonowanych (zł/litr)

Okres	Ceny zbytu			Ceny detaliczne		
	Olej rzepakowy	Olej sojowy	Olej słonecznikowy	Olej rzepakowy	Olej sojowy	Olej słonecznikowy
2004 I-XII	3,38	4,16	4,34	4,78	5,39	6,07
2005 I-XII	3,23	3,92	4,27	4,72	5,40	5,90
X	3,19	3,85	4,25	4,67	5,34	5,86
XI	3,16	3,92	4,15	4,63	5,32	5,84
XII	3,31	3,91	4,14	4,64	5,29	5,83
2006 I	3,02	3,85	4,16	4,65	5,26	5,77
II	3,09	3,76	4,06	4,67	5,26	5,76
III	3,14	x	4,03	4,69	5,26	5,74
IV	3,22	x	3,99	4,68	5,24	5,70
V	3,25	x	4,09	4,69	5,24	5,64
VI	3,33	x	4,10	4,67	5,21	5,56
VII	3,20	x	4,15	4,69	5,22	5,55
VIII	3,26	x	4,09	4,69	5,24	5,54
IX	3,23	x	4,11	4,73	5,24	5,50
X	3,23	x	4,06	4,74	5,25	5,48
Wskaźnik zmian w %						
$\frac{X\ 2006}{IX\ 2006}$	100,0	x	98,8	100,2	100,2	99,6
$\frac{X\ 2006}{X\ 2005}$	101,3	x	95,5	101,5	98,3	93,5
$\frac{X\ 2006}{XII\ 2005}$	97,6	x	98,1	102,2	99,2	94,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/kg)

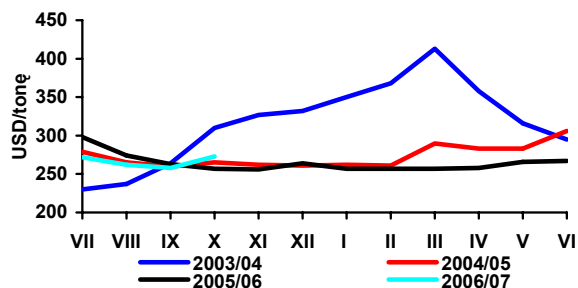
Okres	Ceny zbytu					Ceny detaliczne				
	Margaryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 250 g	Masmix za 1 kg	Masło w op. 200 g ^a	Smalec w op. 250 g	Margaryna Palma w op. 250 g	Masło roślinne w op. 500 g	Masmix w op. 400 g	Masło w op. 200 g ^b	Smalec w op. 250 g
2004 I-XII	3,60	4,24	7,39	12,09	3,47	5,04	6,40	12,68	15,80	4,72
2005 I-XII	3,68	4,68	7,20	12,01	3,70	4,96	6,44	12,50	15,75	5,56
X	3,72	4,84	7,16	11,99	3,42	4,88	6,40	12,38	15,60	5,12
XI	3,76	4,84	7,20	12,00	3,30	4,88	6,40	12,38	15,55	5,04
XII	3,72	4,80	7,21	11,93	3,25	4,88	6,36	12,35	15,50	4,92
2006 I	3,68	4,80	7,22	11,46	3,02	4,88	6,30	12,33	15,30	4,88
II	3,64	4,80	6,72	11,42	2,81	4,88	6,30	12,23	15,30	4,80
III	3,60	4,76	6,50	11,42	2,80	4,88	6,30	12,28	15,15	4,72
IV	3,68	4,80	6,6	11,52	2,89	4,88	6,32	12,25	15,05	4,68
V	3,68	4,68	6,30	11,37	2,83	4,88	6,26	12,13	15,10	4,64
VI	3,68	4,72	6,34	11,19	2,83	4,88	6,24	12,00	15,15	4,56
VII	3,76	4,72	6,49	11,07	2,76	4,92	6,24	11,90	15,20	4,56
VIII	3,76	4,68	6,56	11,02	2,76	4,88	6,24	11,90	15,20	4,52
IX	3,76	4,72	6,77	11,11	2,76	4,88	6,22	12,05	15,15	4,48
X	3,72	4,84	6,70	11,33	2,85	4,92	6,24	12,13	15,20	4,44
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{X\ 2006}{IX\ 2006}$	98,9	102,5	99,0	102,0	103,3	100,0	100,3	100,6	100,3	99,1
$\frac{X\ 2006}{X\ 2005}$	100,0	100,0	93,6	94,5	83,3	100,8	97,5	98,0	97,4	86,7
$\frac{X\ 2006}{XII\ 2005}$	100,0	100,8	92,9	95,0	87,7	100,8	98,1	98,2	98,1	90,2

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

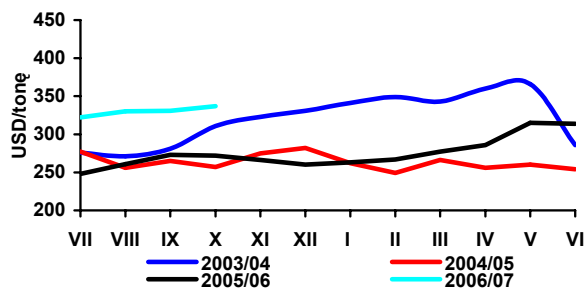
^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

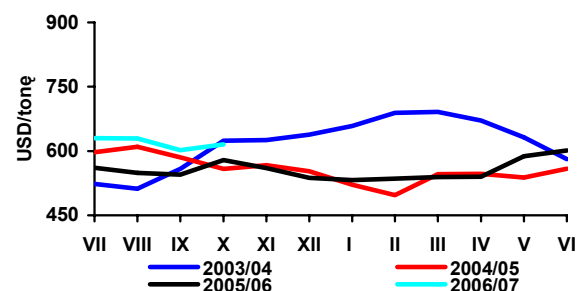
Rys. 1. Ceny amerykańskiej soi (cif Rotterdam)

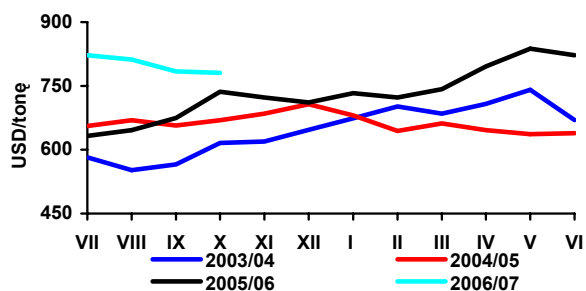
Rys. 2. Ceny europejskiego rzepakowego (cif Hamburg)

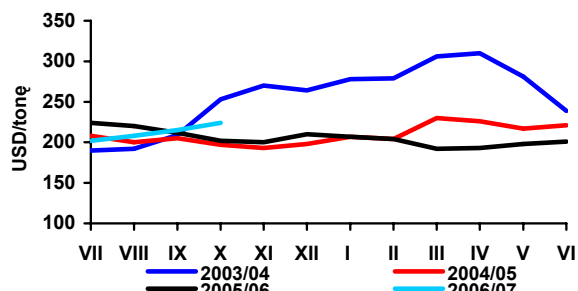
Rys. 3. Ceny holenderskiego oleju sojowego (fob ex-mill)

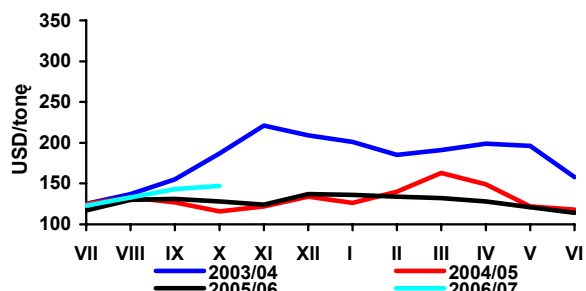
Rys. 4. Ceny holenderskiego oleju rzepakowego (fob ex-mill)

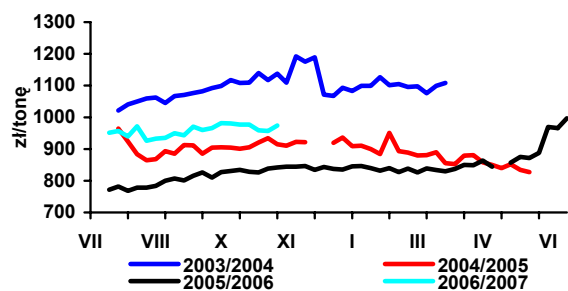
Rys. 5. Ceny argentyńskiej śruty sojowej 44/45% białka (cif Rotterdam)

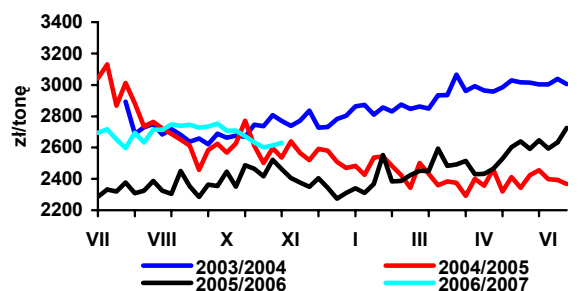
Rys. 6. Ceny niemieckiej śruty rzepakowej 34% białka (fob ex-mill Hamburg)

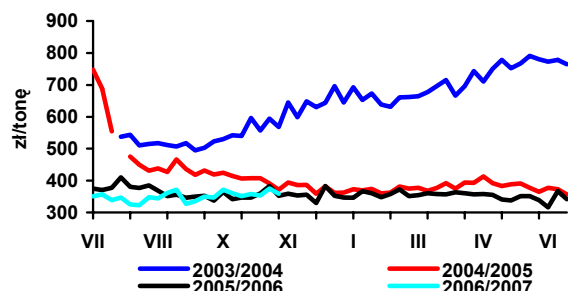
Rys. 7. Ceny skupu rzepakowego (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

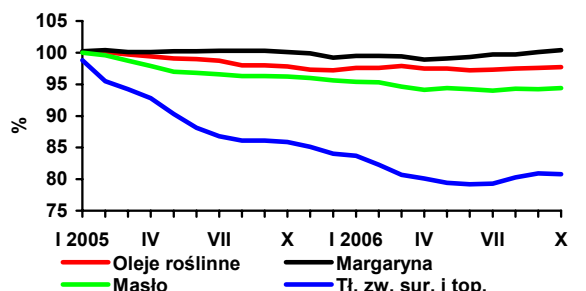
Rys. 8. Ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 9. Ceny zbytu śruty rzepakowej (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 10. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2004 = 100)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Rynek ziemniaków

Wiesław Dzwonkowski

Znaczący spadek zbiorów i pogorszenie jakości handlowej spowodowały, że ceny ziemniaków są bardzo wysokie. Wprawdzie w październiku ceny targowiskowe obniżyły się w porównaniu z wrześniem o ok. 10% i wyniosły 929 zł/tonę, ale w odniesieniu do analogicznego okresu poprzedniego roku były wyższe o 54%. W porównaniu z 2004 r. wzrost cen targowiskowych jest ponad 2,5-krotny.

W październiku najniższe ceny, 790-830 zł/tonę, notowano w województwach: lubelskim, podlaskim, świętokrzyskim i małopolskim. Natomiast najdroższe ziemniaki, w cenie przekraczającej 1000 zł/tonę można było kupić w województwach: opolskim, lubuskim, dolnośląskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim.

W pierwszych miesiącach bieżącego sezonu ceny skupu ziemniaków były również dużo wyższe niż przed rokiem. Natomiast w październiku obniżyły się one do zaledwie 184 zł/tonę i były nawet niższe niż w analogicznym okresie ubiegłego roku o ok. 7%. Stosunkowo niski poziom cen skupu i taka rozbieżność z poziomem cen na targowiskach wynika z tego, że w tym okresie dominują głównie ziemniaki skrobiowe skupowane w ramach umów kontraktacyjnych, za które rolnicy otrzymują cenę minimalną. Cena ta jest określona przez Komisję Europejską i jest taka sama we wszystkich krajach Unii. Cena minimalna ustalona została za ilość dostarczonych ziemniaków, ale uzależniona od zawartości skrobi (nie niższej niż 13%). Za tonę ziemniaków o zawartości skrobi 18% rolnik otrzymuje niecałe 38 EUR, co przy kursie 3,9 zł/euro daje 147,4 zł/tonę. W bieżącym roku przeciętna zawartość skrobi jest niższa niż 18%, w związku z tym i ceny płacone za ziemniaki skrobiowe również się obniżyły, mimo, że niektóre krochmalnie dodatkowo premiuja na przykład wywiązanie się z zawartej umowy.

Z powodu ograniczonej podaży i wzrostu kosztów surowcowych, rosną ceny przetworów ziemniaczanych. Wzrost cen frytek, chipsów, kopytek i pyzów nie jest znaczący i w skali całego sezonu nie powinien wynieść więcej niż 5-6%. Natomiast na skutek spadku produkcji skrobi ziemniaczanej

już drugi roku z rzędu, jej ceny, zwłaszcza na poziomie producenta, od początku bieżącej kampanii charakteryzuje się dużym wzrostem, który w skali całego sezonu może wynieść nawet 30%.

Utrzymują się dotychczasowe tendencje w handlu zagranicznym ziemniaki i ich przetworami. W ciągu pierwszych trzech kwartałów 2006 r. sprzedaż frytek na rynki zagraniczne wyniosła 76,4 tys. ton, wobec 66,7 tys. ton w analogicznym okresie ubiegłego roku. Mniejszy wzrost, z 12,8 do 13,4 tys. ton, zanotowano w eksporcie chipsów. Natomiast eksport suszu w tym okresie był niższy o ok. 0,6 tys. ton niż w pierwszych trzech kwartałach 2005 r. i wyniósł 6,2 tys. ton. Obniżyła się sprzedaż skrobi ziemniaczanej na rynki zagraniczne, wzrósł natomiast eksport syropów skrobiowych. Od początku bieżącego sezonu, ze względu na wzrost cen zbóż na rynku unijnym (wielkość refundacji jest powiązana z ceną zbóż na rynku unijnym), wysokość refundacji w eksporcie skrobi i produktów skrobiowych do krajów trzecich systematycznie się obniżała. W pierwszych dziewięciu miesiącach br. kształtowała się przedziale 50-60 EUR/tonę, w październiku wynosiła niespełna 7 EUR/tonę, a od 10 listopada 2006 r. wynosi „0”.

W okresie styczeń-wrzesień 2006 r. import frytek wyniósł 24,2 tys. ton, chipsów 3,0 tys. ton, a suszu z ziemniaków 3,5 tys. ton, podczas gdy w analogicznym okresie ubiegłego roku było to odpowiednio: 13,8; 1,1 i 2,3 tys. ton. Duży wzrost zanotowano również w imporcie skrobi nieprzetworzonych, z 25,8 do 40,9 tys. ton (w tym skrobi ziemniaczanej z 4,8 do 12,5 tys. ton.). W przypadku pozostałych produktów skrobiowych wzrost nie był aż tak znaczący. W okresie pierwszych dziewięciu miesięcy 2006 r. sprowadzono 75,8 syropów skrobiowych oraz 56,8 tys. ton dekstryn i preparatów wykańczalniczych na bazie skrobi, wobec odpowiednio: 70,1 i 57,9 tys. ton w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej ^a		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
I	.	.	.	-	-	1 894
II	.	.	.	-	-	41
III	.	.	.	-	-	-
IV	43 300	38 600	39 100	-	-	-
V	30 000	29 100	32 400	-	-	-
VI	25 100	24 900	29 400	-	-	-
VII	29 400	25 800	21 900	-	-	-
VIII	76 700	44 500	36 700	4 285	806	-
IX	311 000	238 900	159 600	36 496	27 538	12 631
X	336 600	319 600	326 900	38 832	41 608	
XI	178 100	144 600		34 780	20 373	
XII	34 100	49 900		1035	5 092	
RAZEM	1 104 000 ^b	855 900	545 100 ^c	115 428	95 417	.

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII-XII 2004 r., ^c okres VII-XII 2006 r.

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	Wczesne	sadzeniaki	pozostałe	Skrobia ziemn.	Skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2004 I-XII	2 913	742	60 663	65 750	13	11 983	13 681	74 388	12 347	6 345
2005 I-XII	1 643	858	22 848	63 657	72	44 662	9 530	90 180	17 978	8 912
2005 I-IX	1 624	661	18 593	44 015	53	32 131	6 725	66 797	13 760	6 842
2006 I-IX	752	1 036	8 825	33 693	64	39 945	5 544	76 402	14 414	6 201
IX	25	0	191	5 313	5	4 203	613	7 891	1 761	822
2005 X	6	6	721	4 926	8	3 784	897	7 478	1 775	891
XI	5	191	1 682	7 838	11	4 785	1 179	7 577	1 301	567
XII	7	0	1 853	6 878	0	3 962	728	8 328	1 142	611
2006 I	2	0	74	3 173	12	4 318	411	7 491	1 190	739
II	2	0	996	2 925	1	4 092	528	6 644	1 611	1 053
III	2	80	2 196	4 876	7	4 095	501	9 317	2 065	872
IV	66	616	1 539	5 147	0	3 564	570	7 860	1 885	678
V	303	340	2 443	5 800	12	4 083	535	8 422	1 883	664
VI	345	0	212	4 599	1	4 193	751	9 803	1 734	666
VII	26	0	1 299	2 957	13	6 193	831	9 625	1 361	439
VIII	3	0	51	2 229	7	5 131	630	9 682	1 488	573
IX	2	0	15	1 987	10	4 276	788	7 558	1 198	515

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	Wczesne	sadzeniaki	pozostałe	Skrobia ziemn.	Skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2004 I-XII	21 193	9 119	8 341	1 594	13 899	45 401	83 454	7 352	428	1 303
2005 I-XII	45 566	7 988	44 205	6 967	29 735	94 745	80 414	18 621	1 481	3 112
2005 I-IX	44 110	7 897	39 338	4 766	21 088	70 993	57 935	13 819	1 093	2 279
2006 I-IX	41 405	14 899	46 314	12 506	28 353	75 757	56 819	24 193	3 039	3 535
IX	482	21	352	703	2 180	8 292	7 542	1 440	156	364
2005 X	351	0	922	328	2 592	7 871	7 760	1 435	103	297
XI	447	92	1 998	1 159	2 925	8 776	7 716	1 612	84	241
XII	657	0	1 948	714	3 129	7 105	7 002	1 755	200	296
2006 I	1 115	0	3 100	668	3 475	4 734	6 328	1 487	140	532
II	1 887	521	6 348	1 439	2 339	5 913	6 221	1 467	149	413
III	3 145	2 886	8 177	1 587	3 009	8 830	7 623	2 314	290	453
IV	5 267	7 984	8 352	686	2 817	7 067	6 288	2 057	241	506
V	22 312	3 287	9 840	956	3 886	12 724	6 829	3 073	328	325
VI	7 443	221	4 385	601	3 415	9 523	6 674	3 578	434	349
VII	15	0	504	987	3 535	10 377	6 508	2 714	649	292
VIII	114	0	3 640	2 881	3 678	8 390	6 481	4 297	484	320
IX	105	0	1 968	2 700	2 200	8 199	3 867	3 206	324	347

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj ceny	IX	VII	VIII	IX	Wskaźnik zmian cen	
		2005	2006	2006	2006	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	Skupu	19,7	44,0	24,5	18,4	93,4	75,1
	Targowiskowa	60,5	119,2	102,7	92,9	153,6	90,5
	Detaliczna (zł/kg)	0,83	1,47	1,32	1,25	150,6	89,8
	Importowa	70,2	84,2	58,9		83,9	70,0
	Eksportowa	45,7	93,2	172,9		378,3	185,5
Relacje cen	Skupu / targowisko	0,33	0,37	0,24	0,20	-	-
	Targowisko / detal	0,73	0,81	0,78	0,74	-	-
	Skupu / detal	0,24	0,30	0,19	0,15	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	Skupu (zł/tonę)	148,3	147,4	150,0	147,4	99,4	98,3
Skrobia ziemniaczana	Zbytu (zł/kg)	1,55	1,68	1,88	1,91	123,2	101,6
Skrobia ziemniaczana	Detaliczna (zł/kg)	2,91	2,79	2,83	2,90	99,7	102,5
Frytki	Detaliczna (zł/kg)	7,84	8,04	8,12	8,18	102,8	101,0
Chipsy	Detaliczna (zł/kg)	32,90	31,80	31,70	32,20	94,6	99,7
Pyzy ziemniaczane	Detaliczna (zł/kg)	6,36	6,46	6,46	6,52	101,9	100,0
Kopytka	Detaliczna (zł/kg)	7,20	7,26	7,28	7,34	103,7	100,3

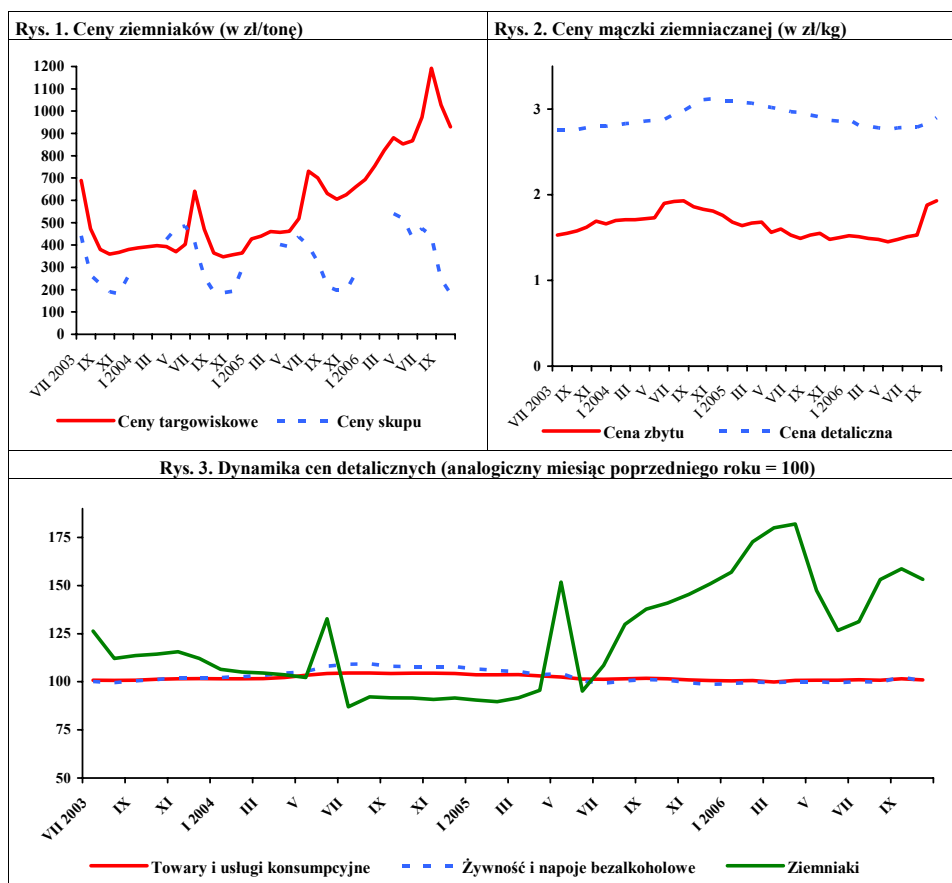
^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Województwa		październik	sierpień	wrzesień	październik	wsk. zmian cen	
		2005	2006	2006	2006	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	54,0	121,3	112,0	104,9	194,2	93,6
2	Kujawsko-pomorskie	69,2	124,8	104,3	93,3	134,8	89,4
3	Lubelskie	52,2	120,7	99,3	79,7	152,5	80,2
4	Lubuskie	55,5	115,8	110,3	106,5	191,7	96,5
5	Łódzkie	63,8	111,5	100,0	93,2	146,1	93,2
6	Małopolskie	50,0	106,4	90,9	83,2	166,6	91,6
7	Mazowieckie	69,3	129,5	105,1	91,2	131,7	86,8
8	Opolskie	66,0	127,9	116,2	106,0	160,5	91,2
9	Podkarpackie	63,3	111,0	100,1	90,3	142,7	90,2
10	Podlaskie	57,7	129,6	96,8	78,8	136,6	81,4
11	Pomorskie	67,9	122,4	102,1	100,5	148,0	98,5
12	Śląskie	60,2	117,4	109,1	97,4	161,7	89,3
13	Świętokrzyskie	48,9	115,6	90,3	82,7	169,2	91,6
14	Warmińsko-mazurskie	62,6	118,2	102,0	88,0	140,6	86,3
15	Wielkopolskie	62,4	121,7	110,2	103,1	165,3	93,6
16	Zachodniopomorskie	58,5	126,7	105,2	104,3	178,3	99,2
maksimum		69,3	129,6	116,2	106,5	x	
minimum		48,9	106,4	90,3	78,8		
różnica w %		41,7	21,8	28,7	35,2		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: GUS

Rynek warzyw

Grażyna Stępa
Tomasz Smoleński

We wrześniu 2006 r. w porównaniu z wrześniem roku poprzedniego duże i średnie zakłady przetwórcze dwukrotnie zwiększyły produkcję warzyw mrożonych, o 57% soków warzywnych, o 56% gotowych dań mrożonych i o 15% soku pomidorowego. Nie zmieniła się produkcja konserw warzywnych. Natomiast o 37% mniej wyprodukowano marynat.

We wrześniu 2006 r. wyeksportowano 28,3 tys. ton warzyw świeżych o wartości 15,4 mln EUR, co oznacza spadek ilości w stosunku do września 2005 r. o 30% i wzrost wartości o 5%. Sprzedaż marchwi zmniejszyła się o 60% kalafiorów o 48%, cebuli o 44% i pomidorów o 30%. Sprzedaż ogórków była zbliżona do poziomu z września 2005 r. Natomiast zwiększył się nieco eksport kapusty. W tym czasie sprzedano 31,2 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 19,4 mln EUR. Rozmiary eksportu przetworów spadły w stosunku do września 2005 r. o 21%, a wartość sprzedaży obniżyła się o 7%. Na zmniejszenie eksportu przetworów warzywnych wpłynęła niższa o 90% sprzedaż marynat, o 28% mrożonek i o 21% mrożonek. Natomiast o 19% wzrósł eksport suszy.

Import warzyw świeżych we wrześniu 2006 r. wyniósł 6,8 tys. ton, a jego wartość 1,8 mln EUR. W porównaniu z wrześniem 2005 r. wolumen importu warzyw świeżych wzrósł o 47%, a jego wartość o 3%. Trzykrotnie więcej zakupiono cebuli, dwukrotnie ogórków oraz o 42% pomidorów. Zmniejszył się natomiast import czosnku (o 51%), marchwi (o 36%) i papryki (o 31%). Import przetworów warzywnych wyniósł 9,4 tys. ton, a jego wartość 7,4 mln EUR. Ilość zakupionych przetworów zwiększyła się w stosunku do września 2005 r. o 5%, a ich wartość o 7%. Spośród przetworów dwukrotnie zwiększył się zakup mrożonek. Natomiast o 11% mniej sprowadzono suszy warzywnych, o 27% koncentratu pomidorowego, o 8% marynat i o 5% konserw warzywnych.

Od stycznia do września 2006 r. wyeksportowano ogółem 285,1 tys. ton warzyw świeżych o wartości 101,3 mln EUR. Rozmiary eksportu w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego obniżyły się o 22%, a wartość o 1%. W tym samym czasie sprzedano 294,4 tys. ton warzyw przetworzonych o wartości 164,1 mln EUR, czyli o 5% mniej, ale o wartości wyższej o 10%. Równocześnie zaimportowano 176,0 tys. ton warzyw świeżych za 121,6 mln EUR, tzn. więcej o 32% i o wartości o 18% wyższej niż w analogicznym okresie 2005 r. Import przetworów warzywnych wyniósł w tym czasie 78,7 tys. ton, a jego war-

tość 62,6 mln EUR, czyli zmniejszył się o 3%, ale jego wartość była zbliżona do roku poprzedniego.

W październiku 2006 r. w porównaniu z wrześniem obniżyły się ceny detaliczne niemal wszystkich warzyw (z wyjątkiem pomidorów i ogórków gruntowych), a najbardziej: selerów (o 71%), kalafiorów (o 32%), kapusty białej (o 18%) i marchwi (o 11%). W mniejszym stopniu spadły ceny cebuli, buraków, porów, papryki i pieczarek. Ceny detaliczne i ceny zbytu przetworów warzywnych były zbliżone do cen we wrześniu br. (najbardziej, bo o 4%, wzrosła cena detaliczna mrożonej fasoli szparagowej i cena zbytu koncentratu pomidorowego). W stosunku do października 2005 r. zwiększyły się ceny detaliczne prawie wszystkich warzyw świeżych, w tym: pomidorów (o 49%), cebuli (o 48%), porów (o 23%), marchwi (o 21%) i buraków (o 17%). W tym czasie obniżyła się cena detaliczna selerów o 55% i kapusty białej o 12%. Spośród przetworów warzywnych zdrożał szpinak mrożony (o 13%), mrożone mieszanki warzywne, mrożona fasola i koncentrat pomidorowy. Potaniały natomiast ogórki konserwowe. Wzrosły ceny zbytu mrożonej fasoli szparagowej (o 11%), mrożonych mieszanek warzywnych (o 10%) i mrożonych kalafiorów (o 6%). Niższe były ceny zbytu koncentratu pomidorowego i ogórków konserwowych.

W listopadzie br. w porównaniu z październikiem wśród warzyw do bezpośredniego spożycia wzrosły ceny skupu pomidorów szklarniowych (o 42%), buraków ćwikłowych (o 11%) i cebuli (o 10%). Natomiast o 3% staniała marchew. Spośród warzyw kierowanych do przetwórstwa o 18% wzrosły ceny cebuli obieranej, o 13% kalafiorów różyczkowanych i o 4% brokułów różyczkowanych. Natomiast o 8% potaniały buraki i o 4% marchew przemysłowa. Niższe były ceny większości warzyw skupowanych na eksport (poza cebulą, której cena wzrosła o 7% i pomidorami droższymi o 6%). Zwiększyły się ceny hurtowe większości warzyw, a najbardziej: ogórków spod oston (o 79%), pomidorów (o 44%) i kalafiorów (o 65%). W stosunku do listopada 2005 r. wzrosły ceny skupu większości warzyw do bezpośredniego spożycia i do przetwórstwa, a najbardziej, bo dwukrotnie, cebuli. Potaniała kapusta biała i brokuły. Spośród warzyw kierowanych na eksport wzrosły ceny skupu cebuli, pietruszki, marchwi i kapusty pekińskiej. Jednocześnie obniżyły się ceny skupowanej na eksport kapusty białej i czerwonej, porów, selerów i pomidorów.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pomidory gruntowe	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szk.)	Pieczarki
2005 IX	0,61	1,16	0,54	0,63	0,48	1,12	0,82	1,12	1,37	1,19	4,56
X	0,50	0,94	0,39	0,54	0,47	-	-	1,31	2,01	1,23	4,31
XI	0,43	0,89	0,39	0,49	0,43	-	-	-	2,77	-	4,29
XII	0,43	0,89	0,40	0,49	0,44	-	-	-	3,34	-	4,41
2005 I-XII	0,40	0,92	0,49	0,61	0,47	1,10	0,76	1,78	3,80	1,54	4,32
2006 I	0,51	0,92	0,55	0,56	0,49	-	-	-	4,77	-	4,39
II	0,55	0,96	0,66	0,69	0,61	-	-	-	-	-	4,11
III	0,58	0,99	0,68	0,77	0,67	-	-	-	4,72	-	4,30
IV	0,60	1,04	0,69	0,82	0,73	-	-	-	6,41	-	4,35
V	0,69	1,07	0,63	1,06	0,82	-	-	-	5,34	-	3,95
VI	0,92	1,27	0,68	1,09	0,90	-	-	-	3,21	-	4,14
VII	1,58	1,76	1,50	1,53	0,78	1,22	0,90	-	2,69	-	4,88
VIII	1,14	1,79	0,40	1,23	0,66	1,15	0,81	-	1,66	2,20	5,33
IX	0,94	1,57	0,34	0,74	0,58	0,95	0,70	1,07	1,65	1,91	5,26
X	0,82	1,38	0,29	0,59	0,45	-	-	0,50	1,99	-	4,29
XI	0,90	1,35	0,29	0,57	0,50	-	-	-	2,82	-	4,32
Wskaźnik zmian w %											
XI 2006 X 2006	110	98	100	97	111	x	x	x	142	x	101
XI 2006 XI 2005	209	152	74	116	116	x	x	x	102	x	101

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.	Brokuły różyczk.	Kalafiori różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2005 IX	0,65	0,42	0,20	0,21	-	0,75	1,45	1,02	1,00	0,49	0,24
X	0,60	0,39	0,21	0,20	0,66	-	1,44	0,99	-	0,45	0,24
XI	0,59	0,35	0,21	0,20	0,66	-	1,63	-	-	-	-
XII	0,60	0,35	0,21	0,22	0,67	-	-	-	-	-	-
2005 I-XII	0,52	0,37	0,20	0,22	0,70	0,71	1,46	0,95	0,93	0,46	0,24
2006 I	0,59	0,38	0,34	0,26	0,80	-	-	-	-	-	-
II	0,61	0,58	0,55	0,35	1,25	-	-	-	-	-	-
III	0,65	0,73	0,68	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,68	0,74	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,76	0,74	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,91	0,73	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,90	-	-	-	-	0,78	-	-	1,04	-	-
VIII	1,12	0,30	-	-	-	0,95	1,44	0,98	1,03	0,50	0,24
IX	1,16	0,29	0,23	0,25	-	0,96	1,29	1,01	0,90	0,47	0,23
X	1,20	0,25	0,24	0,24	-	0,83	1,34	0,80	-	0,46	0,22
XI	1,42	0,25	0,23	0,22	0,65	-	1,39	0,90	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
XI 2006 X 2006	118	100	96	92	x	x	104	113	x	x	x
XI 2006 XI 2005	241	71	110	110	x	x	85	x	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2005 VIII	2,27	0,94	1,30	0,80	1,42 ^a	2,98	0,66	-	1,54	0,63	1,80	0,49	0,43
IX	2,27	0,89	1,01	0,47	0,90 ^a	2,23	0,51	1,58	1,12	0,41	1,45	0,43	0,53
X	2,89	2,00	0,73	0,41	0,60	2,26	0,49	1,73	0,92	0,30	1,14	0,41	0,55
XI	3,01	-	0,54	0,42	0,69	2,63	0,48	1,22	0,80	0,38	1,10	0,36	-
XII	-	-	0,53	0,46	0,65	-	0,50	1,19	0,79	0,30	1,25	0,35	-
2005 I-XII	2,91	1,33	1,11	0,45	0,47	2,53	0,60	1,11	1,09	0,30	1,18	0,46	0,35
2006 I	-	-	0,76	0,55	0,70	-	0,53	1,10	1,02	0,30	1,68	0,43	-
II	-	-	0,97	0,72	0,90	-	0,72	1,73	1,30	0,40	2,20	0,45	-
III	-	-	0,87	0,67	0,90	-	0,83	2,05	1,43	0,46	-	0,47	-
IV	-	-	0,86	0,61	-	-	0,88	2,00	1,93	0,49	-	0,48	-
V	5,50	-	1,42	0,59	-	-	0,94	2,50	3,00	0,56	-	0,60	-
VI	2,90	-	0,83	0,47	0,80	-	1,10	3,00	3,25	0,66	-	1,25	-
VII	2,98	0,95	0,92	0,36	0,80	-	1,40	-	-	1,11	-	0,63	-
VIII	2,01	0,80	1,53	0,40	0,70	3,08	1,00	-	3,25	0,91	1,40	0,57	-
IX	2,53	0,75	1,25	0,34	0,65	2,53	0,79	-	1,01	0,88	-	0,40	-
X	2,64	1,60	0,72	0,26	0,49	2,20	0,80	2,20	0,83	0,69	1,00	0,40	-
XI	2,80	-	0,63	0,24	0,43	-	0,62	1,65	0,75	0,74	1,00	0,36	-
Wskaźnik zmian w %													
<u>XI 2006</u> X 2006	106	x	88	92	88	x	78	75	90	107	100	90	x
<u>XI 2006</u> XI 2005	93	x	117	57	62	x	129	135	94	195	91	100	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Soki warzywne pozostałe	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Dania mrożone gotowe	Marynaty
2005 VI	2 414	1 021	18 417	3 737	849	1 329
VII	1 992	960	14 883	11 605	547	8 247
VIII	2 768	953	32 385	11 117	939	12 983
IX	5 428	955	61 437	14 504	1 039	7 988
X	1 875	1 200	57 315	7 735	1 274	5 850
XI	2 528	881	46 868	4 133	1 152	4 225
XII	2 206	1 238	32 719	4 375	1 362	3 744
2005 I-XII	33 595	13 215	413 560	76 538	14 430	57 777
2006 I	2 139	707	34 676	3 116	1 291	2 018
II	2 411	1 002	31 559	3 692	1 340	2 497
III	3 232	1 391	36 214	4 361	1 397	3 464
IV	3 292	1 111	25 062	3 526	1 215	2 075
V	2 232	1 017	20 071	3 061	1 072	1 837
VI	2 414	648	20 236	4 221	871	2 172
VII	2 727	258	20 451	10 320	642	8 353
VIII	2 890	571	25 791	12 150	853	12 760
IX	3 331	898	57 993	12 202	1 333	8 031
Wskaźnik zmian w %						
<u>IX 2006</u> IX 2005	115	157	225	100	156	63

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2005											2006											IX 2006 IX 2005 (%)
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX						
Warzywa ogółem	35745	30843	42264	40188	41015	31384	25839	463277	30007	32819	37389	31239	36048	28200	30711	30415	28258						
Cebula	13329	7019	10948	9839	14954	14323	14226	158740	19307	18329	18301	14923	16429	10139	6338	5831	5540						
Kapusta	4148	1708	1402	1759	3232	5899	3724	97036	2640	4389	6602	6147	6745	2410	1688	1404	1838						
Marchew	1722	793	498	618	959	896	728	22014	645	1546	1855	1624	2277	1740	454	266	246						
Ogórki	2993	6543	10934	3587	2318	444	67	29806	66	104	57	263	799	2163	5813	7646	3602						
Pomidory	7504	9132	12650	15125	10386	2756	179	63554	314	297	164	914	3403	6163	10269	10243	10571						
Kalafiory	2265	2268	1915	4135	3003	602	169	14552	170	106	149	116	147	2154	2848	1636	2145						
Przetwory ogółem	29661	22060	24484	39722	40318	43226	38665	430657	38496	40046	48913	33732	30894	28650	20799	21633	31205						
Susze	1012	961	1292	1146	1465	1620	862	14093	1530	1472	1837	1441	1385	1256	1143	1160	1364						
Marynaty	2043	1585	2202	3761	3547	3762	3089	31151	210	189	199	150	146	144	158	240	394						
Konserwy	2298	1746	1862	3969	3968	4087	3988	35245	2901	3459	3741	2750	2439	1852	1066	1724	2850						
-kapusta kwasz.	1166	593	649	736	1363	1064	1199	12170	751	931	1087	800	877	506	375	624	1133						
Mrożonki	22661	16239	17089	28396	29484	31545	28567	327375	29711	30417	37041	24600	22167	21073	14987	14436	22301						
Pieczarki i ich przetwory	9001	7901	8070	9310	12350	11848	11217	133923	12514	11425	13077	10735	10392	9122	7280	7295	8557						
Warzywa ogółem	13097	14638	16699	14693	14418	8615	6563	131836	6546	7027	8300	7287	12208	12885	15712	15936	15358						
Cebula	2009	1573	1987	2574	3483	3664	3223	29822	3456	3362	3480	2763	3286	2709	2170	2287	2565						
Kapusta	683	325	156	222	414	667	462	9661	442	661	1063	876	1033	474	284	222	241						
Marchew	357	242	142	137	188	201	154	3458	133	216	302	243	348	316	187	129	103						
Ogórki	1329	2496	3376	1071	680	128	51	11508	33	42	44	174	486	907	1935	2490	1123						
Pomidory	5716	7615	8406	7605	6343	1590	93	44378	123	184	85	1053	3906	5762	8538	7887	8144						
Kalafiory	761	744	699	993	822	134	90	4335	113	60	88	64	107	590	804	713	842						
Przetwory ogółem	13876	10622	12930	20773	21174	22256	20067	212840	20761	21044	26400	19052	17193	15689	11262	13258	19413						
Susze	1511	1496	1944	1972	2775	2657	1952	23092	2523	2090	3012	2290	2014	1986	1788	1973	2378						
Marynaty	1346	1068	1542	2497	2511	2658	2059	21486	158	148	167	114	125	119	132	185	295						
Konserwy	1191	991	1234	2361	1790	2104	2094	19105	1655	2017	2386	1803	1532	1467	762	1219	1911						
-kapusta kwasz.	298	156	250	245	376	380	424	3713	251	354	420	317	329	201	151	192	351						
Mrożonki	8610	5983	6813	12375	12443	13368	12326	133496	13194	13217	16338	11143	10172	8891	6119	6764	11492						
Pieczarki i ich przetwory	11127	10304	10393	11500	15647	15645	15177	166481	16684	14882	17448	15807	16447	13934	10923	11099	12473						

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ. MRIRW, MF, od 1.1.2006 r. CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2005											2006											IX 2006 IX 2005 (%)
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX						
Warzywa ogółem	19675	11415	4769	4604	5418	17111	23313	179112	24538	25902	34648	27296	21483	20238	9726	5339	6775	147					
Cebula	3180	2891	1854	1684	1248	1721	2313	19094	1215	1770	2368	2030	3862	8284	3675	2577	4997	297					
Kapusta	204	53	2	0	1	49	77	2276	81	258	354	675	431	26	11	2	-	x					
Marchew	5107	1853	225	192	214	324	1067	20373	3326	3754	5050	4155	5681	5677	2806	1429	123	64					
Ogórki	94	2	3	21	1526	3934	3112	16328	3138	2427	2413	2085	352	123	22	34	43	204					
Pomidory	7556	3184	887	104	550	5019	9308	58210	8734	9191	11310	7287	4780	3290	1540	532	148	142					
Papryka	1955	2053	416	1038	570	2480	2815	20480	2528	2470	3764	2396	2019	1678	947	82	713	69					
Czosnek	208	329	798	958	506	730	748	7727	455	668	450	703	353	452	442	407	465	49					
Przetwory ogółem	10172	8338	7246	8950	9981	8752	8927	108525	8356	8284	12257	9640	7490	7558	7073	8693	9374	105					
Mrożonki	1556	1457	1618	1378	1435	1819	1793	20879	2200	2443	3550	2470	2031	1698	1450	2143	2700	196					
Susze	1017	586	288	652	822	638	675	8873	834	678	975	1100	1102	824	506	537	578	89					
Marynaty	561	407	485	766	933	858	978	8375	761	692	732	657	523	571	520	525	702	92					
Konserwy	2079	1878	1668	2322	2608	2497	2515	26622	1841	1887	2774	2390	1075	1242	1334	2186	2198	95					
-kukurydza konserw.	420	1038	998	1352	1513	1333	290	12303	781	948	1566	1759	471	629	722	1605	1537	114					
Koncentrat pomid.	4116	3235	2321	2828	3143	1869	2035	33766	1988	1580	3032	2004	1718	2481	2484	2468	2055	73					
Warzywa ogółem	9989	5261	2121	1749	2822	10320	16729	133089	19739	20232	26482	22513	15572	8971	4427	1881	1801	103					
Cebula	84	79	103	116	187	170	172	1732	146	258	625	235	295	968	441	399	775	668					
Kapusta	35	12	0	0	0	7	11	670	14	55	133	291	180	9	1	1	-	x					
Marchew	1648	536	87	47	48	88	263	5219	737	971	1455	1269	1753	1697	719	533	31	66					
Ogórki	36	1	1	7	687	2088	2601	13175	3921	3131	1405	922	314	19	3	15	27	386					
Pomidory	4939	2089	664	103	429	3598	7151	56550	6703	7439	10998	8149	5415	2307	1306	301	116	173					
Papryka	2178	1537	305	442	329	2030	3124	24807	3068	3235	4330	3736	3822	2425	1076	78	270	61					
Czosnek	199	382	671	742	526	705	738	6554	654	795	628	1027	554	797	548	348	389	52					
Przetwory ogółem	7754	6218	5837	6924	7851	7189	7147	84264	7014	6386	9651	7847	6334	6160	5496	6331	7388	107					
Mrożonki	1135	1169	1182	1008	1021	1300	1294	15325	1710	1600	2329	1634	1525	1187	1022	1268	1694	168					
Susze	1485	895	1092	1133	1291	994	901	1316	1116	946	1519	1646	1384	1111	7248	8432	1159	102					
Marynaty	356	278	344	507	661	599	730	5566	497	459	527	484	458	468	403	384	614	121					
Konserwy	2018	1766	1522	2089	2462	2501	2453	24940	2020	1786	2747	2199	1297	1485	1426	2048	2142	86					
-kukurydza konserw.	252	740	715	984	1130	1026	223	8802	634	697	1229	1321	353	459	527	1109	1142	116					
Koncentrat pomid.	2204	1638	1225	1564	1733	1086	1112	18500	1105	902	1670	1175	1022	1370	1333	1284	1097	70					

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CHZ. MRiRW, MF, od 1.1.2006 r. CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioiry	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2005 VII	0,22	0,19	0,30	0,38	0,83	0,33	1,36	0,67	0,26	0,47
VIII	0,18	0,18	0,29	0,31	0,66	0,37	1,33	0,71	0,38	0,47
IX	0,26	0,13	0,22	0,30	0,50	0,24	1,29	0,61	0,33	0,48
X	0,23	0,13	0,20	0,29	0,61	0,27	1,30	0,66	0,28	0,47
XI	0,26	0,11	0,22	0,29	0,58	0,22	1,37	0,68	0,36	0,48
XII	0,23	0,12	0,21	0,75	0,52	0,53	1,48	0,65	0,35	0,46
2005 I-XII	0,19	0,10	0,16	0,39	0,70	0,30	1,29	0,67	0,31	0,46
2006 I	0,18	0,17	0,21	0,50	0,39	0,59	1,49	0,69	0,33	0,47
II	0,18	0,15	0,14	0,41	0,62	0,56	1,45	0,67	0,38	0,46
III	0,19	0,16	0,16	0,77	0,52	0,59	1,45	0,66	0,39	0,46
IV	0,18	0,14	0,15	0,66	1,15	0,55	1,39	0,90	0,39	0,48
V	0,20	0,15	0,15	0,61	1,14	0,72	1,44	0,62	0,38	0,48
VI	0,27	0,20	0,18	0,42	0,94	0,27	1,41	0,90	0,40	0,45
VII	0,34	0,17	0,41	0,33	0,83	0,28	1,40	0,98	0,40	0,42
VIII	0,39	0,16	0,49	0,33	0,77	0,44	1,49	0,79	0,31	0,52
IX	0,46	0,13	0,42	0,31	0,77	0,39	1,54	0,78	0,31	0,48
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2006</u> <u>VIII 2006</u>	118	81	86	94	100	89	103	99	100	92
<u>IX 2006</u> <u>IX 2005</u>	177	100	191	103	154	163	119	128	94	100

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MRiRW i MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioiry gruntowe
2005 VII	0,69	1,17 ^a	1,13	0,62	1,22	-	1,22	3,11	2,05
VIII	0,92	2,02 ^a	0,96	0,61	1,07	1,43	1,53	2,03	2,00
IX	0,74	1,51 ^a	0,75	0,57	1,29	0,63	1,49	1,65	1,52
X	0,99	0,83	1,10	0,93	5,13	1,50	3,81	3,75	2,94
XI	0,56	0,50	0,64	0,59	-	-	3,72	2,79	-
XII	0,53	0,51	0,68	0,59	-	-	7,77	3,74	-
2005 I-XII	0,53	0,47	0,89	0,59	2,27	1,19	4,52	4,94	1,86
2006 I	0,57	0,61	0,85	0,64	-	-	9,45	5,40	-
II	0,65	0,78	1,03	0,79	-	-	10,81	7,98	-
III	0,74	0,81	1,07	0,78	-	-	4,86	11,83	-
IV	0,67	0,75	1,08	0,76	-	-	3,53	6,99	-
V	0,69	0,69	1,20	0,81	-	-	2,28	5,74	-
VI	0,88	0,71	1,25	1,17	1,86	-	1,31	3,28	2,23
VII	1,13	1,09	1,41	0,94	1,20	-	0,79	2,88	1,59
VIII	1,21	1,37	1,27	0,78	1,16	1,19	1,34	2,07	2,99
IX	1,18	0,92	0,86	0,69	1,19	0,87	1,23	2,06	2,28
X	1,11	0,92	0,81	0,64	3,13	1,02	3,05	2,62	1,40
XI	1,15	1,00	0,82	0,68	-	-	5,45	3,78	2,31
Wskaźnik zmian w %									
<u>XI 2006</u> <u>X 2006</u>	104	109	101	106	-	-	179	144	165
<u>XI 2006</u> <u>XI 2005</u>	205	100	128	115	-	-	147	135	-

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2005 IX	3,02	7,89	2,75	2,83	2,57	5,77	2,32
X	2,97	7,88	2,84	2,84	2,67	5,93	2,47
XI	2,96	7,85	2,86	2,85	2,70	5,98	2,54
XII	2,93	7,92	2,89	2,84	2,72	5,15	2,50
2005 I-XII	3,01	8,10	2,74	2,83	2,61	5,77	2,32
2006 I	2,84	7,67	2,89	2,86	2,67	5,25	2,36
II	2,79	7,49	2,92	2,87	2,75	5,31	2,35
III	2,81	7,48	2,93	2,90	2,77	5,57	2,29
IV	2,74	7,28	2,93	2,89	2,82	5,79	2,29
V	2,74	7,17	2,90	2,85	2,79	5,91	2,40
VI	2,77	7,17	2,91	2,89	2,78	5,93	2,49
VII	2,74	7,21	2,92	2,90	2,75	5,94	2,50
VIII	2,77	7,06	2,96	2,94	2,77	5,93	2,48
IX	2,79	6,95	3,07	2,99	2,85	5,93	2,44
X	2,78	7,22	3,15	3,01	2,93	5,98	2,42
Wskaźnik zmian w %							
X 2006 IX 2006	100	104	103	101	103	101	99
X 2006 X 2005	94	92	111	106	110	101	98

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory gruntowe	Ogórki gruntowe	Kalafioły	Pieczarki
2005 VIII	1,74	2,86 ^a	1,89	1,45	4,51	3,87	4,98	2,94	1,72	2,94	6,73
IX	1,51	1,05	1,49	1,22	3,53	3,57	3,66	2,14	1,77	2,45	6,36
X	1,28	0,91	1,34	1,15	2,99	3,31	3,43	2,43	2,89	2,29	5,99
XI	1,21	0,87	1,31	1,14	2,82	3,18	5,01	-	-	3,38	5,87
XII	1,20	0,88	1,34	1,13	2,80	3,34	7,22	-	-	4,00	6,09
2005 I-XII	1,26	0,83	1,57	1,23	3,22	3,67	9,42	2,92	2,44	4,29	6,00
2006 I	1,21	0,95	1,42	1,18	2,89	3,87	8,90	-	-	5,86	6,06
II	1,26	1,13	1,62	1,29	3,26	4,72	9,61	-	-	6,67	5,98
III	1,28	1,22	1,72	1,36	3,41	5,73	10,04	-	-	6,52	5,89
IV	1,31	1,28	1,87	1,41	3,84	6,95	10,23	-	-	6,27	5,98
V	1,39	1,32	2,08	1,48	4,75	7,47	13,13	-	-	5,17	5,73
VI	1,81	1,33	2,36	1,76	5,98	6,66	11,80	-	3,06	3,37	5,75
VII	2,49	1,68 ^a	2,49	2,07	7,37	1,48 ^a	9,77	-	2,02	2,21	6,27
VIII	2,32	2,11 ^a	2,30	1,69	6,70	5,79	5,13	-	1,90	3,95	7,14
IX	2,08	0,98	1,82	1,44	4,66	4,40	3,71	3,21	1,84	3,48	6,65
X	1,90	0,80	1,62	1,34	1,34	4,08	3,39	3,61	2,98	2,37	5,96
Wskaźnik zmian w %											
X 2006 IX 2006	91	82	89	93	29	93	91	112	162	68	90
X 2006 X 2005	148	88	121	117	45	123	99	149	103	103	99

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy	Fasola szparagowa mrożona	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Kecup	Sok pomidorowy	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny
2005 VIII	4,41	15,29	6,12	5,06	6,72	5,30	8,55	3,57	5,28	7,94	3,74
IX	4,41	15,14	6,12	5,04	6,70	5,30	8,60	3,56	5,30	7,94	3,74
X	4,38	15,14	6,12	5,06	6,68	5,30	8,55	3,56	5,30	7,91	3,73
XI	4,36	15,29	6,10	5,06	6,68	5,30	8,60	3,56	5,25	7,86	3,76
XII	4,32	15,29	6,10	5,08	7,00	5,30	8,56	3,54	5,18	7,69	3,76
2005 I-XII	5,18	15,05	6,14	5,07	6,80	5,31	8,51	3,56	5,24	7,82	3,74
2006 I	4,30	15,57	6,16	5,16	6,72	5,36	8,60	3,53	5,25	7,80	3,79
II	4,32	15,57	6,18	5,32	6,74	5,40	8,60	3,79	5,23	7,86	3,80
III	4,29	15,57	6,16	5,42	6,72	5,44	8,65	3,52	5,28	7,89	3,82
IV	4,23	15,57	6,22	5,54	6,68	5,44	8,70	3,52	5,18	7,74	3,82
V	4,22	15,57	6,24	5,60	6,68	5,48	8,70	3,52	5,23	7,86	3,82
VI	4,21	15,43	6,26	5,62	6,68	5,46	8,70	3,54	5,28	7,94	3,82
VII	4,24	15,43	6,22	5,66	6,68	5,46	8,70	3,54	5,33	7,94	3,81
VIII	4,23	15,43	6,24	5,64	6,68	5,48	8,70	3,55	5,35	7,97	3,81
IX	4,24	15,43	6,26	5,66	6,66	5,50	8,70	3,55	5,35	8,00	3,80
X	4,28	15,57	6,48	5,70	6,78	5,62	8,70	3,55	5,40	8,06	3,80
Wskaźnik zmian w %											
X 2006 IX 2006	101	101	104	101	102	102	100	100	101	101	100
X 2006 X 2005	98	103	106	113	101	106	102	100	102	102	102

Źródło: Dane GUS.

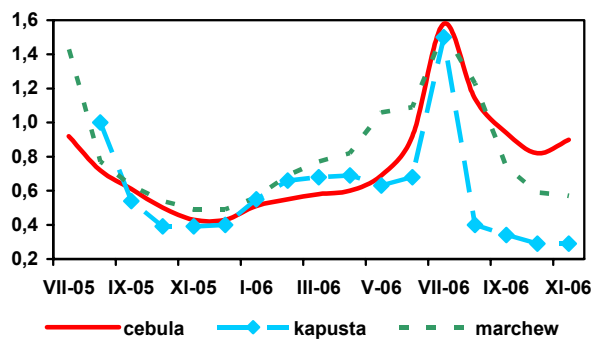
Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych warzyw w Polsce i w Niemczech (%)

Miesiące	Ceny hurtowe						Ceny detaliczne						
	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły	Cebula	Kapusta biała	Kapusta pekińska	Marchew	Buraki	Pory	Kalafior
2005 VI	41	56	62	25	-	-	36	-	-	67	101	53	73
VII	44	55	60	26	-	-	49	-	-	73	118	-	89
VIII	43	43	59	25	43	54	62	-	-	67	94	56	84
IX	46	63	56	24	45	49	65	36	-	63	78	65	95
X	55	72	28	25	-	-	55	35	67	61	71	70	79
XI	52	73	27	25	-	-	53	33	66	61	60	71	70
XII	48	75	35	27	-	-	57	30	61	56	40	65	55
2006 I	46	74	37	28	-	-	57	35	60	56	39	66	83
II	48	68	42	25	-	-	58	37	62	54	44	63	107
III	46	65	44	25	-	-	50	36	59	51	54	66	117
IV	-	59	58	26	-	-	37	38	58	51	54	70	116
V	44	58	65	25	-	-	35	-	-	52	97	95	110
VI	46	61	66	28	-	-	46	-	-	72	107	97	119
VII	45	64	63	29	44	55	64	-	-	75	89	-	62
VIII	52	67	58	28	48	48	73	-	-	77	92	85	66
IX	54	69	31	26	-	-	69	32	-	65	58	67	83
X	52	75	29	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-

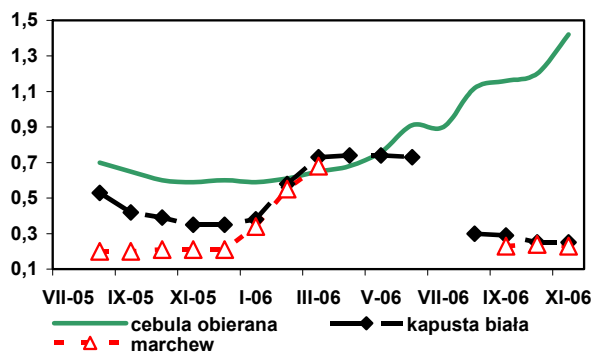
Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse i dla Niemiec ceny detaliczne na podstawie "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

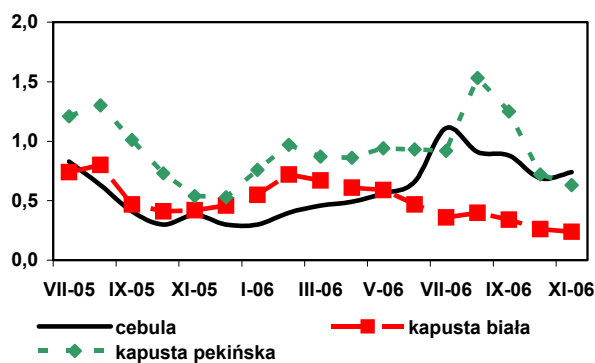
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

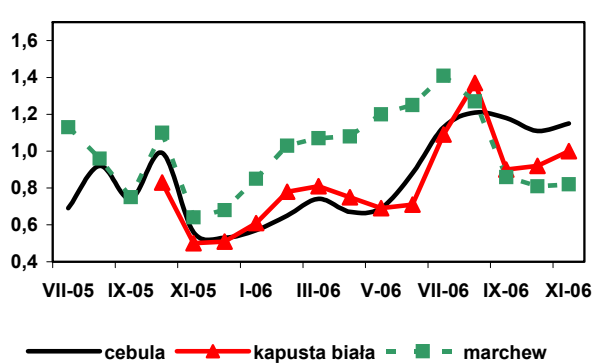
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

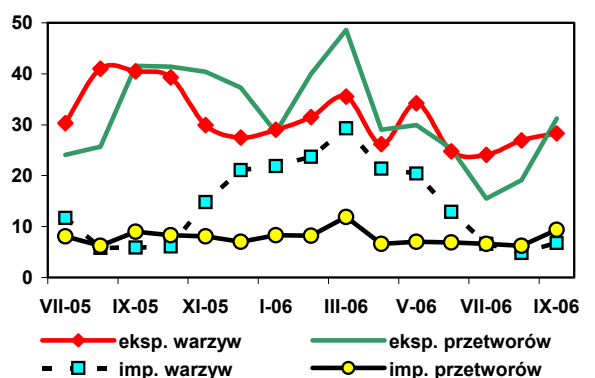
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

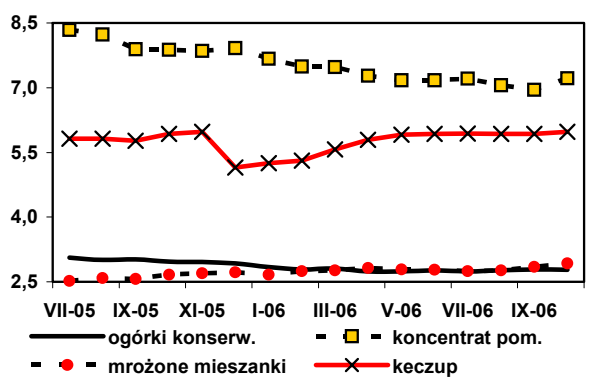
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

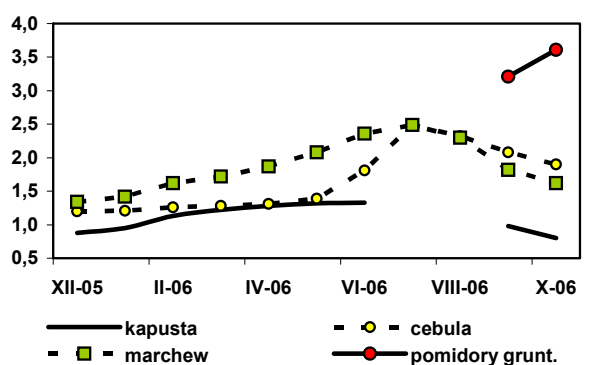
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

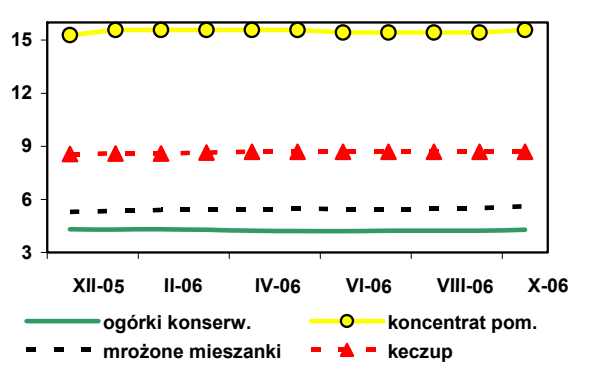
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Rynek owoców

Bożena Nosecka
Irena Strojewska

We wrześniu 2006 r. mniejsza niż we wrześniu roku poprzedniego była produkcja owocowych soków pitnych (z powodu wysokich cen surowca spadła produkcja soku jabłkowego, pomarańczowego i grejpfrutowego, a wyższa była produkcja soków mieszanych), a także produkcja dżemów. Produkcja owoców mrożonych zwiększyła się o 32%, a kompotów o 67%. Większa podaż do przetwórstwa zdecydowała o wzroście o ponad 20% produkcji zagęszczonych soków owocowych (głównie koncentratu soku jabłkowego). W okresie I-IX 2006 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego produkcja soków pitnych obniżyła się o 20%, a dżemów o 39%. Produkcja owoców mrożonych zwiększyła się o 16%, soków zagęszczonych o 6%, a kompotów – 3-krotnie.

We wrześniu większe w porównaniu z wrześniem 2005 r., były rozmiary eksportu większości owoców świeżych i ich przetworów (obniżył się tylko eksport gruszek, truskawek oraz owoców w puszkach). Z powodu wzrostu cen eksportowych niemal wszystkich owoców i ich przetworów (w następstwie dużej podaży po tegorocznych zbiorach (obniżyły się tylko ceny wiśni, śliwek oraz ich przetworów) wpływy z eksportu całej tej grupy towarowej zwiększyły się bardziej niż jego rozmiary i wyniosły 93 mln EUR, wobec 74,9 mln EUR we wrześniu 2005 r. Obniżyły się natomiast rozmiary importu niemal wszystkich owoców świeżych i ich przetworów (wyższy był tylko import owoców południowych w puszkach). Najbardziej zmniejszył się import brzoskwiń, winogron i arbuźów oraz dżemów i zagęszczonych soków owocowych. Wyższe ceny w imporcie zdecydowały o mniejszym, niż wolumenu, obniżeniu wartości przywozu owoców świeżych i przetworów owocowych. Wolumen importu owoców świeżych obniżył się o 37%, przetworów owocowych o 28%, a wartość przywozu owoców i ich przetworów spadła o 20% do 63,7 mln EUR. We wrześniu dodatnie saldo obrotów handlu zagranicznego owocami i ich przetworami wyniosło 29,3 mln EUR, wobec ujemnego salda w wysokości 4,8 mln EUR, we wrześniu roku poprzedniego. W okresie I-IX 2006 r. zarówno wartość eksportu, jak i importu owoców i ich przetworów wzrosła w porównaniu z tym samym okresem roku poprzedniego

i wyniosła odpowiednio 709,0 i 687 mln EUR. Dodatkowo saldo obrotów wyniosło 22 mln EUR. W okresie I-IX 2005 r. import przewyższał eksport o 6,3 mln EUR.

W październiku wyższe niż w październiku 2005 r. były ceny detaliczne jabłek, winogron i pomarańczy, a także soku jabłkowego i pomarańczowego. Potaniały gruszki, śliwki, banany, owoce cytrusowe, a także owoce południowe w puszkach, truskawki mrożone, dżemy i sok z czarnej porzeczki. W okresie styczeń–październik 2006 r. przeciętne ceny detaliczne owoców świeżych zwiększyły się w porównaniu z tym samym okresem roku poprzedniego o 4,6% (w tym jabłek o 21,3%), a przetworów owocowych spadły o 1,5%, przy wzroście cen żywności o 0,3%. Owoce świeże podrożały więc znacznie wobec większości grup żywnościowych.

W listopadzie 2006 r. niższe niż w listopadzie roku poprzedniego były ceny skupu jabłek deserowych. Jabłka na rynkach hurtowych potaniały o 4%. Obniżenie cen jabłek spowodowane było większą ich podażą po zbiorach tegorocznych. Niższe były też o 12% ceny hurtowe pochodzących z importu gruszek. Tańsze na rynkach hurtowych były także wszystkie owoce południowe, a najbardziej zmniejszyły się ceny bananów, winogron i cytryn. Zwiększyły się natomiast ceny gruszek oferowane przez firmy eksportowe (o 3%) i spółdzielnie ogrodnicze (o 18%). W listopadzie 2006 r. w porównaniu z miesiącem poprzednim potaniały na rynkach hurtowych jabłka, mandarynki i pomarańcze. Wzrosły ceny hurtowe pozostałych owoców południowych. Droższe były także gruszki i jabłka skupowane przez firmy eksportowe. Najbardziej bo o 31% wzrosły ceny jabłek kierowanych do przetwórstwa. W listopadzie ceny hurtowe jabłek w Polsce stanowiły 46% cen w Niemczech, gruszki były tańsze o 26%, a banany o 28% (w listopadzie roku poprzedniego wskaźniki te wynosiły odpowiednio: 48, 5 i 28%).

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Porzeczki czerwone	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2005 IX	1,06	1,69	-	-	-	1,77	1,66
X	1,05	1,83	-	-	-	-	2,79
XI	1,00	2,14	-	-	-	-	-
XII	0,98	2,14	-	-	-	-	-
2005 I-XII	1,03	1,92	0,84^a	2,44^a	4,33	2,34	2,03^a
2006 I	1,01	2,43	-	-	-	-	-
II	1,15	2,54	-	-	-	-	-
III	1,17	2,57	-	-	-	-	-
IV	1,27	2,75	-	-	-	-	-
V	1,71	-	-	-	-	-	-
VI	1,97	-	-	-	-	-	-
VII	2,54	-	1,32	2,43	1,99	4,38	-
VIII	1,66	-	1,50	2,06	2,85	2,57	2,05
IX	1,07	2,04	-	-	-	-	1,00
X	0,99	2,03	-	-	-	-	1,24
XI	0,94	2,52	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>XI 2006</u> X 2006	95	124	x	x	x	x	x
<u>XI 2006</u> XI 2005	94	118	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2005 IX	0,36	-	-	-	2,31	0,82	-	-	1,03
X	0,43	-	-	-	1,75	-	-	-	1,00
XI	0,50	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,59	-	-	-	-	-	-	-	-
2005 I-XII	0,33	1,13^a	0,76^a	0,62^a	1,84^a	0,62^a	2,03^a	1,84^a	0,92^a
2006 I	0,46	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,40	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,43	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,40	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,35	1,71	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,31	2,22	0,55	0,61	2,02	-	1,37	0,70	-
VIII	0,27	-	1,18	0,75	2,20	0,63	1,31	0,99	0,51
IX	0,26	-	-	-	1,99	0,66	-	-	0,48
X	0,29	-	-	-	2,25	0,60	-	-	0,42
XI	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)									
<u>XI 2006</u> X 2006	131	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>XI 2006</u> XI 2005	76	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukasówka	Truskawki	Czeresnie	Maliny	Śliwki
2005 IX	0,76	0,88	-	-	-	-	0,74	-	1,50	-	-	4,08	1,37
X	0,77	0,98	-	0,71	0,75	0,85	0,77	1,50	1,57	-	-	-	2,53
XI	0,81	0,99	1,10	0,75	0,76	0,84	0,78	1,50	1,69	-	-	-	-
XII	0,78	1,00	1,00	0,74	0,74	0,81	0,75	-	1,78	-	-	-	-
2005 I-XII	0,82	1,16	1,38	0,77	0,77	0,80	0,76	1,50	1,55	2,15	3,33	4,15	1,88
2006 I	0,82	0,98	1,00	0,84	0,75	0,81	0,78	-	1,47	-	-	-	-
II	0,98	1,15	1,00	1,11	1,00	1,03	1,01	-	-	-	-	-	-
III	1,01	1,50 ^a	1,51	0,95	1,01	1,04	1,02	-	-	-	-	-	-
IV	1,08	1,70 ^a	1,53 ^a	1,05	1,03	1,06	1,11	-	-	-	-	-	-
V ^a	1,47	1,90	2,11	1,58	1,61	1,60	1,29	-	-	-	-	-	-
VI ^a	2,05	2,21	-	2,05	2,25	2,16	2,11	-	-	3,98	3,13	-	-
VII ^a	2,07	2,20	-	2,38	2,20	2,20	2,20	-	-	3,78	3,46	5,33	-
VIII ^a	1,21	2,20	-	2,20	2,20	2,20	2,20	2,31	-	-	3,17	4,22	1,42
IX	0,76	1,00	-	-	-	-	0,79	1,67	1,57	-	-	-	0,82
X	0,73	1,00	-	-	0,63	0,65	0,71	1,56	1,59	-	-	-	1,33
XI	0,78	1,03	1,04	0,76	0,73	0,73	0,73	1,54	1,45	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)													
<u>XI 2006</u> X 2006	107	103	x	x	116	112	103	99	91	x	x	x	x
<u>XI 2006</u> XI 2005	96	104	95	101	96	87	94	103	86	x	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne owocowe i owocowo-warzywne	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty
2005 VIII	11 014	13 959	15 051	15 734	38 530	5 992	574
IX	22 677	13 709	14 394	37 202	26 368	4 965	624
X	29 257	15 327	10 085	56 791	15 764	5 868	183
XI	11 642	14 733	18 169	27 128	12 342	5 592	971
XII	10 843	18 429	13 814	6 362	11 150	5 615	854
2005 I-XII	163 582	192 602	178 496	182 823	285 161	74 376	6 210
2006 I	6 986	12 624	19 880	1 922	10 419	6 475	940
II	6 541	10 201	20 920	2 368	9 279	4 372	932
III	7 383	12 295	26 652	2 548	11 368	4 976	1 007
IV	8 325	11 491	22 920	1 946	9 726	4 362	821
V	8 221	11 632	24 640	1 088	8 832	4 073	951
VI	8 943	10 571	19 138	5 250	51 958	5 205	1 013
VII	7 944	11 408	12 656	10 424	79 972	3 974	2 668
VIII	7 266	9 954	21 770	28 726	80 510	4 485	4 673
IX	6 635	9 116	18 917	45 481	34 790	3 703	1 039
Wskaźniki zmian (%)							
<u>IX 2006</u> VIII 2006	91	92	87	158	43	83	22
<u>IX 2006</u> IX 2005	29	66	131	122	132	75	167

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2005												2006												IX 2006 IX 2005 (%)
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX									
Owoce świeże	54 607	26 215	27 574	21 744	21 241	37 055	632 867	49 138	68 087	69 537	41 175	42 036	36 237	43 192	34 603	29 749	108								
Jabłka	10 426	3 856	5 194	7 729	10 922	24 077	426 280	43 048	62 978	60 871	35 625	34 757	11 840	1 874	3 141	13 451	259								
Gruszki	108	120	867	1 046	533	227	6 428	147	152	127	96	103	19	40	170	745	86								
Truskawki	4 587	686	444	238	83	83	22 315	124	43	86	370	204	16 024	6 169	331	253	57								
Śliwki	71	2 499	4 830	1 189	-	-	8 602	-	-	-	-	-	16	103	2 289	5 431	112								
Maliny	9 956	2 432	1 604	1 591	102	41	16 056	182	39	178	195	165	175	10 143	5 405	3 206	200								
Wiśnie	1 119	278	188	51	41	-	1 734	-	-	-	-	-	-	1 179	7 901	40	21								
Przetwory owocowe	67 633	57 817	61 297	73 776	68 134	48 982	688 712	51 169	46 652	56 974	48 368	50 111	52 592	73 599	69 797	73 827	120								
Zagęszczony sok jabłkowy	15 452	16 386	23 254	36 941	32 185	18 573	234 819	15 501	11 001	13 353	11 991	12 572	13 195	15 016	14 279	29 068	125								
Truskawki w puszkach	565	550	594	952	572	414	5 817	400	639	725	720	733	1 099	724	557	582	98								
Wiśnie w puszkach	690	544	546	450	483	366	7 769	465	560	789	549	441	365	333	764	523	96								
Dżemy	1 989	1 906	1 981	1 633	1 600	1 325	20 203	1 849	1 845	2 693	2 377	2 360	1 873	1 840	2 424	2 864	145								
Mrożonki	30 494	25 022	21 477	20 606	18 526	15 372	268 410	20 698	19 538	23 400	19 513	19 546	20 697	38 603	33 021	25 018	116								
Owoce świeże	27 929	16 993	15 426	9 861	9 282	11 865	226 769	12 796	17 435	20 426	12 344	13 807	19 534	29 599	20 267	13 316	86								
Jabłka	2 333	870	1 021	1 746	2 939	4 991	91 250	9 836	14 783	15 099	9 557	9 945	3 617	588	1 016	2 763	271								
Gruszki	73	46	325	395	218	102	2 790	61	69	40	68	63	14	25	81	321	99								
Truskawki	2 264	982	443	149	50	48	12 516	73	25	25	276	303	11 685	5 615	403	519	117								
Śliwki	37	953	1 958	544	1	-	3 500	-	2	-	-	-	6	38	813	2 109	108								
Maliny	5 718	1 563	1 301	1 041	151	61	10 249	245	49	224	267	162	146	7 955	3 658	1 984	152								
Wiśnie	864	202	128	55	51	-	1 343	-	-	-	-	-	-	766	3 631	35	27								
Przetwory owocowe	60 057	54 790	59 469	74 779	69 615	48 356	595 795	49 497	45 701	55 670	53 822	49 935	56 918	77 695	80 577	79 672	134								
Zagęszczony sok jabłkowy	10 105	11 560	21 378	40 600	35 102	19 183	197 560	15 990	10 975	13 910	18 266	13 434	14 494	15 184	13 636	29 446	138								
Truskawki w puszkach	641	623	687	600	697	504	6 427	486	713	840	808	855	1 176	815	642	662	96								
Wiśnie w puszkach	692	573	616	538	615	476	7 989	610	667	886	617	530	469	395	701	568	92								
Dżemy	2 341	2 096	2 299	1 984	1 968	1 434	22 909	1 996	2 224	3 428	3 085	2 937	2 453	2 962	3 067	3 167	138								
Mrożonki	23 771	22 671	20 268	19 472	17 051	13 766	213 291	18 839	17 083	21 160	17 796	18 144	19 106	37 544	35 062	24 635	122								

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ, MRiRW, MF i od 01.01.2006 CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2005												2006									IX 2006 IX 2005 (%)
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	1-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX						
Owoce świeże	106 883	112 213	96 156	91 177	81 802	111 466	1043 109	97 257	77 898	87 084	69 935	70 280	69 219	99 780	95 806	60 341	63					
Banany	17 160	16 828	17 905	19 466	17 789	20 314	240 349	27 149	17 439	22 407	16 667	21 124	16 734	16 517	20 550	15 742	88					
Owoce cytrusowe	9 864	8 759	11 194	29 631	40 883	71 978	368 806	58 455	47 585	44 510	33 806	18 642	11 974	8 817	8 173	8 868	79					
Brzoskwinie i nekt.	25 296	25 220	17 722	2 025	217	27	78 976	61	50	53	24	2 667	8 706	24 019	19 452	8 633	49					
Winogrona	5 489	23 775	25 535	19 780	8 237	5 659	114 033	2 912	3 609	5 574	7 261	8 257	4 413	6 066	17 944	13 360	52					
Arbuzy	37 362	26 913	10 786	235	148	162	99 756	146	195	533	874	7 386	17 229	33 521	20 625	5 578	52					
Jabłka	1 329	841	3 804	11 594	3 318	303	25 316	184	755	889	1 188	2 686	2 842	4 038	1 380	2 779	73					
Przetwory razem	23 685	25 216	24 406	25 608	27 445	26 688	263 209	19 527	16 277	25 452	21 207	21 700	16 795	20 861	19 703	18 851	77					
Soki zagęszczone	11 777	13 795	13 663	13 184	11 902	13 508	132 177	9 618	7 142	7 903	8 751	9 809	7 393	6 990	5 803	6 264	46					
-sok pomarańczowy	5 376	5 309	5 383	5 885	5 759	6 386	64 739	4 106	2 851	3 364	3 797	3 412	3 427	3 730	3 105	3 619	67					
Mrożonki	5 228	3 611	2 994	2 589	1 535	1 688	23 409	1 421	1 239	2 964	1 431	2 012	897	3 444	6 060	2 611	87					
Susze	911	829	823	1 358	1 834	1 332	11 132	1 171	998	814	371	729	651	689	894	824	100					
Dżemy	592	586	659	549	762	424	5 940	344	410	701	506	510	646	376	228	276	42					
Przetwory puszkow.	5 155	6 326	6 140	7 746	11 288	9 545	89 236	6 834	6 338	12 840	10 058	8 516	7 164	9 314	6 595	8 725	142					
-ananasy	1 484	1 543	1 305	2 026	2 741	2 084	21 697	1 015	1 794	3 540	2 243	1 506	1 557	1 445	1 632	1 629	125					
-brzoskwinie	1 221	2 002	1 762	2 449	4 547	3 765	29 579	2 253	1 702	4 631	3 460	2 826	2 109	1 757	1 803	3 413	194					
Owoce świeże	48 930	53 463	53 983	54 442	58 787	74 493	620 803	55 381	51 378	60 100	51 058	54 288	50 106	58 800	56 371	38 896	72					
Banany	6 527	7 952	8 287	10 186	10 910	11 292	125 315	11 152	11 537	14 005	11 533	13 512	11 026	6 439	9 417	7 421	90					
Owoce cytrusowe	5 745	4 986	6 324	13 393	22 682	38 833	194 592	30 525	24 970	22 666	16 136	8 779	6 578	5 245	4 965	5 518	87					
Brzoskwinie i nekt.	13 873	13 520	9 324	1 092	1 07	11	44 241	44	76	100	40	2 324	8 159	18 821	15 801	5 440	58					
Winogrona	5 525	15 142	16 631	16 331	8 842	6 258	100 861	3 923	4 407	7 048	9 204	10 576	4 764	6 760	13 442	9 091	55					
Arbuzy	6 111	2 685	758	106	84	66	17 197	79	120	329	637	3 332	5 559	8 579	3 358	672	89					
Jabłka	602	316	723	1 252	783	126	6 607	109	327	459	799	2 031	2 024	2 888	444	413	57					
Przetwory razem	25 404	24 427	25 716	26 490	29 270	25 824	253 632	20 832	18 299	29 215	21 279	21 656	18 548	25 155	30 861	24 755	96					
Soki zagęszczone	9 401	10 619	10 884	11 247	11 564	12 117	105 629	9 854	7 629	9 255	9 307	9 517	8 544	8 556	7 281	7 873	72					
-sok pomarańczowy	4 799	4 327	4 427	5 063	5 522	6 112	54 236	4 404	3 323	4 185	4 858	4 309	4 512	4 881	3 994	4 514	102					
Mrożonki	8 714	5 807	3 730	2 469	1 873	1 763	29 673	1 281	1 202	2 954	1 608	1 358	834	8 319	14 019	5 849	157					
Susze	975	1 115	1 191	2 235	2 929	2 409	16 682	2 237	1 873	1 623	701	1 272	992	1 016	1 386	1 315	110					
Dżemy	623	613	652	884	1 228	712	8 200	547	677	991	750	524	761	323	355	366	56					
Przetwory puszkow	5 622	6 122	9 091	9 452	11 439	8 571	91 589	6 799	6 779	14 129	8 748	8 799	7 316	6 842	7 688	9 111	100					
-ananasy	861	974	776	1 158	1 642	1 241	12 553	624	1 018	1 976	1 221	861	804	721	805	830	107					
-brzoskwinie	757	1 071	1 024	1 321	2 520	1 877	15 736	1 232	1 439	2 549	1 827	1 568	1 135	894	936	1 408	138					

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ, MRiRW, MF i od 01.01.2006 CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jablkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2005 VII	0,22	0,67	0,49	0,28	0,57	0,77	0,67	0,81	0,77	1,14	1,00
VIII	0,23	0,38	1,43	0,26	0,64	0,73	0,67	0,96	0,83	1,13	1,05
IX	0,20	0,37	1,00	0,68	0,81	0,68	0,67	0,99	1,01	1,16	1,13
X	0,23	0,38	0,63	0,54	0,65	1,07	0,71	1,01	1,16	0,63	1,19
XI	0,27	0,41	0,59	0,60	1,48	1,25	0,70	1,09	1,18	1,22	1,27
XII	0,21	0,45	0,58	0,86	1,49	-	0,68	0,99	1,16	1,22	1,30
2005 I-XII	0,21	0,43	0,56	0,29	0,64	0,77	0,66	0,80	0,94	1,10	1,03
2006 I	0,23	0,42	0,59	0,56	1,35	-	0,68	1,07	1,22	1,21	1,31
II	0,23	0,45	0,60	0,43	1,27	-	0,68	1,01	1,21	1,11	1,19
III	0,25	0,31	0,29	0,49	1,26	-	0,69	1,02	1,26	1,16	1,12
IV	0,27	0,70	0,75	0,46	1,37	3,50	0,72	1,08	1,93	1,12	1,12
V	0,29	0,61	1,49	0,26	0,98	-	0,84	1,05	1,26	1,17	1,20
VI	0,31	0,70	0,73	0,24	0,83	-	0,88	1,11	1,27	1,07	1,29
VII	0,31	0,62	0,91	0,25	0,78	0,65	0,90	0,84	1,20	1,13	1,19
VIII	0,32	0,47	1,22	0,36	0,68	0,46	0,98	0,79	1,17	1,15	0,92
IX	0,21	0,43	2,05	0,49	0,62	0,86	1,00	0,82	1,10	1,14	1,09
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>IX 2006</u> <u>VIII 2006</u>	66	91	168	137	91	187	102	104	94	99	118
<u>IX 2006</u> <u>IX 2005</u>	105	116	205	72	76	126	149	82	109	98	96

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ, MRiRW, MF i od 01.01.2006 CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2005 IX	1,33	1,34	-	1,31	1,49	2,60	5,42	-	-	2,24	4,17	3,53	6,13	3,66	3,89
X	1,39	1,35	1,36	1,32	1,52	3,02	7,28	-	-	4,04	4,12	3,84	4,98	3,60	4,52
XI	1,36	1,33	1,37	1,33	1,53	2,87	-	-	-	-	3,99	3,80	4,28	3,84	6,00
XII	1,30	1,25	1,23	1,17	1,26	2,80	-	-	-	-	3,92	3,46	3,97	3,83	6,52
2005 I-XII	1,30	1,32	1,28	1,20	1,28	2,70	5,08	4,10	4,51	3,10	4,07	3,65	4,43	3,56	7,08
2006 I	1,34	1,28	1,28	1,26	1,30	2,84	-	-	-	-	3,75	3,14	3,93	3,69	11,15
II	1,54	1,10	1,26	1,10	1,52	3,12	-	-	-	-	3,93	3,08	4,01	3,60	10,90
III	1,54	1,11	1,23	1,34	1,50	3,06	-	-	-	-	3,83	2,99	4,01	3,58	8,98
IV	1,75	1,67	1,76	1,98	1,82	3,97	-	-	-	-	3,95	2,66	3,85	3,28	8,59
V	2,22	1,26	2,50	2,01	2,93	4,02	16,46 ^a	-	-	-	4,11	2,88	4,16	3,43	9,44
VI	2,42	2,18	2,30	2,23	2,70	4,55	2,50	-	-	-	3,67	3,04	5,34	3,26	8,58
VII	2,37	-	-	-	-	4,47	4,24	3,42	4,02	3,19	3,00	3,05	5,52	3,61	8,22
VIII	1,92	-	-	-	-	-	6,10	2,02	7,06	2,17	2,85	3,02	5,42	3,66	5,54
IX	2,29	2,05	2,30	2,23	2,75	2,93	6,79	-	-	1,18	2,79	2,89	5,26	3,58	4,32
X	1,36	1,32	1,35	1,38	1,52	3,25	8,27	-	-	2,15	3,01	3,08	4,71	3,77	4,38
XI	1,31	1,29	1,33	1,35	1,49	2,53	10,75	-	-	-	3,24	3,24	3,73	3,64	4,83
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>XI 2006</u> <u>X 2006</u>	96	98	99	98	98	78	130	x	x	x	108	105	79	97	110
<u>XI 2006</u> <u>XI 2005</u>	96	97	97	102	97	88	x	x	x	x	81	85	87	95	81

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogródnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok Pomarańczowy
2005 VII	7,90	6,97	8,07	2,58	1,60	1,83
VIII	7,90	6,97	8,20	2,61	1,60	1,81
IX	8,60	7,30	8,50	2,61	1,58	1,82
X	8,63	7,77	8,60	2,99	1,63	1,83
XI	8,63	7,50	8,27	2,96	1,63	1,83
XII	8,57	7,47	7,67	2,87	1,64	1,90
2005 I-XII	8,07	7,62	8,08	2,65	1,61	1,84
2006 I	7,30	7,57	6,40	2,89	1,47	1,86
II	7,40	7,47	6,37	2,79	1,29	1,64
III	7,30	7,13	6,50	2,88	1,49	1,69
IV	7,63	7,37	6,47	2,98	1,49	1,77
V	7,57	7,30	6,60	2,86	1,52	1,80
VI	7,60	7,27	6,63	2,93	1,51	1,78
VII	7,60	7,27	7,03	3,13	1,49	1,80
VIII	7,63	7,40	6,90	3,11	1,49	1,87
IX	7,73	7,60	7,17	3,14	1,55	1,94
X	7,33	7,30	7,33	3,12	1,54	1,97
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>X 2006</u> IX 2006	95	96	102	99	99	102
<u>X 2006</u> X 2005	85	94	85	104	94	108

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Śliwki	Czerśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2005 VIII	2,36	4,60	3,66	-	-	9,48	6,43	4,82	5,03	5,11	6,17
IX	2,15	4,11	2,93	-	-	9,16	5,36	5,25	4,94	5,03	6,97
X	2,09	4,08	3,99	-	-	-	5,50	5,17	4,83	5,04	6,61
XI	2,08	4,30	-	-	-	-	7,20	5,20	4,87	5,02	4,99
XII	2,10	4,44	-	-	-	-	9,47	5,05	4,79	4,90	4,73
2005 I-XII	2,07	4,62	3,95	5,68	7,00	7,77	9,88	5,19	4,86	5,00	5,47
2006 I	2,13	4,51	-	-	-	-	13,27	5,00	4,69	4,77	4,63
II	2,19	4,65	-	-	-	-	13,31	5,09	4,58	4,63	4,66
III	2,29	4,84	-	-	-	-	11,59	5,01	4,51	4,44	4,90
IV	2,39	5,17	-	-	-	-	10,80	5,05	4,55	4,24	4,99
V	2,75	5,46	-	-	14,18	-	10,64	5,01	4,62	4,27	5,26
VI	3,25	5,89	-	7,24	5,36	-	10,26	4,89	4,67	4,40	5,72
VII	3,83	6,27	6,42	5,69	4,22	10,38	10,43	4,33	4,83	4,53	6,89
VIII	3,31	5,57	3,79	-	-	10,60	7,63	3,98	5,01	4,51	7,07
IX	2,48	4,25	2,49	-	-	10,24	5,75	3,96	5,01	4,44	6,75
X	2,13	4,04	2,87	-	-	-	5,74	3,89	5,08	4,38	6,23
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>X 2006</u> IX 2006	86	95	115	x	x	x	100	98	101	99	92
<u>X 2006</u> X 2005	102	99	72	x	x	x	104	75	105	87	94

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2005 VIII	10,92	4,10	2,85	3,41	9,64	5,88	5,24
IX	10,92	4,08	2,84	3,41	9,42	5,82	5,18
X	11,00	4,07	2,83	3,40	9,26	5,80	5,13
XI	11,06	4,08	2,84	3,39	9,04	5,78	5,07
XII	11,06	4,07	2,83	3,38	8,80	5,62	4,95
2005 I-XII	10,89	4,11	2,84	3,41	9,97	6,02	5,48
2006 I	11,03	4,07	2,81	3,38	8,44	5,68	4,81
II	11,00	4,06	2,84	3,40	8,26	5,66	4,75
III	10,97	4,05	2,83	3,45	8,12	5,62	4,71
IV	11,03	4,05	2,83	3,45	7,96	5,46	4,55
V	11,00	4,07	2,84	3,50	7,88	5,46	4,54
VI	11,00	4,07	2,87	3,50	7,74	5,44	4,54
VII	10,97	4,06	2,88	3,53	7,78	5,36	4,52
VIII	10,97	4,07	2,89	3,55	8,14	5,32	4,51
IX	11,03	4,02	2,90	3,59	8,62	5,32	4,55
X	10,94	4,00	2,90	3,65	9,04	5,24	4,54
Wskaźniki zmian cen (%)							
X 2006 IX 2006	99	100	100	102	105	98	100
X 2006 X 2005	99	98	102	107	98	90	88

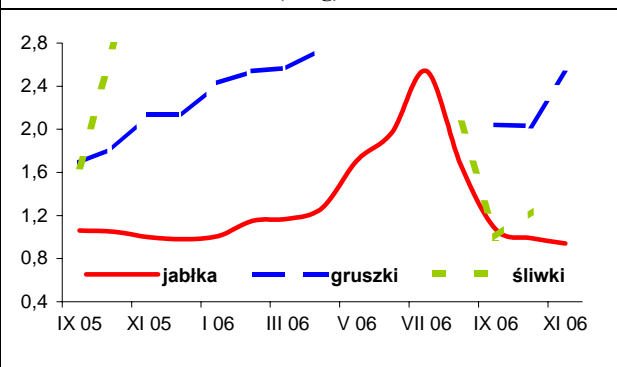
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych i cen detalicznych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

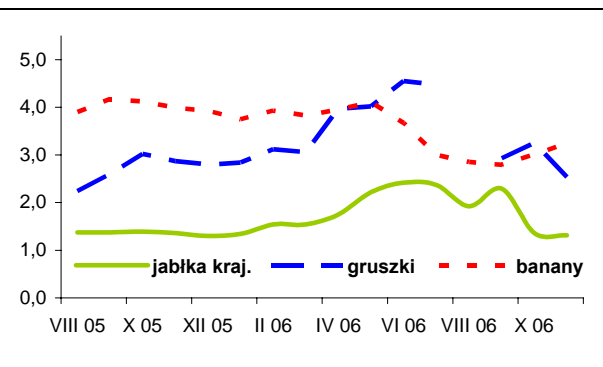
Miesiące	Ceny hurtowe				Ceny detaliczne					
	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2005 VII	57	-	39	63	39	101	34	104	98	97
VIII	58	45	-	59	41	107	-	105	100	77
IX	-	72	-	66	43	87	-	106	108	53
X	43	98	-	68	44	72	-	110	110	61
XI	48	95	-	72	42	68	-	109	120	-
XII	45	94	-	70	42	67	-	105	134	-
I-XII	54	93	35	66	41	75	63	100	111	62
I	49	96	-	68	45	65	-	108	128	-
2005 II	52	97	-	69	47	68	-	103	122	-
2006 III	55	110	-	67	45	75	-	97	113	-
IV	55	-	-	68	44	76	-	99	116	-
V	56	-	36	66	47	71	83	110	121	-
VI	59	-	34	64	50	75	52	119	122	-
VII	-	54	40	56	56	79	-	105	117	91
VIII	56	-	38	58	46	89	-	102	-	65
IX	55	72	-	69	38	68	-	97	93	40
X	45	77	-	68	-	-	-	-	-	-
XI	46	74	-	72	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP "Der Markt Obst und Gemüse" i., "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

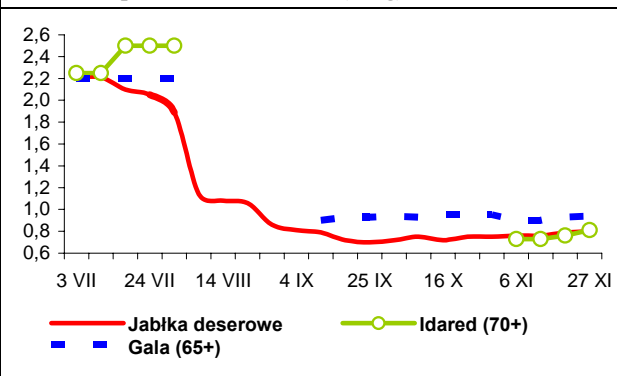
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w 2005 i w 2006 r. (zł/kg)

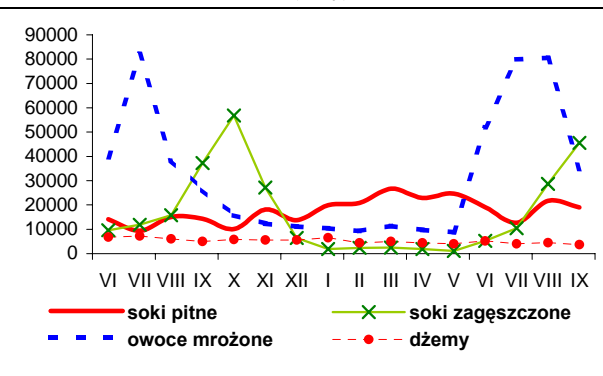
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w 2005 i w 2006 r. (zł/kg)

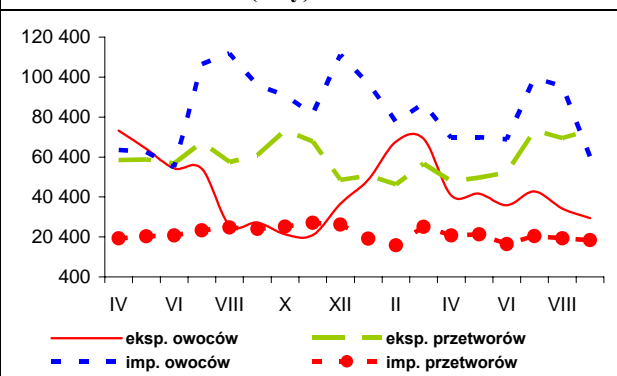
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w I-VIII 2006 r. (zł/kg)

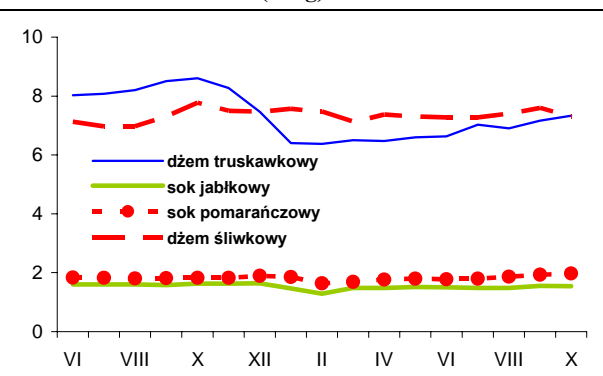
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2005 i w 2006 r. (tony)

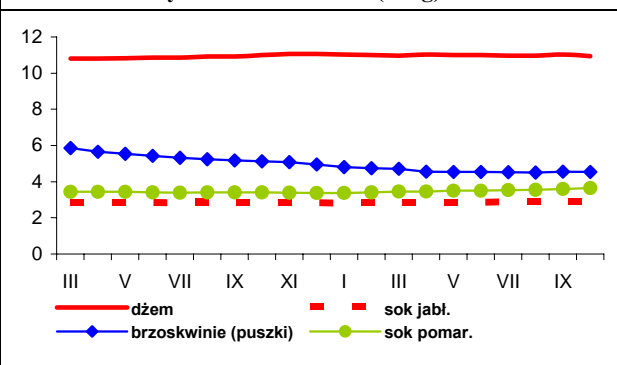
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2005 i 2006 r. (tony)

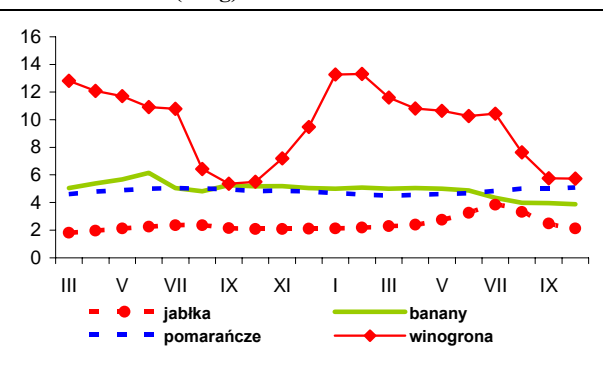
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2005 i 2006 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2005 i 2006 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2005 i 2006 r. (zł/kg)

Rynek mleka

Zygmunt Smoleński
Teresa Zdziarska

We wrześniu i październiku br. dostarczono do mleczarni 1443 mln l surowca mlecznego, tj. o ok. 0,6% więcej niż w analogicznych miesiącach 2005 roku.

Ceny skupu mleka w bieżącym roku kształtowały się na nieco wyższym poziomie niż w roku poprzednim, np. w październiku były o 1,1% wyższe niż przed rokiem i wynosiły 93,06 zł/100 litrów.

W porównaniu do cen skupu mleka w innych krajach Wspólnoty Europejskiej ceny płacone w Polsce w dalszym ciągu należą do najniższych. We wrześniu za 100 kg surowca mlecznego przemysł mleczarski płacił średnio w Polsce 24,61 EUR, w Słowacji 24,74 EUR, w Czechach 26,11 EUR, w Niemczech 27,45 EUR, a we Francji 31,16 EUR.

Na krajowym rynku bydła mlecznego w listopadzie notowano słabą tendencję spadkową cen jałówek cielnych i krów mlecznych. Ceny jałówek cielnych kształtowały się w granicach 1800-2900 zł/szt., a krów mlecznych 1400-2600 zł/szt.

Na rynku hurtowym produktów mleczarskich w listopadzie ceny masła 82% w blokach były stabilne, przeciętna krajowa cena wynosiła ok. 988 zł/100 kg, najniższa (makroregion centralny) wynosiła ok. 970 zł/100 kg. Ceny masła konfekcjonowanego wahały się od ok. 865 zł/100 kg w m. centralnym do ok. 1183 zł/100 kg w m. północnym, średnio w kraju wzrosły z ok. 984 zł/100 kg w drugim tygodniu listopada do ponad 1000 zł/100 kg w czwartym. Ceny pełnego mleka w proszku zmalały z ok. 932 do ok. 924 zł/100 kg. Ceny odtłuszczonego mleka w proszku utrzymywały się na dość wyrównanym poziomie, przeciętnie w kraju wzrosły zaledwie z ok. 838 zł/100 kg do ok. 842 zł/100 kg.

Ceny mleka spożywczego 2% najniższe były w m. zachodnim 120-122 zł/100 kg, a najwyższe w m. północnym ok. 143 zł/100 kg. Jogurt naturalny 2% kosztował średnio w kraju ok. 288 zł/100 kg, przy rozpiętości cen od 274-276 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim do ponad 300 zł/100 kg w m. centralnym. Najniższe ceny kefiru 2% notowano w m. zachodnim ok. 190 zł/100 kg, a najwyższe w m. centralnym ok. 277 zł/100 kg, przy czym średnie krajowe ceny wahały się w granicach 248-255 zł/100 kg. Ceny śmietany i śmietanki 10-29% wynosiły średnio ok. 430 zł/100 kg, przy rozpiętości od ok. 421 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim do ok. 470 zł/100 kg w m. centralnym.

Ceny serów dojrzewających były mocno zróżnicowane. Ser Edam w listopadzie kosztował od ok. 1055 zł/100 kg w m. północnym do ok. 1240 zł/100 kg w m. centralnym, przeciętnie w kraju zdrożał z 1075 zł/100 kg w drugim tygodniu miesiąca do ok. 1088 zł/100 kg w czwartym. Ser Gouda średnio w kraju kosztował ok. 1067 zł/100 kg, przy wahaniami od 1035-1043 zł/100 kg (m. północny) do w 1127-1150 zł/100 kg (m. zachodni i centralny). Ceny Ementalera kształtowały się od 1054-1078 zł/100 kg w m. północnym do ok. 1266 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim, a sera Podlaskiego, Zamojskiego i Morskiego od ok. 990 zł/100 kg w m. zachodnim do ok. 1034 zł/100 kg w m. północnym i ponad 1100 zł/100 kg w m. centralnym. Również ceny twarogu 40% wykazywały duże zróżnicowanie, najniższe płacono w m. północnym i południowo-wschodnim 650-680 zł/100 kg, wyższe w m. centralnym ok. 760 zł/100 kg, a najwyższe w m. zachodnim 818-837 zł/100 kg. Przy czym we wszystkich makroregionach występowały tendencje zniżkowe cen, średnio w kraju z ok. 753 zł/100 kg w drugim tygodniu miesiąca do ok. 746 zł/100 kg w czwartym.

Na Wspólnym Rynku w pierwszej połowie listopada br. ceny masła utrzymywały się na stałym poziomie z poprzedniego tygodnia: w Belgii 2603 EUR/tonę, w Niemczech 2645 EUR/tonę, we Francji 2540 EUR/tonę, we Włoszech 2700 EUR/tonę oraz w Holandii 2560 EUR/tonę. Masło nieznacznie zdrożało jedynie w Polsce, z 2590 EUR/tonę na początku miesiąca do 2601 EUR/tonę w połowie listopada. W Wielkiej Brytanii masło staniało odpowiednio z 2650 do 2603 EUR/tonę. W rozpatrywanym okresie wzrastały natomiast ceny mleka pełnego w proszku, w Niemczech z 2515 do 2550 EUR/tonę, we Francji z 2425 do 2430 EUR/tonę, w Holandii z 2440 do 2470 EUR/tonę oraz w Polsce z 2405 do 2415 EUR/tonę. W tym samym okresie na Wspólnym Rynku mleka odtłuszczonego w proszku występowały zróżnicowane tendencje. Wzrost cen chudego proszku notowano we Francji z 2235 do 2260 EUR/tonę oraz w Polsce z 2186 do 2194 EUR/tonę. W Holandii ceny OMP utrzymały się na poziomie 2260 EUR/tonę, obniżyły się jedynie w Niemczech, odpowiednio z 2300 do 2220 EUR/tonę.

Drożała serwatka w proszku, w Niemczech z 810 do 855 EUR/tonę, we Francji z 800 do 820 EUR/tonę oraz w Holandii z 810 do 860 EUR/tonę.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka zł/100 litrów		
		średnio	kl. ekstra	kl. I
2004 I-XII	7 682,5	86,7	.	.
2005 I-XII	8 360,9	92,8	.	.
2005 IX	732,4	90,24	97,92	65,66
X	701,3	92,04	99,14	65,59
XI	625,0	94,23	101,96	65,56
XII	624,0	96,91	103,75	66,97
2006 I	615,3	95,19	101,77	66,16
II	563,9	95,46	100,21	66,73
III	628,7	94,48	100,21	68,21
IV	667,1	93,87	98,70	64,87
V	772,4	91,56	97,05	64,14
VI	779,9	90,95	96,44	61,61
VII	784,1	89,94	95,77	61,05
VIII	765,1	90,26	96,00	62,97
IX	734,0	91,18	97,58	64,50
X	709,4	93,06	99,47	66,58
Wskaźnik zmian w %				
$\frac{X\ 2006}{IX\ 2006}$	96,6	102,1	101,9	103,2
$\frac{X\ 2006}{X\ 2005}$	101,2	101,1	100,3	101,5

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2004 I-XII	2 080,1	138,6	33,6	255,0	269,6	177,2	295,6	218,7
2005 I-XII	2 290,9	142,3	49,6	240,9	313,6	179,5	295,2	239,0
2005 VIII	184,6	16,5	3,3	20,4	28,8	15,4	23,8	22,2
IX	176,6 ^a	12,2	3,3	19,7	24,5	14,0	22,6	21,8
X	177,9	11,1	3,3	19,8	25,3	14,6	23,8	20,8
XI	169,3	7,8	2,2	18,8	21,5	12,9	24,1	18,3
XII	171,7	7,2	2,5	14,2	21,7	14,1	23,8	18,4
2006 I	165,1	7,4	3,2	31,2	21,6	13,3	25,4	19,8
II	159,6	6,1	2,6	24,6	20,5	12,0	23,0	18,0
III	181,5	7,3	2,4	31,1	24,2	13,7	25,4	19,5
IV	175,1	9,0	3,8	26,4	25,3	14,1	24,5	18,4
V	192,3	11,7	3,5	31,2	32,4	14,4	26,5	21,7
VI	186,9	15,9	2,2	28,4	36,7	13,9	22,9	21,8
VII	186,0	14,1	2,2	29,0	33,1	13,5	23,0	22,2
VIII	189,4	13,7	2,4	25,4 ^a	30,7	14,0	25,3	22,4
IX	190,3	13,5	2,8	23,8	29,1	14,7	23,1	22,6
Wskaźnik zmian w %								
$\frac{IX\ 2006}{VIII\ 2006}$	100,5	98,5	116,7	93,7	94,8	105,0	91,3	100,9
$\frac{IX\ 2006}{IX\ 2005}$	107,8	110,7	84,8	120,8	118,8	105,0	102,2	103,7

^a korekta GUS.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii 2-2,5% tł.	UHT 1-2,5% tł.	Chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2005 IX	1,21	1,64	8,22	10,23	11,15	11,17	0,75	4,59	7,11	11,84
X	1,21	1,63	8,04	10,25	11,06	11,08	0,75	4,59	7,11	11,92
XI	1,21	1,63	7,98	10,12	10,90	10,95	0,76	4,58	7,10	11,99
XII	1,22	1,63	7,93	10,25	10,98	11,05	0,76	4,57	7,12	11,98
2006 I	1,22	1,65	7,97	9,95	10,61	11,46	0,77	4,60	7,15	11,87
II	1,22	1,63	7,94	9,86	9,85	11,42	0,78	4,61	7,17	11,75
III	1,22	1,63	8,12	9,76	9,84	11,42	0,78	4,60	7,15	11,71
IV	1,22	1,63	8,19	9,78	10,08	11,52	0,76	4,61	7,15	11,66
V	1,22	1,63	8,13	9,86	9,75	11,37	0,76	4,61	7,17	11,65
VI	1,22	1,63	8,08	9,78	9,71	11,19	0,76	4,61	7,14	11,52
VII	1,22	1,63	8,12	9,78	9,70	11,07	0,76	4,61	7,16	11,31
VIII	1,22	1,63	8,21	9,80	9,72	11,02	0,76	4,59	7,17	11,32
IX	1,23	1,63	8,59	9,91	9,92	11,11	0,76	4,62	7,20	11,39
X	1,23	1,64	8,89	10,14	.	11,33	0,75	4,64	7,24	11,46
XI ^a	1,35	1,70	8,42	9,24	9,87	10,01	.	4,31	7,46	10,88
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2006</u> <u>IX 2006</u>	100,0	100,6	103,5	102,3	.	102,0	98,7	100,4	100,6	100,6
<u>X 2006</u> <u>X 2005</u>	101,7	100,6	110,6	98,9	.	102,3	100,0	101,1	101,8	96,1

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR za okres 20-26 XI 2006 r.
Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (411 g)	Masło Ekstra konfekcyj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii	UHT								
2005 IX	1,46	2,42	10,73	3,07	3,12	0,63	1,02	1,36	9,42	16,06
X	1,47	2,41	10,75	3,07	3,12	0,63	1,03	1,35	9,42	16,15
XI	1,47	2,42	10,75	3,06	3,11	0,62	1,03	1,35	9,42	16,02
XII	1,47	2,41	10,74	3,06	3,10	0,62	1,03	1,35	9,41	16,05
2006 I	1,56	2,41	10,67	3,04	3,06	0,63	1,04	1,34	9,42	16,15
II	1,56	2,40	10,72	3,04	3,06	0,63	1,04	1,34	9,43	16,16
III	1,56	2,40	10,67	3,04	3,03	0,63	1,04	1,34	9,43	16,16
IV	1,57	2,39	10,68	3,05	3,01	0,63	1,03	1,33	9,42	16,21
V	1,57	2,39	10,72	3,02	3,02	0,63	1,03	1,34	9,46	16,12
VI	1,57	2,39	10,68	3,03	3,03	0,63	1,03	1,34	9,49	16,04
VII	1,57	2,38	10,71	3,03	3,04	0,63	1,04	1,34	9,49	15,92
VIII	1,58	2,38	10,71	3,05	3,04	0,63	1,04	1,34	9,51	15,90
IX	1,58	2,39	10,78	3,05	3,03	0,63	1,04	1,34	9,52	15,99
X	1,60	2,38	10,75	3,05	3,04	0,63	1,04	1,34	9,58	16,01
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2006</u> <u>IX 2006</u>	101,3	99,6	99,7	100,0	100,3	100,0	100,0	100,0	100,6	100,1
<u>X 2006</u> <u>X 2005</u>	108,8	98,8	100,0	99,3	97,4	100,0	101,0	99,3	101,7	99,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2004 I-XII	129,0	81,2	27,6	52,9	43,7	5,9	8,6	4,1	3,7	1,9
2005 I-XII	152,6	104,5	36,8	205,4	77,2	8,3	14,8	3,6	6,3	4,3
2005 VIII	12,9	10,2	3,6	24,8	5,6	0,4	1,5	0,2	1,0	0,2
IX	11,9	10,3	2,8	24,8	6,4	0,4	1,6	0,3	0,7	0,3
X	15,7	9,3	2,4	22,6	6,5	0,5	1,3	0,3	1,8	0,7
XI	14,2	9,7	2,7	18,0	6,8	0,3	1,3	0,5	0,7	0,8
XII	7,5	9,1	1,8	18,4	6,1	0,5	1,3	0,3	0,5	0,4
2006 I	9,7	8,7	2,1	13,4	7,7	0,4	1,6	0,2	1,2	0,6
II	6,4	8,4	2,4	11,7	7,8	0,5	1,3	0,2	1,1	0,9
III	6,9	10,0	2,3	16,4	8,2	0,4	1,9	0,6	1,7	1,1
IV	8,0	8,6	1,8	25,8	6,7	0,4	1,4	0,3	1,7	0,9
V	7,4	13,4	1,5	22,3	7,9	0,6	1,7	0,4	1,8	1,3
VI	11,8	9,7	2,7	27,0	7,1	0,8	1,5	0,2	2,1	1,1
VII	12,4	9,5	1,9	25,7	6,9	0,8	1,1	0,3	2,4	0,9
VIII	10,5	11,0	2,3	25,3	6,8	0,4	1,0	0,3	2,9	1,0
IX	9,0	8,2	2,1	15,3	5,9	0,4	1,1	0,3	2,7	0,7
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2006</u> <u>VIII 2006</u>	85,7	74,5	91,3	60,5	86,8	100,0	110,0	100,0	93,1	70,0
<u>IX 2006</u> <u>IX 2005</u>	75,6	79,6	75,0	61,7	92,2	100,0	68,8	100,0	385,7	233,3

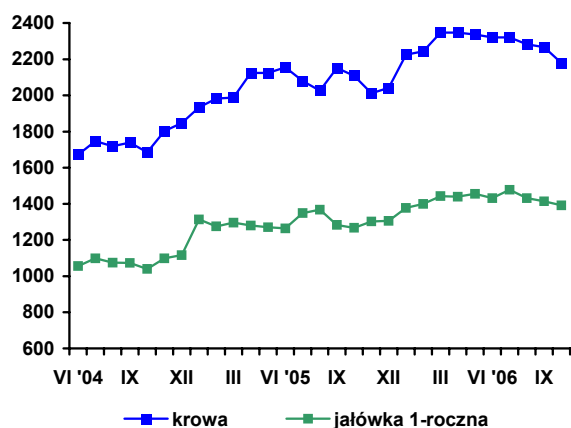
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tone)

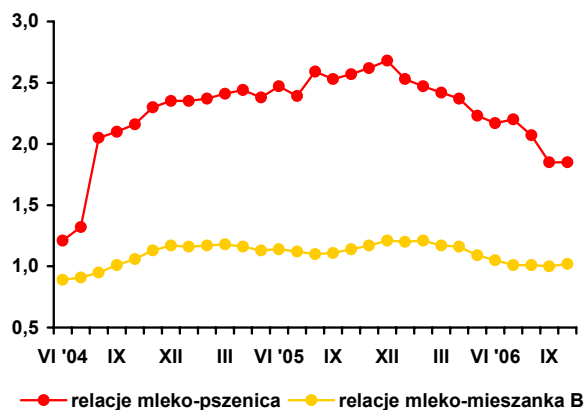
Miesiące	Eksport					Import				
	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne	Mleko w proszku	Sery	Masło i tłuszcze mleczne	Mleko płynne i śmietana	Jogurty i napoje mleczne
2004 I-XII	1 606	2 352	2 397	547	822	1 704	3 232	2 223	1 432	801
2005 I-XII	1 807	2 605	2 326	528	925	1 849	2 998	2 956	964	1 267
2005 VIII	1 840	2 546	2 340	500	901	2 264	2 885	3 258	699	1 081
IX	1 800	2 499	2 278	473	928	2 183	2 854	2 684	1 158	1 089
X	1 853	2 646	2 348	528	1 008	1 827	3 155	3 857	530	1 404
XI	1 872	2 709	2 388	526	1 007	2 193	3 102	3 095	782	1 376
XII	1 758	2 644	2 097	443	970	1 742	3 056	3 088	929	1 296
2006 I	1 852	2 627	1 981	515	1 016	2 115	2 949	3 200	572	1 429
II	1 791	2 665	1 918	475	1 441	1 695	3 006	3 232	585	1 255
III	1 856	2 806	1 872	503	1 010	1 653	3 142	5 090	531	1 277
IV	1 862	2 705	1 768	316	969	1 986	3 099	2 720	503	1 169
V	1 853	1 785	1 947	457	973	1 935	2 626	2 938	521	1 153
VI	1 903	2 631	1 886	560	985	2 171	2 787	3 181	608	1 068
VII	1 839	2 510	1 789	519	1 000	1 764	3 344	2 668	501	997
VIII	1 997	2 574	1 677	507	866	1 830	3 305	2 842	452	1 027
IX	2 016	2 708	1 762	577	1 012	2 083	3 548	3 126	562	1 178
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2006</u> <u>VIII 2006</u>	101,0	105,2	105,1	113,8	116,9	113,8	107,4	110,0	124,3	114,7
<u>IX 2006</u> <u>IX 2005</u>	112,0	108,4	77,3	122,0	109,1	95,4	124,3	116,5	48,5	108,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ i CAAC.

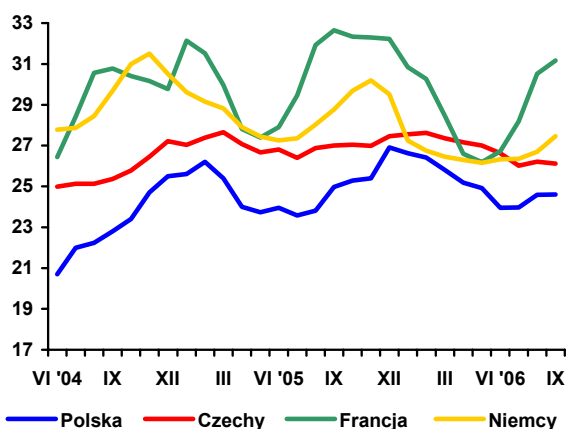
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

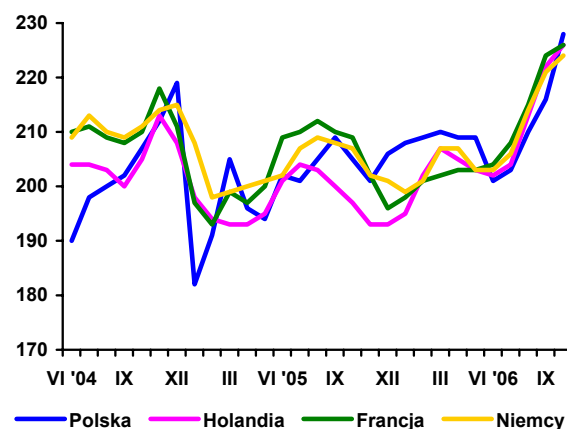
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

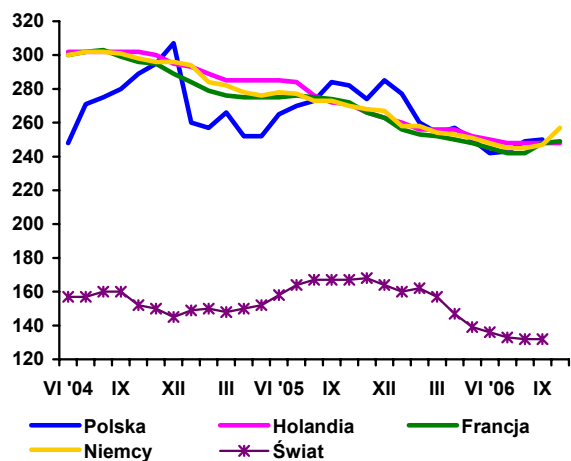
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

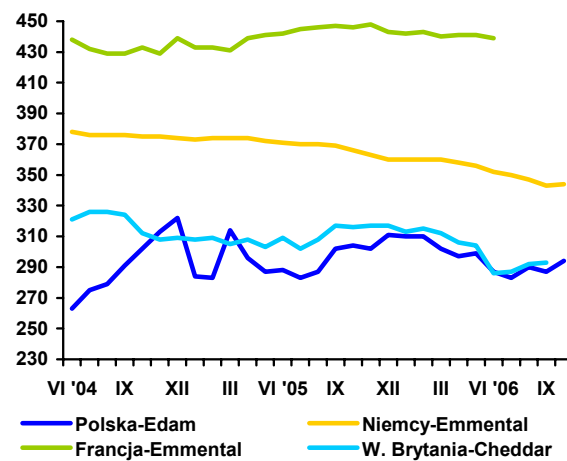
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products i Preserved Milk.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

W październiku 2006 r. cena skupu żywca wołowego wynosiła 4,05 zł/kg i była o ok. 3 % niższa niż w poprzednim miesiącu. Ceny skupu pozostałych gatunków żywca obniżyły się i relacja ceny wołowiny do wieprzowiny wzrosła z 0,94 do 1,08, a do drobiu z 1,30 do 1,38. W analogicznym miesiącu 2005 r. relacje cen skupu żywca wołowego do wieprzowego kształtowały się na niższym poziomie i wynosiły 1 do 1. W II połowie listopada br. nastąpił niewielki spadek ceny skupu bydła. Ceny skupu krów kształtowały się w granicach 3,23-3,28 zł/kg i były o 3-4% niższe w porównaniu do października br., a ceny skupu młodego bydła obniżyły się o ok. 1-2%.

Ceny zbytu zakładów mięsnych zmieniają się z pewnym opóźnieniem w stosunku do cen skupu. W październiku 2006 r. ceny zbytu mięsa wołowego z kością były na tym samym poziomie, co w poprzednim miesiącu. W listopadzie 2006 r. zakłady mięsne obniżyły ceny zbytu: ćwierci z buhajów o ok. 2% w porównaniu do poprzedniego miesiąca br. i ćwierci z krów o ok. 4%

W październiku skup żywca wołowego wyniósł 15,4 tys. ton i był o ok. 3 tys. ton większy w porównaniu do października 2005 r. W ciągu ośmiu miesięcy 2006 r. skup żywca wołowego wyniósł 133,5 tys. ton i był o ok. 16% większy niż w analogicznym okresie ub. roku. W II półroczu 2006 r. produkcja żywca wołowego będzie o ok. 10 % większa niż w II półroczu 2005 r. Dlatego w IV kwartale br. będą się utrzymywały tendencje wzrostowe w skupie żywca wołowego, co będzie stymulowało eksport.

W III kwartale 2006 r. eksport żywca, mięsa, podrobów i przetworów wołowych wyniósł 31,8 tys. ton wobec 25,2 tys. ton w III kwartale 2005 r. w tym mięsa wzrósł odpowiednio z 25,2 do 31,8 tys. ton. We wrześniu 2006 r. eksport mięsa wołowego wyniósł 11,4 tys. ton, w tym do UE-25 10,8 tys. ton.

Ceny uzyskiwane w eksporcie mięsa wołowego wynosiły:

- Mięsa wołowego chłodzonego - 2,36 EUR/kg, tj. o ok. 6 % wyższe niż w sierpniu br.,
- Mięsa wołowego mrożonego - 2,86 EUR/kg, tj. o ok. 4% wyższe niż w poprzednim miesiącu.

We wrześniu 2006 r. eksport bydła i cieląt wyniósł 45,6 tys. sztuk i był najniższy od początku roku.

W listopadzie 2006 r. na rynku włoskim ceny młodego bydła rasy Czarno-Białej nie zmieniły się i wynosiły 1,22 EUR/kg wagi żywej. Ceny bydła rasy Limousion wzrosły z 2,27 EUR/kg w październiku br. do 2,31 EUR/kg w końcu listopada br. Na rynku holenderskim w ciągu ostatnich dwóch miesięcy ceny nie uległy zmianie i wynosiły: łaty wołowej 2,95-3,30 EUR/kg, półtusze z krów 3,0-4,4 EUR/kg, rostbiefu 5,75-7,90 EUR/kg. Na rynku hurtowym w Berlinie nastąpił jedynie 2-3% wzrost cen ćwierci zadnich, natomiast ceny pozostałych asortymentów nie zmieniły się. Dlatego od lipca br. ceny referencyjne¹ wołowiny W UE-25 nie wykazują tendencji do wzrostu i wahają się od ok. 311 do ok. 314 EUR/100 kg.

Od stycznia do października 2006 r. uboje przemysłowe bydła wyniosły 974,2 tys. sztuk i były o 113,8 tys. sztuk większe niż w analogicznych miesiącach 2005 r., w tym o 22% wzrosły uboje krów i o 9% uboje młodego bydła. Pogorszyła się struktura ubojów młodych byków. Udział klas E, U, R w ogólnych ubojach tej kategorii wiekowo-użytkowej obniżył się z 33,7% w miesiącach styczeń-wrzesień 2005 r. 31,4% w miesiącach styczeń-wrzesień 2006 r., a klas P i O wzrósł z 66,3 do 68,6%. W strukturze ubojów krów udział klas P i O był większy w porównaniu do udziału tych klas w ubojach byków i wyniósł ok. 86%, a w strukturze ubojów jałówek wyniósł on 76%.

¹ Ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję w wysokości 2224 EUR/tonę kl.R3. Jeśli średnia cena referencyjna w UE-25 stanowi mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku.

Tab. 1. Skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny
			ogółem	żywiec	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2004	XII	11,4	10,2	3,0	6,6	0,1
2005	II	9,8	11,5	3,2	7,7	1,2
	III	11,8	13,0	3,6	8,8	1,3
	IV	12,9	15,7	4,6	10,4	0,7
	V	13,0	15,5	4,3	10,4	1,1
	VI	12,4	14,8	4,3	9,9	1,4
	VII	12,6	13,8	3,5	9,7	2,0
	VIII	11,6	11,5	3,3	7,8	1,3
	IX	11,2	12,0	3,3	7,7	0,9
	X	12,0	13,0	3,5	8,8	1,0
	XI	13,1	13,1	3,2	9,4	0,9
2006	XII	12,3	13,2	3,1	9,7	0,4
	I	10,0	11,7	2,5	9,0	0,6
	II	12,2	11,5	2,4	9,0	0,3
	III	14,9	18,5	4,5	13,8	0,7
	IV	13,0	14,6	3,2	10,5	1,7
	V	15,0	18,1	3,3	14,0	1,2
	VI	12,9	15,1	2,7	9,8	0,5
	VII	13,3	14,5	2,3	10,6	0,8
	VIII	13,0	13,0	2,8	9,8	0,5
	IX	13,8	14,2	2,0	11,4	0,7
X	15,4	-	-	-	-	

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2004	XII	3,78	9,40	13,95	15,84	3,69	4,19
2005	III	4,17	10,31	14,23	15,98	3,41	3,83
	IV	4,18	9,95	14,26	16,08	3,41	3,85
	V	4,18	9,64	14,33	16,18	3,43	3,87
	VI	4,28	9,79	14,35	16,24	3,35	3,79
	VII	4,23	9,53	14,43	16,41	3,41	3,88
	VIII	4,18	9,56	14,64	16,50	3,45	3,94
	IX	4,10	9,33	14,67	16,67	3,58	4,06
	X	3,93	10,13	14,62	16,74	3,73	4,25
	XI	3,89	10,90	14,60	16,65	3,75	4,28
	XII	3,86	11,32	14,60	16,75	3,78	4,34
2006	I	3,93	10,60	14,67	16,95	3,73	4,31
	II	4,12	11,35	14,83	16,96	3,59	4,12
	III	4,18	11,53	14,95	17,05	3,57	4,08
	IV	4,19	11,18	15,01	17,05	3,58	4,07
	V	4,17	10,82	15,05	17,13	3,61	4,11
	VI	4,23	10,66	15,13	17,13	3,57	4,05
	VII	4,10	11,25	15,17	17,15	3,70	4,18
	VIII	4,08	9,56	15,32	17,27	3,75	4,23
	IX	4,15	9,56	15,36	17,25	3,70	4,15
	X	4,05	8,95	15,35	-	3,79	-
w % ceny	sprzed roku	103,0	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	97,0	-	-	-	-	-

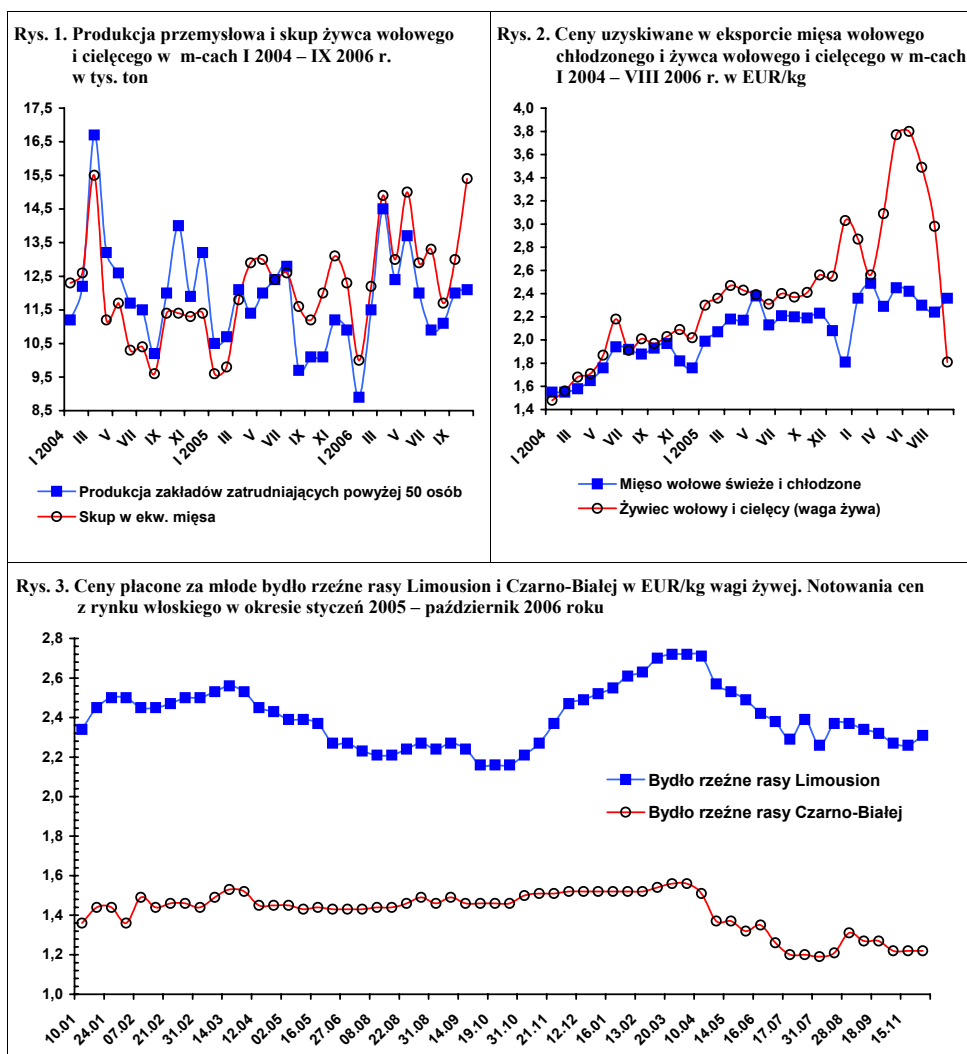
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	III 2006	IV 2006	V 2006	VI 2006	VII 2006	VIII 2006	IX 2006	X 2006	XI 2006
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	4,16	4,31	4,30	4,35	4,45	4,29	4,33	4,13	4,11
Buhaje kl. R	4,63	4,76	4,77	5,13	4,93	4,81	4,83	4,72	4,66
Krowy R+O+P	3,29	3,50	3,43	3,46	3,56	3,40	3,40	3,37	3,23
Średnia cena targowiskowa ciałąt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	10,08	10,43	10,19	10,33	10,27	9,75	9,52	9,33	9,44
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	9 987	10 052	10 106	10 395	10 330	10 074	10 010	9 778	9 653
Ćwierci z krów rzeźnych	7392	7 992	7 813	8 049	8 296	7 658	7 620	7 267	6 996
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-25	318,60	328,78	327,27	328,27	313,92	311,98	314,65	313,65	313,85
Polska	239,38	242,45	239,60	246,44	244,45	236,32	239,31	239,06	240,88

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustalona przez Komisję w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli średnia cena referencyjna w UE-25 stanowi mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłatę do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku.

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Źródło: Na podstawie danych FAMMU.

Rynek wieprzowiny

Jan Małkowski
Danuta Zawadzka

Ceny skupu trzody w III kwartale 2006 r. sezonowo wzrosły i to w większym stopniu niż się spodziewano. Średnia cena w tym okresie wyniosła 4,11 zł/kg i była taka sama jak w ubiegłym roku, podczas gdy średnia cena w I półroczu osiągnęła poziom 3,38 zł/kg i była niższa niż w I półroczu 2005 r. o 10%. Względnie wysoki sezonowy poziom cen trzody w Polsce, a także w całej Unii Europejskiej załamał się jednak w IV kwartale zgodnie z przewidywaniami.

W Polsce, w październiku cena skupu trzody obniżyła się do 3,75 zł/kg a w listopadzie do 3,40, więc poniżej ubiegłorocznego poziomu. Podobna sytuacja wystąpiła w Unii Europejskiej, w której średnia cena wagi poubojowej wynosząca w III kwartale prawie 160 EUR/100 kg. spadła w listopadzie do 137 EUR, czyli do poziomu sprzed roku, na którym może się utrzymać w I kwartale 2007 r., a także w kwietniu i w maju. Również w Polsce ceny skupu trzody do maja 2007 r. będą tak samo niskie jak w analogicznym okresie 2006 r. Na złagodzenie dramatycznie niekorzystnych warunków chowu trzody jakie zaistniały w wyniku dużego spadku zbiorów i drastycznego wzrostu cen zbóż, a w miarę upływu czasu prawdopodobnie i pasz przemysłowych, nie można więc liczyć. Trzeba się natomiast spodziewać znacznej redukcji pogłowia trzody, którą w pełni ujawni badanie statystyczne, jakie GUS przeprowadzi w lipcu 2007 roku.

Naszym zdaniem spadek krycia loch i ich pogłowia rozpoczął się już w okresie żniw, a w następnych miesiącach nasilał się w rezultacie tanienia tuczników oraz prosiąt i drożenia zbóż i pasz. W sierpniu 2006 r. targowiskowa cena żyta wyniosła 40,9, a jęczmienia 47,8 zł/dt. Ceny te były wyższe niż

w analogicznych miesiącach poprzedniego roku odpowiednio o 25,7 i o 19,8%. W październiku ceny te osiągnęły 51,2 i 54,8 zł/dt, a roczna stopa wzrostu podniosła się do 54,2 w przypadku ceny żyta i 37,9% w przypadku ceny jęczmienia. W miesiącu tym relacja cen trzoda: żyto kształtowała się jak 1: 7,3, a relacja trzoda: jęczmień jak 1: 6,8. Tak wąskie relacje świadczące o nieopłacalności chowu nigdy nie zdarzały się już w okresie jesiennym. W najbliższych miesiącach relacje te będą się jeszcze bardziej zawężać, chociażby z powodu niższych cen trzody niż październiku.

Objawy rozwijającej się spadkowej tendencji chowu trzody widoczne są coraz wyraźniej na rynku prosiąt, na którym podaż przewyższa popyt. W listopadzie cena prosięcia wynosiła około 90 zł wobec 120 zł rok wcześniej i 106 zł/sztukę w okresie tegorocznego lata.

Zarówno poziom jak i wzrost skupu trzody w ostatnich miesiącach był dużo wyższy niż w analogicznych miesiącach poprzedniego roku co potwierdza, że nadal mamy do czynienia z rosnącą falą podaży spychającą ceny w dół. Sytuacja ta utrzyma się do kwietnia-maja przyszłego roku. Fakt wysokiej podaży i niskich w związku z tym cen zasługuje na szczególne podkreślenie, ponieważ niskie ceny objaśnia się często spadkiem spożycia bądź eksportu.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów		Import mięsa, podrobów i przetworów		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2004 I-XII	1886,0	94,0	207,6	82,9	123,5	210,8	84,1
I-VI	978,5	98,2	122,5	124,6	33,3	168,2	89,2
2005 I-XII	1945,0	103,1	243,0	125,9	197,0	159,5	46,0
I	85,4	80,3	15,3	63,8	9,8	.	5,5
II	95,5	92,3	15,8	55,4	12,4	.	3,4
III	116,0	96,6	19,1	69,5	14,5	322,2	4,6
IV	102,5	95,3	19,7	107,7	11,6	414,3	8,1
V	115,9	116,0	22,0	170,5	11,5	132,2	10,5
VI	113,1	116,9	25,3	225,9	12,1	78,6	13,2
I-VI	942,0	96,3	100,0	81,6	68,0	206,1	32,0
VII	104,1	111,7	25,4	186,8	16,0	103,2	9,54
VIII	111,7	128,8	26,1	274,7	21,4	145,6	4,7
IX	100,5	103,3	27,2	215,9	20,7	131,0	6,5
X	108,5	115,4	22,8	148,1	22,0	153,8	0,8
XI	109,9	117,3	23,8	147,8	21,3	125,3	3,5
XII	116,2	107,2	25,2	144,8	18,0	139,5	7,2
2006 I	109,6	128,3	20,0	130,7	13,5	137,8	6,5
II	105,3	110,3	22,6	143,0	12,3	99,2	10,3
III	122,0	105,2	26,3	137,7	18,6	128,3	7,7
IV	114,4	111,6	25,1	127,4	13,3	114,7	11,8
V	128,8	111,1	30,3	137,7	14,0	121,7	16,3
VI	114,2	101,0	34,6	136,8	13,9	114,9	20,7
I-VI	1017,9	108,1	139,8	139,8	87,1	128,1	52,7
VII	107,2	103,0	31,2	122,8	15,2	95,0	16,0
VIII	124,7	111,6	25,9	99,2	18,0	84,1	7,9
IX	112,0	111,4	24,7	90,8	11,5	55,6	13,2
X	132,8	122,4	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki

^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100 Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, żyta, mieszanki T2, Provitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Targowiskowa cena żyta w zł/dt	Relacje cen trzoda: Żyto	Cena mieszanki T2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T2	Cena Provitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Provit	Cena prosiąt w zł/szt.
2005 III	3,95	38,16	10,4	84,7	4,7	164,2	2,4	139
IV	3,60	36,95	9,7	83,7	4,3	163,2	2,2	140
V	3,58	35,13	10,2	82,8	4,3	163,0	2,2	133
VI	3,68	34,08	10,8	82,1	4,5	162,3	2,3	128
VII	3,98	31,82	12,5	81,4	4,9	162,1	2,5	128
VIII	4,19	32,49	12,9	81,2	5,2	162,4	2,6	129
IX	4,13	31,85	13,0	80,7	5,2	162,0	2,6	130
X	3,90	33,23	11,7	80,6	4,8	161,7	2,4	127
XI	3,60	33,00	10,9	80,3	4,3	161,7	2,5	126
XII	3,60	33,16	10,9	80,2	4,4	161,7	2,2	124
2006 I	3,41	31,28	10,2	79,50	4,3	160,92	2,1	123
II	3,24	33,90	9,6	79,44	4,1	160,64	2,0	115
III	3,39	36,20	9,3	78,12	4,3	161,06	2,1	120
IV	3,34	37,92	8,8	77,99	4,3	161,05	2,1	117
V	3,35	37,54	8,9	76,82	4,4	160,53	2,1	114
VI	3,56	37,32	9,5	76,68	4,6	159,28	2,2	106
VII	3,92	37,78	10,4	76,80	5,1	158,26	2,5	106
VIII	4,28	40,85	10,5	76,57	5,6	157,72	2,7	106
IX	4,12	47,68	8,6	77,96	5,3	158,48	2,6	104
X	3,75	51,25	7,3	79,27	4,7	158,43	2,4	97

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy Toruńskie j	Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej	Schabu środk. z/k	Szynki gotowanej	Kielbasy toruńskiej
2004 I-XII	5,27	.	.	.	.	.	.	.	.	.
X	6,09	13,49	16,50	10,56	15,34	20,87	12,49	113,7	126,5	118,3
XI	5,96	13,22	16,48	10,94	15,14	20,75	12,45	114,5	125,9	113,8
XII	5,78	13,02	16,24	10,53	15,78	20,60	12,45	121,2	126,8	118,2
2005 I	4,95	12,42	15,91	10,17	14,42	20,74	12,40	116,1	128,7	121,9
II	5,06	12,17	15,75	10,08	13,87	20,21	12,20	114,0	128,3	121,0
III	5,17	12,08	15,70	9,96	13,75	20,10	12,10	113,8	128,0	121,5
IV	5,17	11,84	15,61	9,85	13,65	20,00	12,03	115,3	128,8	122,1
V	4,72	11,55	15,59	9,84	13,31	19,84	11,92	115,2	127,3	121,1
VI	4,69	11,58	15,65	9,85	13,07	19,80	11,86	118,3	126,5	120,5
VII	4,82	11,71	15,67	9,83	13,16	19,74	11,84	112,4	126,0	120,4
VIII	5,21	12,01	15,76	9,93	13,49	19,88	11,90	112,3	126,1	119,8
IX	5,49	12,11	15,79	9,92	13,67	19,95	11,93	112,9	126,3	120,3
X	5,11	11,98	15,64	9,91	13,56	19,84	11,92	113,2	126,9	120,3
XI	4,72	11,73	15,55	9,85	13,44	19,80	11,84	114,6	127,3	120,2
XII	4,72	11,60	15,38	9,67	13,07	19,67	11,82	112,7	127,9	122,2
2006 I	4,47	11,38	15,42	9,37	12,93	19,79	11,81	113,6	128,3	126,0
II	4,25	11,07	15,57	9,14	12,61	19,64	11,80	113,9	126,1	129,0
III	4,45	11,02	15,48	9,08	12,29	19,47	11,70	111,5	125,8	128,9
IV	4,38	11,18	15,34	9,03	12,46	19,12	11,78	111,4	124,6	130,5
V	4,39	11,22	15,45	9,03	12,53	19,19	11,67	111,7	124,2	129,2
VI	4,66	11,47	15,53	9,08	12,45	19,22	11,62	108,5	123,8	128,0
VII	5,14	12,08	15,75	9,16	13,05	19,46	11,71	108,0	123,6	127,8
VIII	5,59	12,84	16,16	9,33	13,74	19,86	11,84	107,0	122,9	126,9
IX	5,38	12,88	16,24	9,36	14,28	20,07	12,02	110,9	123,6	128,4
X	4,91	12,51	16,17	9,24	13,98	20,08	11,98	111,8	128,6	129,7

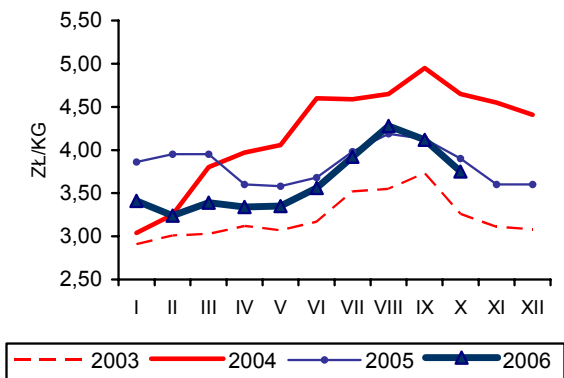
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

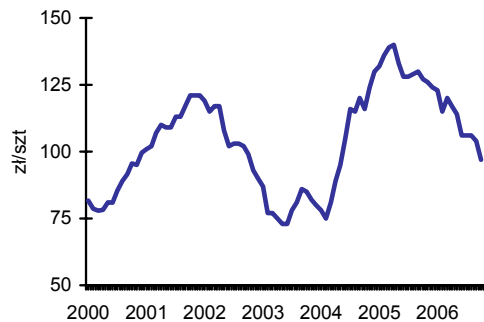
Lata i miesiące	UE-25	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-25	Niemczech	Danii
2004 XI	140,66	149,29	150,96	126,09	106,1	98,9	118,4
XII	143,02	146,70	154,30	123,93	102,6	95,1	118,4
2005 I	136,98	134,35	144,70	119,69	98,1	93,5	112,2
II	140,82	137,29	150,98	122,03	97,5	90,9	112,5
III	140,33	135,11	147,54	125,83	96,2	91,6	107,4
IV	131,36	124,00	136,21	121,87	94,6	92,5	101,0
V	132,56	118,30	143,40	116,20	89,2	82,5	101,9
VI	142,85	126,10	151,81	118,42	88,3	83,1	106,5
VII	143,15	135,13	147,54	123,49	94,4	91,6	109,4
VIII	145,53	142,78	152,35	124,10	98,1	93,7	115,1
IX	142,92	145,94	148,51	124,70	102,1	98,3	117,0
X	137,06	138,71	144,68	122,15	101,2	95,9	113,6
XI	136,22	129,17	146,40	123,73	92,8	88,2	104,4
XII	139,58	130,89	150,96	122,73	93,8	86,7	106,6
2006 I	136,59	125,26	141,62	116,58	91,7	88,4	107,4
II	138,73	120,92	143,46	118,05	87,2	84,3	102,4
III	141,81	122,67	149,77	121,05	86,5	81,9	101,3
IV	141,80	121,19	151,22	126,73	85,5	80,1	95,6
V	141,96	122,16	151,73	128,47	86,3	80,9	95,2
VI	152,66	125,43	165,65	133,65	81,4	74,4	93,3
VII	157,30	138,36	168,48	135,99	88,0	82,2	101,7
VIII	162,97	152,15	176,38	137,78	93,8	86,5	110,4
IX	156,39	143,96	164,19	138,86	92,1	87,7	103,7
X	143,63	132,88	150,65	132,48	92,5	88,2	100,3
XI	137,00	124,00	144,00	126,00	90,5	86,1	98,4

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

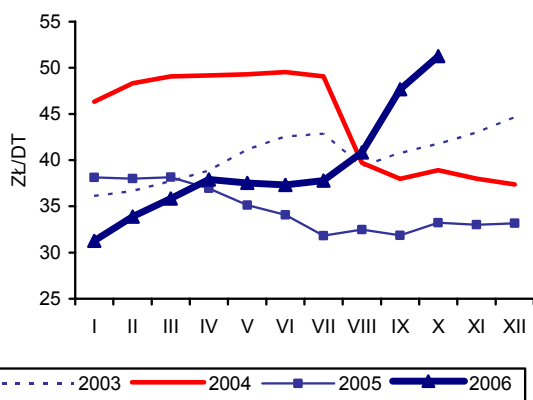
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

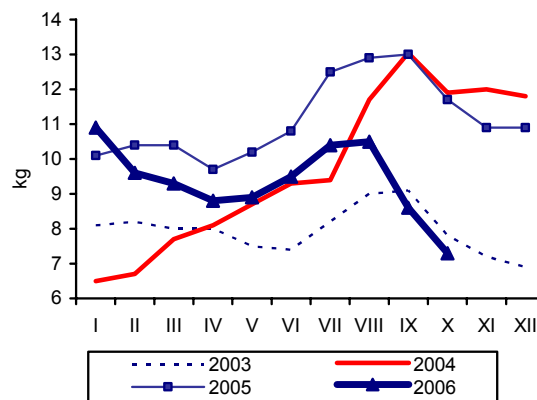
Rys. 2. Ceny prosiąt w Polsce

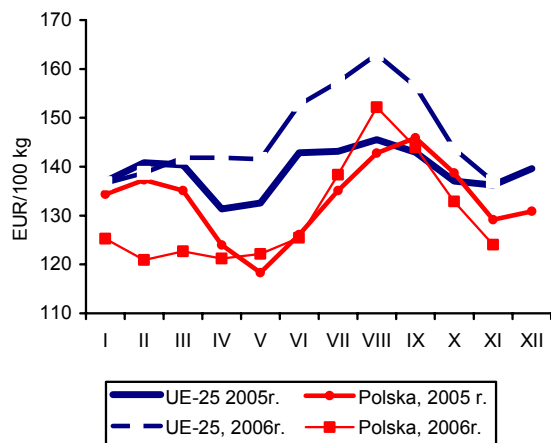
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

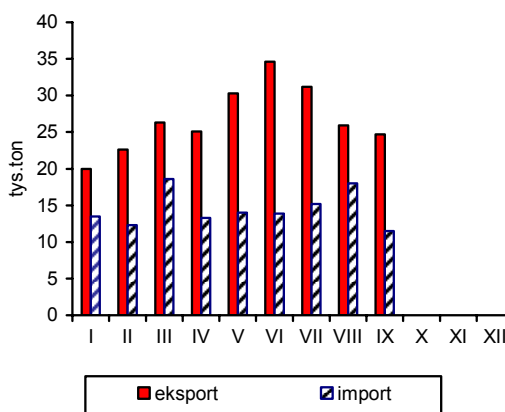
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Rynek mięsa drobiowego i jaj

Mira Kobuszyńska
Grzegorz Dybowski

Rynek mięsa drobiowego

Od stycznia do końca października 2006 r. przemysł drobiarski wyprodukował 918 tys. ton mięsa drobiowego, a więc o 12% więcej niż w tym samym okresie roku poprzedniego. Wielkość produkcji w poszczególnych miesiącach 2006 r. wykazuje większą zmienność niż w latach poprzednich.

W pierwszych trzech kwartałach 2006 r. utrzymywała się dobra koniunktura dla eksportu mięsa i przetworów drobiowych. W okresie tym sprzedano za granicę 133 tys. ton mięsa drobiowego, w tym ok. 5% wolumenu stanowiły przetwory drobiowe. Sprzedaż mięsa drobiowego była o 10% większa niż w pierwszych trzech kwartałach 2005 r. Od stycznia do czerwca 2006 r. eksport wahał się od 12 do 16 tys. ton miesięcznie, z czego 78% ilości wywozu trafiło do krajów Unii Europejskiej. Odbiorcami 12% eksportu były kraje WNP. Według wstępnych danych, we wrześniu br. wolumen wywozu był wyższy o ok. 4% w porównaniu ze styczniem i kształtował się na poziomie sprzedaży eksportowej z września roku poprzedniego.

Import mięsa drobiowego wraz z przetworami, w pierwszych trzech kwartałach 2006 r. był o ok. 5% mniejszy niż w tym samym czasie poprzedniego roku i wyniósł 51 tys. ton, w tym ok. 0,8% stanowiły przetwory. Od stycznia do czerwca import wykazywał tendencję malejącą, a w sierpniu zwiększył się do poziomu z początku roku, tj. 7 tys. ton. Miesięczna wielkość importu mięsa i przetworów wahała się od 3 do 8 tys. ton.

Według danych GUS w pierwszym półroczu 2006 r. przeciętne miesięczne spożycie mięsa drobiowego w przeliczeniu na jednego mieszkańca nie zmieniło się w porównaniu okresie 2005 r. Z obserwacji rynku wynika jednak, że obawy przed ptasią grypą spowodowały spadek spożycia mięsa drobiowego w tym okresie. Świadczył o tym utrzymujący się od listopada 2005 r. niski poziom cen detalicznych na rynku drobiarskim. W sierpniu 2006 r. nastąpił ich silny, bo niemal 14-procentowy, wzrost w relacji miesiąc do miesiąca. Jednak we wrześniu ceny kurcząt ponownie obniżyły się o prawie 10%.

Począwszy od drugiego kwartału 2006 r. mamy więc do czynienia z silnymi koniunkturalnymi wahaniami cen na detalicznym rynku mięsa drobiowego, który nie może się ustabilizować po kryzysie wywołanym ptasią grypą.

Od sierpnia 2005 r. ceny pasz przemysłowych dla kurcząt brojlerów nie zmieniły się. Ceny żywca drobiowego wykazują silne wahania okresowe. Na rynku brojlerów kurzych, ceny obniżały się w pierwszym kwartale bieżącego roku, po czym do lipca coraz intensywniej rosły. W sierpniu średnia krajowa cena skupu znacznie obniżyła się (o 5,2%), a spadek cen utrzymywał się do listopada. Nagły spadek cen wystąpił w zbyciu. Średnie przemysłowe ceny zbytu tuszek kurcząt obniżyły się we wrześniu o niemal 20%. W październiku i listopadzie tempo spadku cen zbytu było o połowę mniejsze, ale i tak szybsze niż w przypadku cen skupu żywca. Od września obniżają się także ceny detaliczne kurcząt – o ok. 10% miesięcznie.

Na rynku indyków, podobnie jak na rynku kurcząt ceny płaczone hodowcom obniżały się w pierwszym kwartale bieżącego roku. Od maja wykazują one wzrostową tendencję. W listopadzie żywiec indyczy zdrożał – o kolejny 1% w stosunku do poprzedniego miesiąca. Od sierpnia rosną też ceny zbytu mięsa indyczego.

Od września coraz silniej powiększa się różnica pomiędzy średnią ceną tuszki kurczęcia w Unii Europejskiej i w Polsce, wyrażoną w EUR. Ceny unijne były w listopadzie 2006 r. o 65% wyższe niż w Polsce, podczas gdy jeszcze w sierpniu o 28%. Było to spowodowane przede wszystkim bardzo silnym spadkiem cen w Polsce. Od stycznia do października br. tempo wzrostu cen unijnych przewyższało dynamikę zmian cen w Polsce. W listopadzie 2006 r. ceny polskie pozostawały na poziomie znacząco niższym niż u głównych europejskich producentów drobiu, a różnica w porównaniu z listopadem 2005 r. niemal się podwoiła.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006
I	55,2	62,0	74,4	89,1
II	57,2	58,1	71,0	84,0
III	59,2	68,2	84,9	94,3
IV	62,1	68,3	82,7	83,7
V	57,8	69,0	77,8	91,6
VI	56,8	66,2	79,6	94,1
VII	63,6	68,4	82,9	91,3
VIII	61,0	70,8	86,3	94,4
IX	65,1	73,5	87,3	94,9
X	67,1	76,4	91,4	101,0
XI	58,9	71,4	91,6	
XII	62,1	75,3	90,9	

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2005	2006 ^a	2005	2006 ^a
I	3 205	7 049	10 392	15 054
II	4 718	8 154	11 750	13 706
III	3 885	6 262	13 460	14 041
IV	5 093	4 982	13 863	12 071
V	9 744	6 362	12 971	16 576
VI	7 805	2 649	13 310	16 250
VII	8 202	3 958	14 862	15 873
VIII	5 096	7 135	14 156	13 627
IX	6 090	4 524	15 893	15 721
X	11 737		21 889	
XI	5 954		16 802	
XII	2 444		11 703	
RAZEM	73 973		171 051	

^a dane nieostateczne (na dzień 7 grudnia 2006 r.)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/osobę miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
I	1,41	1,46	1,46	0,20	0,20	0,21
II	1,46	1,47	1,48	0,21	0,21	0,20
III	1,54	1,55	-	0,22	0,22	-
IV	1,62	1,67	-	0,22	0,22	-

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Dynamika cen na rynku kurcząt brojlerów (miesiąc poprzedni = 1)

Miesiące	Mieszanka DK grower		Pisklęta		Żywiec (skup)		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją		Tuszka (detal)	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
I	0,993	0,994	1,001	0,963	0,940	0,961	0,881	0,947	1,083	0,978
II	0,398	1,000	1,019	1,010	0,993	0,992	1,055	1,089	0,976	1,040
III	0,975	0,993	1,028	0,962	1,011	0,975	1,108	0,905	1,019	0,907
IV	0,982	0,993	1,000	1,001	0,986	1,000	0,898	1,071	1,029	1,056
V	0,992	0,997	1,000	1,029	1,057	1,021	1,231	1,124	1,108	1,164
VI	0,992	0,998	1,000	1,000	1,010	1,016	0,930	0,972	1,019	0,985
VII	0,901	0,997	1,000	0,972	1,013	1,024	1,050	1,077	0,983	1,004
VIII	0,917	1,000	1,009	1,010	1,013	1,063	1,013	1,103	1,023	1,139
IX	0,998	1,011	1,009	1,019	0,980	0,963	0,883	0,821	0,959	0,904
X	0,996	1,000	1,000		0,927	0,950	0,865	0,935	0,880	
XI	0,996		0,982		0,942	0,967	0,941	0,918	0,891	0,900
XII	1,001		1,000		0,970		0,979		0,973	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 5. Dynamika cen na rynku indyków brojlerów (miesiąc poprzedni = 1)

Wyszczególnienie	Pisklęta		Żywiec (skup)		Tuszka (zbyt)	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
I	1,000	1,000	0,956	0,920	1,035	0,934
II	1,000	1,017	0,947	0,991	0,992	0,990
III	1,000	1,000	1,005	0,939	0,923	0,979
IV	1,000	1,000	1,048	0,988	1,083	0,975
V	1,000	0,949	1,101	1,022	0,967	0,966
VI	1,000	1,000	1,009	1,058	1,041	1,019
VII	1,000	1,000	0,961	1,023	1,020	0,999
VIII	1,000	1,000	1,007	1,006	0,989	1,005
IX	1,055	1,000	1,033	1,099	0,997	1,052
X	1,000		0,998	1,064	0,906	1,038
XI	1,000		0,922	1,007	0,981	1,017
XII	1,000		0,931		1,024	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 6. Relacja ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Polsce do cen w wybranych krajach UE-25 (Polska = 1,00)

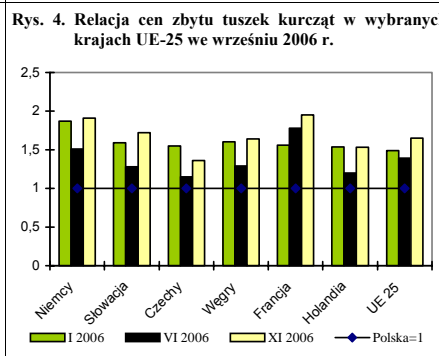
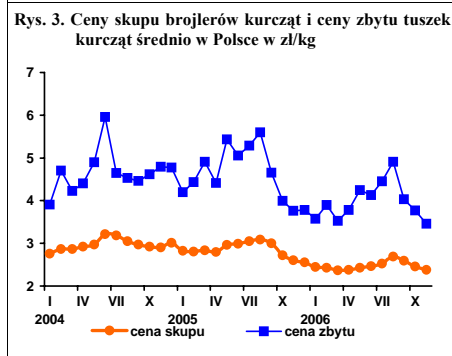
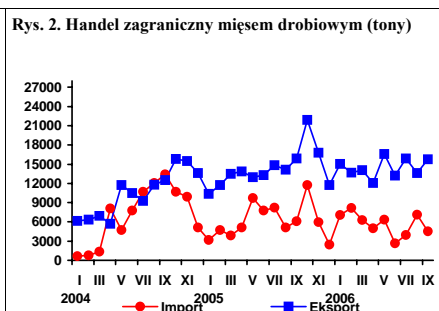
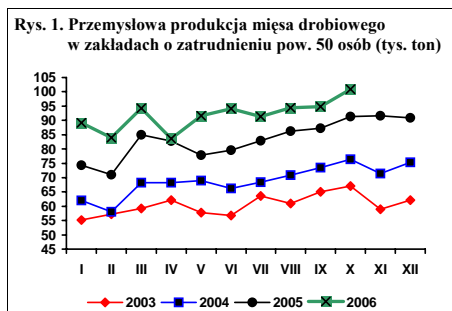
Wyszczególnienie	Niemcy	Słowacja	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE-25
2005 XI	1,89	1,54	1,50	1,66	1,77	1,57	1,40	1,47
XII	1,79	1,50	1,47	1,53	1,28	1,48	1,45	1,40
2006 I	1,87	1,59	1,55	1,60	1,56	1,54	1,61	1,49
II	1,59	1,41	1,29	1,34	1,30	1,35	1,44	1,32
III	1,87	1,64	1,35	1,57	1,57	1,60	1,56	1,46
IV	1,75	1,50	1,33	1,42	1,54	1,39	1,38	1,36
V	1,64	1,39	1,15	1,33	1,61	1,30	1,49	1,37
VI	1,51	1,28	1,15	1,29	1,78	1,20	1,54	1,39
VII	1,62	1,27	1,17	1,34	1,80	1,25	1,62	1,48
VIII	1,34	1,06	1,00	1,11	1,45	1,07	1,37	1,28
IX	1,71	1,36	1,22	1,43	1,83	1,35	1,64	1,52
X	1,93	1,53	1,37	1,58	1,97	1,54	1,82	1,66
XI	1,91	1,72	1,36	1,64	1,95	1,53	1,84	1,65

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW.

Tab. 7. Zróżnicowanie regionalne cen (w zł/kg)

Miesiące	SKUP						ZBYT									
	Brojler kurecząt			Brojler indyka			Tuszka kurecząt z szyją			Tuszka indyka						
	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.	Pln.	Centr.	Pld- Wsch	Zach.				
2005 X	2,76	2,84	2,68	2,77	4,39	4,42	4,48	4,36	4,19	4,01	3,81	4,47	6,80	7,89	-	6,56
XI	2,63	2,63	2,54	2,66	4,06	4,15	3,97	3,99	3,87	3,78	3,66	4,15	7,52	7,89	-	6,06
XII	2,49	2,56	2,47	2,58	3,77	4,01	3,79	3,69	3,87	3,69	3,57	4,06	7,25	7,77	-	6,15
2006 I	2,41	2,48	2,43	2,44	3,47	3,64	3,42	3,42	3,69	3,53	3,46	3,69	8,03	7,81	-	5,87
II	2,37	2,44	2,47	2,44	3,44	3,63	3,40	3,37	3,96	3,85	3,87	4,04	7,6	7,73	-	5,76
III	2,34	2,38	2,34	2,38	3,3	3,22	3,1	3,15	3,49	3,51	3,36	3,74	7,29	7,72	-	5,53
IV	2,34	2,38	2,39	2,42	3,27	3,05	3,14	3,09	3,86	3,72	3,68	3,98	6,44	6,57	-	5,56
V	2,40	2,43	2,46	2,44	3,32	3,19	3,20	3,18	4,16	4,22	4,21	4,4	7,39	7,67	-	5,44
VI	2,43	2,47	2,57	2,47	3,50	3,44	3,28	3,37	4,17	4,07	4,07	4,31	7,36	7,73	-	5,53
VII	2,50	2,56	2,58	2,50	3,53	3,69	3,41	3,48	4,50	4,44	4,41	4,46	7,00	7,75	-	5,56
VIII	2,63	2,76	2,77	2,62	3,56	3,55	3,55	3,50	5,00	4,86	5,03	4,97	7,20	7,73	-	5,58
IX	2,63	2,59	2,61	2,57	3,98	4,01	3,83	3,78	4,24	3,93	3,93	4,29	7,15	7,72	-	6,02
X	2,51	2,44	2,44	2,45	4,23	4,19	4,06	4,03	3,92	3,68	3,60	4,02	7,00	7,87	-	6,28
XI	2,46	2,32	2,33	2,40	4,22	-	-	4,10	3,75	3,39	3,32	3,65	7,61	7,84	-	6,33

Źródło: Dane MRiRW.

Źródło: Dane GUS, MRiRW, CIHZ i CAAC.

Rynek jaj

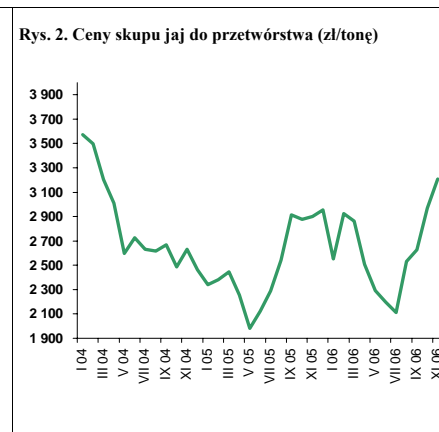
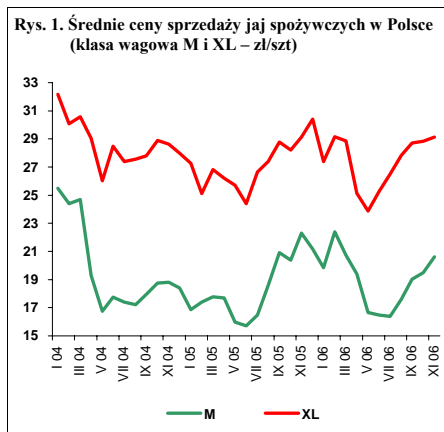
Dopiero w sierpniu przerwana została spadkowa tendencja cen jaj, która trwała od lutego 2006 r. W listopadzie 2006 r. jaja podrożały o ok. 7% w stosunku do poprzedniego miesiąca. Wzrost cen wystąpił we wszystkich grupach wagowych. Podobnie jak w poprzednim miesiącu, największy przyrost cen dotyczył jaj małych klasy S. Wyniósł on 12,3% w stosunku do października bieżącego roku. O 10,4% podrożały jaja duże, klasy L. Jaja klasy M (średnie) podrożały o 5%, a XL (największe) o 1%.

Także w skupie jaj do przetwórstwa od lutego do lipca 2006 r. utrzymywała się silna tendencja spadkowa cen. W lipcu jaja w skupie były przeciętnie o 28% tańsze niż w lutym bieżącego roku. Od sierpnia trwa intensywny wzrost cen jaj przetwórczych. W listopadzie podrożały one o dalsze 8% w stosunku do miesiąca poprzedniego, sięgając bardzo wysokiego poziomu cen z okresu pierwszego kwartału 2004 r. poprzedzającego akcesję do Unii Europejskiej.

Według wstępnych danych Centrum Analitycznego Administracji Celnej (CAAC) eksport jaj świeżych w pierwszych trzech kwartałach 2006 r. był o 8% wyższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wyeksportowano ponad 39 tys. ton jaj świeżych, natomiast import obniżył się o 19% w stosunku do pierwszych trzech kwarta-

łów 2005 r. Import jaj świeżych od stycznia do września 2006 r. wyniósł 6,6 tys. ton. Wolumen importu był w poszczególnych miesiącach bardzo zmienny i wahał się od ponad 1600 ton w lutym do około 300 ton w maju. Bardziej stabilne były obroty przetworami z jaj. Znacząco zwiększył się ich import w relacji do pierwszych trzech kwartałów poprzedniego roku. Od stycznia do września br. Polska zaimportowała 2,0 tys. ton przetworów, tj. trzy razy tyle, co w tym samym czasie roku poprzedniego. Na poziomie roku ubiegłego utrzymywał się natomiast eksport. W pierwszych trzech kwartałach 2006 r. Polska wyeksportowała 2,4 tys. ton przetworów z jaj, których odbiorcami były głównie kraje Unii Europejskiej.

Przeciętne ceny jaj w Unii Europejskiej od stycznia do sierpnia 2006 r. wykazywały tendencję malejącą. W tym okresie obniżyły się one o ok. 8%. Od września przeciętne ceny jaj w UE rosną. W listopadzie były one o 10% droższe niż w poprzednim miesiącu. W Polsce w listopadzie jaja konsumpcyjne w przeliczeniu na EUR były droższe o 3,9% w relacji do października. Ceny jaj u głównych producentów europejskich są znacząco niższe niż średnio w UE. Najtańszym producentem w listopadzie br. były Czechy, gdzie za 100 kg jaj klasy L i M płacono 96,16 EUR, tj. o ok. 6% mniej niż w Polsce. We listopadzie br., pomimo poprawy konkurencyjności cenowej w stosunku do średniej europejskiej, polskie jaja nadal były droższe niż w większości głównych producentów.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2005	2006 ^a	2005	2006 ^a	2005	2006 ^a	2005	2006 ^a
I	855	456	3 770	5 580	65	225	345	186
II	1 452	1 660	3 698	4 751	92	229	343	246
III	1 165	1 058	3 270	4 894	66	318	207	182
IV	1 320	383	3 721	3 544	44	247	236	152
V	584	313	3 739	5 532	68	142	222	325
VI	290	443	5 318	4 377	114	120	238	468
VII	514	592	3 932	4 697	116	123	185	536
VIII	979	1 055	4 420	4 484	118	178	199	310
IX	1 033	658	4 574	1 634	218	450	207	
X	388		6 107		174		323	
XI	1 226		3 920		246		213	
XII	976		2 907		130		163	
RAZEM	10 782		49 376		1 451		2 881	

^a dane nieostateczne (na dzień 7 grudnia 2006 r.)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Dynamika cen sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (poprzedni miesiąc = 1)

Miesiące	XL		L		M		S	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
I	0,974	0,901	0,945	0,954	0,916	0,938	0,975	1,097
II	0,921	1,066	0,987	1,131	1,033	1,127	1,033	1,024
III	1,068	0,990	1,055	1,036	1,022	0,926	0,877	0,981
IV	0,977	0,871	0,963	0,938	0,994	0,935	1,171	1,067
V	0,981	0,949	0,907	0,807	0,904	0,859	0,852	0,753
VI	0,949	1,060	0,993	0,967	0,983	0,989	0,933	1,112
VII	1,010	1,049	1,047	1,077	1,048	0,995	1,023	0,925
VIII	1,111	1,050	1,123	1,151	1,129	1,074	1,178	1,064
IX	1,010	1,031	1,171	1,050	1,185	1,081	1,055	0,952
X	0,981	1,005	0,965	0,939	0,974	1,025	1,037	1,043
XI	1,033	1,010	1,063	1,104	1,094	1,057	1,045	1,123
XII	1,043		0,988		0,950		0,957	

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW.

Tab. 3. Relacja cen sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), cena polska =1,00

Miesiące	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE-25
2004 V	1,39	1,02	0,94	1,05	-
2005 X	0,91	0,99	1,00	1,04	1,04
XI	0,93	0,94	0,99	0,87	1,03
XII	0,91	1,01	0,96	1,04	1,00
2006 I	0,83	0,83	0,79	1,02	0,94
II	0,83	0,83	0,77	0,86	0,91
III	0,81	0,85	0,82	0,86	0,91
IV	0,95	0,99	0,84	1,11	1,01
V	0,92	0,89	0,95	0,81	1,03
VI	0,93	0,88	0,86	0,84	1,03
VII	0,88	0,87	0,89	0,83	1,07
VIII	0,82	0,88	0,81	0,88	0,98
IX	0,88	0,93	1,00	0,85	1,05
X	0,87	0,90	0,88	0,92	1,00
XI	0,94	0,96	1,02	0,98	1,06

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW.

Rynek baraniny

Danuta Zawadzka

W IV kwartale 2006 r. ceny jagniąt w Unii Europejskiej są niższe niż w IV kwartale 2005 r. W październiku przeciętna w 25 krajach cena jagniąt wyniosła 644,5 EUR/100 kg wagi poubojowej, a w listopadzie tylko 601,8 EUR. Ceny te były niższe aniżeli rok wcześniej odpowiednio o około 10 i 24%. Słabnie też, dotychczas wzrostowa tendencja cen owiec ciężkich. W październiku, przeciętna w 25 krajach UE cena tych owiec wyniosła 408,2 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 7% wyższa niż w październiku 2005 r., podczas gdy w kilku poprzednich miesiącach skala wzrostu cen wynosiła około 10%. W listopadzie przeciętna w 25 krajach członkowskich cena owiec ciężkich wyniosła 407,4 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 1% niższa niż w listopadzie 2005 roku.

W Polsce, od początku roku, ceny skupu żywca baraniego sukcesywnie obniżają się. W październiku przeciętna cena skupu tego żywca osiągnęła zaledwie 4,89 zł/kg. Była ona o 15% niższa aniżeli w październiku 2005 r. i zaledwie zbliżona do ceny z października 2004 r. Tymczasem spadkowi cen, jakie otrzymują producenci towarzyszy wzrost cen detalicznych. Od kwietnia 2006 r., ceny detaliczne udźca baraniego są aż o 25-30% wyższe niż przed rokiem.

Od początku 2006 r. maleje polski eksport owiec i mięsa baraniego. W okresie od stycznia do września wyniósł on 794 tony, wobec 999 ton w tym samym okresie 2005 r. Ceny w eksporcie są w 2006 r. wyższe niż rok wcześniej. W okresie I-IX przeciętna cena żywych owiec w eksporcie

osiągnęła 2,46 EUR/kg i była o 24% wyższa niż w analogicznym okresie 2005 r. Wyższe, niż w 2005 r., są też ceny mięsa, choć w tym wypadku skala wzrostu cen jest znacznie mniejsza. Przeciętna cena mięsa ukształtowała się w okresie I-IX na poziomie 6,30 EUR/kg, a więc o około 2% wyższym niż w okresie I-IX 2005 roku.

W 2006 r. wyjątkowo korzystne są warunki importu. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii od stycznia do końca października były niższe jak rok wcześniej. W listopadzie ceny te nieco wzrosły i były o około 6% wyższe niż w listopadzie 2005 r. Od początku II półrocza 2006 r. obniżają się natomiast ceny jagniąt i owiec w Australii. We wrześniu, październiku i w listopadzie były one o około 20 % niż w analogicznych miesiącach rok wcześniej. Rezultatem jest wzrost unijnego import owiec i jagniąt z Australii, który w okresie I-XI był wyższy o 4% niż przed rokiem o tej porze, ale w ciągu ostatnich sześciu miesięcy aż o 25%.

W 2006 r. istotnie powiększył się także polski import żywca i mięsa owczego. W okresie I-IX sprowadzono do Polski 102 tony tego mięsa, wobec zaledwie 52 ton w takim samym okresie ubiegłego roku. W miesiącach I-IX 2006 r. przeciętna cena mięsa w imporcie osiągnęła 7,06 zł/kg, wobec 11,09 zł/kg rok wcześniej.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2004	2005	2006 S	Zmiana w % 2006/2005
I półrocze	1 477	1 305	1 434	110
II półrocze	1 146	1 023	1100	108
Rok	2 623	2 328	2 534	109

S - szacunek

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2005	40,6	41,1	387,8	150,1	77,3	72,5	81,4	114,0	35,0	42,5	15,9	181,7	1239,9
2006	39,9	72,9	146,7	269,4	83,4	42,9	78,2	58,2	2,0	x	x	x	1000,0 S
miesiąc roku poprzedniego = 100	98,3	177,4	37,8	179,0	107,9	59,2	96,1	51,1	5,7	x	x	x	80,6
Import 2005	9,9	2,8	3,8	4,3	7,8	2,3	4,9	8,6	8,0	3,7	13,4	3,2	72,7
2006	3,2	9,7	4,9	6,8	15,8	44,0	5,1	3,3	9,2	x	x	x	120,0 S
miesiąc roku poprzedniego = 100	32,3	346,4	128,9	158,1	202,6	1913,0	104,1	38,4	115,0	x	x	x	164,4

S - prognoza

Źródło: Dane CIHZ, CAAC oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2004/2005	6,46	7,97	7,36	5,85	7,63	6,67	6,53	6,43	5,91	6,17	5,52	5,71
2005/2006	5,14	8,18	6,94	6,95	6,27	6,45	6,09	6,04	5,70	5,32	5,35	4,89
miesiąc roku poprzedniego = 100	79,6	102,6	94,3	118,8	82,2	96,7	93,3	93,9	96,4	86,2	96,9	85,6

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową		Cena za wagę żywą		Cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
26.02.2006	-	-	-	-	6,20	1,64	13,2	3,50
26.03.2006	-	-	-	-	5,90	1,51	12,6	3,22
23.04.2006	9,14	2,35	19,45	5,01	5,98	1,54	12,7	3,27
21.05.2006	-	-	-	-	5,75	1,45	12,2	3,08
18.06.2006	-	-	-	-	5,53	1,36	11,8	2,91
16.07.2006	-	-	-	-	5,76	1,43	12,3	3,05
13.08.2006	-	-	-	-	5,39	1,39	11,5	2,97
10.09.2006	-	-	-	-	5,73	1,44	12,2	3,06
08.10.2006	-	-	-	-	5,54	1,42	11,8	3,02
05.11.2006	-	-	-	-	5,54	1,45	11,8	3,08

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2004/2005	23,70	24,20	24,12	23,52	24,16	24,16	24,28	23,37	23,46	23,87	23,86	23,71
2005/2006	23,81	23,82	23,27	26,06	27,43	30,36	30,58	30,55	30,48	30,48	30,99	29,34
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,5	98,4	96,5	110,8	113,5	125,7	126,2	130,7	129,9	127,7	129,9	123,7

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-25 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
UE-25												
2004/2005	613,1	558,2	498,2	539,8	561,7	512,0	536,5	566,4	603,0	624,7	719,5	788,2
2005/2006	772,3	654,4	559,3	518,3	533,2	512,7	540,7	601,8	637,0	679,0	644,5	601,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	126,0	117,2	112,3	96,0	94,9	100,1	100,8	106,3	105,6	108,7	89,6	76,4
Włochy												
2004/2005	652,1	564,4	535,3	664,5	559,9	553,2	626,0	619,1	628,2	712,9	718,1	702,5
2005/2006	723,4	623,9	573,8	567,1	680,4	642,9	669,0	651,5	668,6	688,5	734,4	723,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	110,9	110,5	107,2	85,3	121,5	116,2	106,9	105,2	106,4	96,6	102,3	103,0

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
UE-25												
2004/2005	330,9	397,3	385,9	397,9	410,2	423,7	407,9	382,7	378,9	376,8	382,7	411,4
2005/2006	414,7	405,9	394,0	408,7	441,4	455,7	456,7	423,1	416,9	414,2	408,2	407,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	125,3	102,2	102,1	102,7	107,6	107,6	112,0	110,6	110,0	110,0	106,7	99,0
Wielka Brytania												
2004/2005	350,7	357,1	358,8	365,8	395,8	431,2	403,8	353,4	342,7	331,7	324,6	347,6
2005/2006	347,6	333,6	332,2	375,8	363,5	448,3	454,8	384,6	362,4	359,1	351,9	350,6
miesiąc roku poprzedniego = 100	99,1	93,4	92,6	102,7	91,8	104,0	112,6	108,8	105,7	108,3	108,4	100,9

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt i owiec w Nowej Zelandii oraz mięsa jagnięcego w eksporcie do UE, w 2005 roku

Miesiące	Jagnięta o wadze 15 kg		Owce o wadze 21 kg		Ceny w eksporcie do UE				NZD EUR
	NZD/ sztukę	Zmiana ceny w stosunku do analogicznego. miesiąca sprzed roku (%)	NZD/ sztukę	Zmiana ceny w stosunku do analogicznego. miesiąca sprzed roku (%)	Udźca jagnięcego		Połędwicy jagnięcej		
					NZD/100 kg cwe	w % ceny sprzed roku	NZD/100 kg cwe	w % ceny sprzed roku	
2006 I	48,36	83,1	34,70	84,8	738	82,7	1012	91,4	0,570
II	45,33	78,4	34,12	85,4	707	80,2	1018	93,8	0,560
III	44,12	76,8	33,03	84,1	720	84,5	1059	98,0	0,640
IV	46,16	77,2	x	x	x	x	x	x	0,630
V	50,18	81,2	x	x	x	x	x	x	0,630
VI	55,95	88,2	x	x	x	x	x	x	0,620
VII	57,35	87,3	x	x	x	x	x	x	0,620
VIII	61,35	92,0	x	x	x	x	x	x	0,630
IX	64,74	96,5	x	x	x	x	x	x	0,655
X	65,55	98,4	x	x	x	x	x	x	0,664
XI	67,52	105,8	x	x	x	x	x	x	0,666

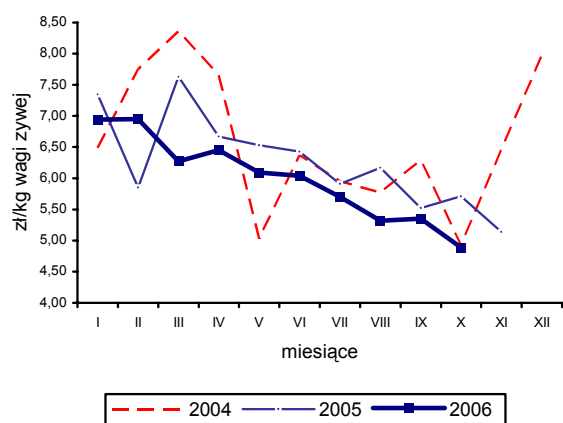
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Agri-Fax i Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

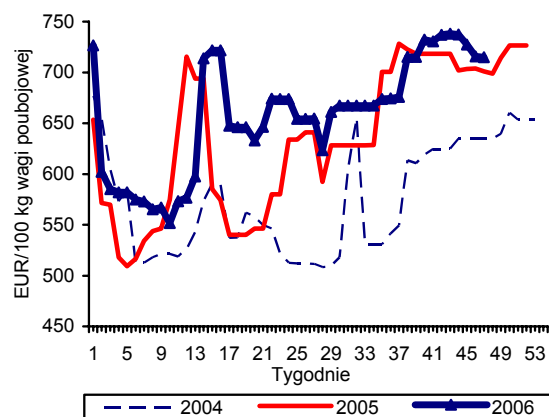
Wyszczególnienie	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2004/2005 AUD/100 kg cwe	335	351	348	343	335	341	390	407	407	384	366	356
2005/2006 AUD/100 kg cwe	346	351	369	346	342	346	350	364	367	315	308	288
miesiąc roku poprzedniego = 100	103	100	106	101	102	101	90	89	90	82	84	81

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

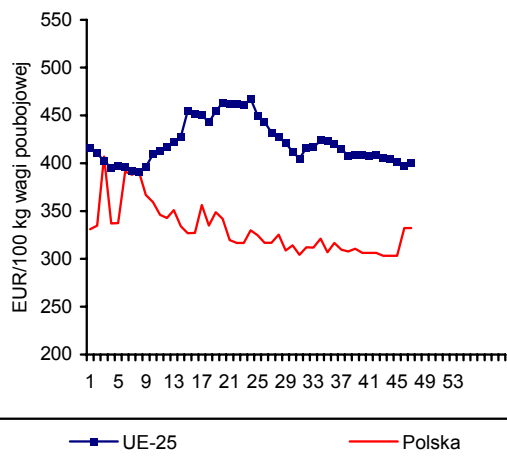
Rys.1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

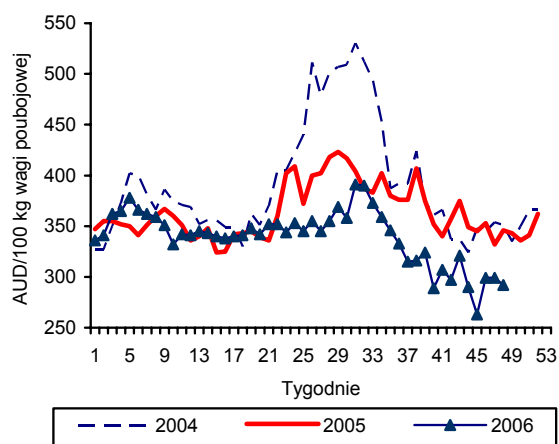
Rys. 4. Ceny jagniąt we Włoszech

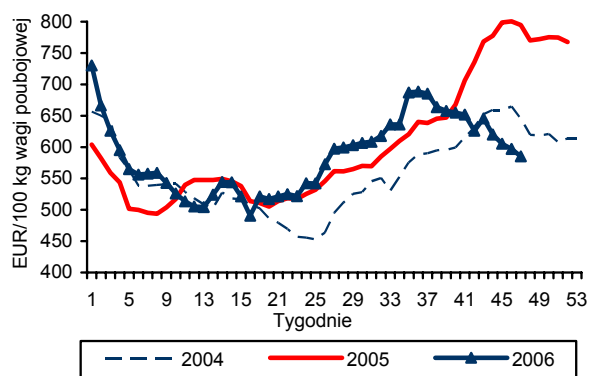
Rys. 2. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-25 i w Polsce

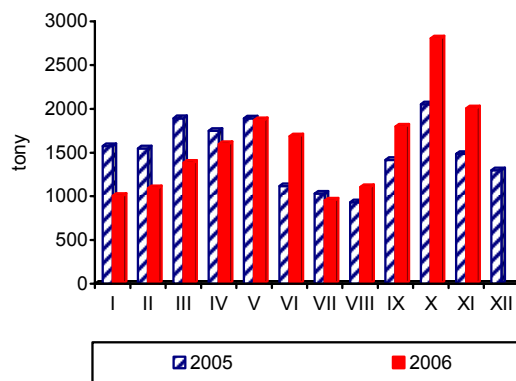
Rys. 5. Ceny jagniąt w Australii

Rys. 3. Ceny jagniąt w UE-25

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Rynek ryb

Krzysztof Hryszko

W październiku 2006 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 5,3 tys. ton, tj. o 7,3% mniej niż przed rokiem. Więcej złowiono ryb liczonych w sztukach: troci (2,4-krotny wzrost) oraz łososi (2-krotny wzrost). Pod koniec miesiąca pogoda nie sprzyjała połowom. Większość jednostek zmuszona była do pozostania w portach przez kilka dni, a w morze wyruszyły tylko największe z nich. Wielkość połowów liczona od początku roku jest o ok. 20% niższa niż w roku ubiegłym. Na rekordowo niskim poziomie kształtują się połowy szprotów (spadek o 32,2%) oraz ryb płaskich (o 21,2%). Udany sezon mają natomiast rybacy poławiający dorsze. Do końca października rejestrowane połowy wyniosły blisko 11 tys. ton tych ryb – o 28,3% więcej niż w tym samym okresie roku ubiegłego. Do wykorzystania z przyznanego Polsce limitu (15,3 tys. ton) pozostało ponad 4 tys. ton ryb i może się okazać, że do końca nie będziemy w stanie go zrealizować.

W okresie trzech kwartałów 2006 r. produkcja ryb i przetworów rybnych w zakładach zatrudniających ponad 50 osób wyniosła 192,7 tys. ton i była o 19,1% wyższa niż przed rokiem. W największym stopniu wzrosła produkcja świeżych i chłodzonych filetów z ryb morskich oraz wędzonych łososi (ponad 2-krotnie). Całkowita produkcja ryb wędzonym była wyższa o 40%. Duży wzrost produkcji zanotowano również w przypadku mrożonych filetów z ryb morskich (o 65%), które wraz z konserwami i przetworami ze śledzi (wzrost o 22%) stanowią ponad połowę całkowitej produkcji sektora rybnego. Niższa niż w roku ubiegłym jest tylko produkcja ryb morskich mrożonych oraz konserw i przetworów z makreli, sardynek i szprotów.

We wrześniu obroty handlu zagranicznego rybami i przetworami rybnymi były wyższe niż w roku ubiegłym. Wolumen eksportu wyniósł 12,6 tys. ton (wzrost o 0,5%), a importu 26,4 tys. ton (wzrost o 4,1%). Wysokie ceny utrzymujące się w br. powodują, że przyrost obrotów w ujęciu wartościowym jest znacznie wyższy. Wydatki na import wyniosły we wrześniu 213,1 mln zł (wzrost o 15,8%), przy wpływach ze sprzedaży na poziomie 207,0 mln zł (wzrost o 28,2%). W ostatnich miesiącach tempo wzrostu handlu zagranicznego rybami i przetworami rybnymi wyraźnie jednak słabnie. W okresie trzech kwartałów 2006 r. wyeksportowaliśmy

o 33,0% więcej produktów niż w analogicznym okresie roku ubiegłego, podczas gdy po dwóch kwartałach wskaźnik ten sięgał aż 47,5%. W imporcie wartości te wynosiły odpowiednio 12,2 i 20,7%. Spośród głównych grup towarowych najbardziej zwiększył się w okresie trzech kwartałów 2006 r. eksport ryb wędzonych (o 27%) oraz przetworów i konserw (25%), a po stronie importu przywóz ryb świeżych i chłodzonych (o 58%) oraz filetów i mięsa z ryb (o 18,%). W ujęciu gatunkowym najwięcej sprzedaliśmy śledzi (31,9 tys. ton – wzrost o 11,1%), łososi (17,8 – wzrost o 31,3%), dorszy (15,8 tys. ton – wzrost o 7,9%) oraz szprotów (15,7 tys. ton – wzrost o 19,2%). Sprowadzamy natomiast śledzie (60,7 tys. ton – wzrost o 13,0%), łososie (36,4 tys. ton – wzrost o 39,6%), makrele (25,3 tys. ton – wzrost o 8,5%) oraz mintaje i dorsze.

We wrześniu, drugi miesiąc z rzędu, spadła wartość wskaźnika zmian cen produkcji sprzedanej przemysłu rybnego i wyniosła 98,9%. Ceny zbytu większości ryb nie zmieniły się. Staniały tylko mrożone filety z morskiczka (o 0,6%), a zdrożały filety z mintaja (o 1,3%). W stosunku do września roku poprzedniego skumulowana wartość wskaźnika wyniosła 102,1%. Oznacza to, iż ceny ryb w zbycie rosną trochę szybciej niż w detalu. Ceny detaliczne ryb i przetworów rybnych wzrosły w październiku średnio o 0,09%, od początku roku o 1,50%, a w stosunku do października roku ubiegłego o 1,56%. Spośród wszystkich badanych przez GUS produktów najbardziej w październiku podrożały krewetki koktajlowe (o 2,0%) oraz świeże leszcze (o 1,0%). Nadal rosły ceny, podobnie jak w ostatnich miesiącach, wędzonych łososi (o 0,7%). W najbliższych miesiącach można się spodziewać spadku cen na skutek niższych cen w imporcie świeżych łososi norweskich, które są podstawowym surowcem dla krajowych przetwórci. W porównaniu z wrześniem największy spadek cen obserwowano w przypadku mrożonych filetów z mintaja (o 0,8%) oraz mrożonych paluszków: rybnych i krabowych (o 0,6-0,7%). Prawdopodobnie niższe w tym roku będą także ceny karpia w okresie świątecznym. Październikowe notowania cen detalicznych świeżych karpia są o 1,5% niższe niż przed rokiem.

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki		
	Szprot	Śledź	Dorsz	Plaskie	Pozostałe	Razem	Troć wędrowna	Łosoś bałtycki	Pstrąg tęczowy
2004 I-XII	96 658	28 410	15 120	8 798	4 819	153 804	158 459	14 941	1 425
2005 I-XII	74 368	21 796	12 774	11 248	3 418	123 604	141 459	21 905	1 295
2005 X	852	2 126	1 799	656	299	5 732	4 325	648	23
XI	1 542	1 544	2 035	572	139	5 832	5 175	1 726	0
XII	1 706	550	2 176	346	78	4 856	4 007	8 023	7
2006 I	4 922	996	1 556	1 168	101	8 743	13 376	985	16
II	6 717	683	1 500	1 509	52	10 461	17 162	1 812	12
III	13 167	868	1 514	890	10	16 449	20 142	2 272	0
IV	12 576	2 195	1 409	530	276	16 986	27 822	2 892	0
V	8 266	1 180	1 610	690	220	11 966	11 108	2 042	0
VI	1 318	1 933	1 257	805	344	5 657	366	0	0
VII	179	1 504	79	730	365	2 857	384	0	0
VIII	394	2 284	34	590	381	3 683	1 505	0	0
IX	282	3 860	961	512	241	5 856	6 268	342	1
X	394	2 886	1 063	720	250	5 313	10 387	1 304	8
Wskaźnik zmian (%)									
X 2006 X 2005	46,2	135,7	59,1	109,8	83,6	92,7	240,2	201,2	34,8
I-X 2006 I-X 2005	67,8	93,3	128,3	78,8	70,0	77,9	82,0	95,8	2,9

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone ^b	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				Razem	w tym			
					Śledzie	Sardynki i szproty	Makrele	
2005 I-XII	4 759	75 171	50 865	113 427	78 883	11 558	6 775	244 222
2005 IX	501	9 350	4 354	9 418	6 567	942	669	23 623
X	717	8 524	5 415	10 536	7 526	942	478	25 192
XI	686	8 186	7 906	11 886	8 871	900	486	28 664
XII	590	8 466	6 967	12 476	9 606	664	403	28 499
2006 I	434	4 895	5 310	9 897	6 678	873	563	20 536
II	543	4 958	5 500	12 139	8 373	1 101	631	23 140
III	839	9 088	5 849	13 161	9 291	926	716	28 937
IV	847	7 657	4 706	10 195	6 883	782	487	23 405
V	765	6 151	3 947	8 788	5 490	808	607	19 651
VI	577	4 953	3 591	8 674	5 856	605	450	17 795
VII	432	4 002	2 871	7 441	5 340	568	415	14 746
VIII	464	4 171	4 094	10 879	7 975	724	596	19 608
IX	691	7 019	4 678	12 517	8 592	848	895	24 905
Wskaźnik zmian (%)								
IX 2006 IX 2005	137,9	75,1	107,4	132,9	130,8	90,0	133,8	105,4
I-IX 2006 I-IX 2005	202,2	105,7	132,6	119,3	121,9	79,9	99,1	119,1

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej

^b w danych z 2006 r. brak jest wyników produkcji świeżego lub chłodzonego mięsa z ryb, a które były ujmowane w poprzednich numerach Rynku Rolnego. Są one jednak w pełni porównywalne z danymi z 2005 r. (dane z 2005 r. zostały skorygowane o tę pozycję, której wartość wyniosła 14,8 tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	Razem	Przetwory i konserwy	Filety i mięso	Ryby solone, suszone i wędzone	Ryby mrożone	Razem	Filety i mięso	Ryby mrożone	Przetwory i konserwy	Ryby świeże lub chłodzone
2005 I-XII	159,45	60,26	32,76	21,95	13,25	313,17	135,02	73,80	31,59	40,75
2005 IX	12,51	5,26	2,22	1,88	1,13	25,39	10,45	6,09	2,31	3,87
X	14,90	5,74	3,21	2,24	0,93	29,86	13,29	6,54	2,88	4,24
XI	18,49	8,51	3,28	2,78	1,04	37,92	18,89	6,67	4,34	5,20
XII	15,99	7,00	2,32	3,15	0,74	37,69	18,81	6,19	3,11	6,31
2006 ^b I	14,49	4,87	3,99	1,79	0,81	28,34	11,88	7,53	2,43	4,38
II	16,07	6,33	3,22	1,84	1,35	33,82	15,32	8,23	2,94	5,59
III	21,66	6,69	4,06	2,43	1,97	35,80	16,63	8,86	2,67	5,27
IV	27,32	5,12	3,29	2,16	1,26	22,92	10,40	3,29	1,91	5,01
V	18,31	5,04	3,14	1,98	1,20	23,01	9,65	3,78	2,58	4,70
VI	13,68	5,22	2,16	1,93	1,04	21,23	8,27	5,05	2,07	3,50
VII	11,20	4,69	1,96	1,72	0,71	19,68	7,94	3,21	2,93	3,48
VIII	11,15	5,61	1,17	1,69	0,68	21,82	9,10	4,96	2,51	3,38
IX	12,57	5,22	2,54	1,99	0,42	26,45	9,96	7,63	2,32	4,30
Wskaźnik zmian (%)										
<u>IX 2006</u> <u>IX 2005</u>	100,5	99,2	114,4	105,9	37,2	104,2	95,3	125,3	100,4	111,1
<u>I-IX 2006</u> <u>I-IX 2005</u>	133,0	125,1	106,6	127,1	89,5	112,2	118,0	96,6	105,3	158,4

^a bez eksportu z burt statków, ^b dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia		Mrożona makrela			Filety z mintaja		Filety z morszczuka	Łosoś świeży	Konserwy z tuńczyka
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	USA	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2005 IX	4,07	4,99	3,94	4,55	4,59	6,19	8,30	7,07	13,83	7,66
X	4,22	4,83	3,89	4,58	6,76	5,97	6,25	7,19	13,72	8,04
XI	4,70	4,55	4,77	5,04	4,67	5,84	8,34	7,28	13,94	7,92
XII	4,55	4,29	4,99	3,01	5,30	6,04	8,00	7,77	14,62	8,39
2006 ^a I	4,10	3,85	4,56	5,09	4,73	6,10	6,96	7,41	13,26	7,26
II	4,03	3,89	4,85	5,40	4,63	5,77	6,40	7,27	12,71	7,73
III	4,10	3,49	4,80	5,50	4,53	6,10	6,92	7,23	14,74	7,72
IV	3,87	3,03	4,75	5,45	5,92	6,08	7,95	7,39	15,65	7,04
V	4,10	2,84	5,22	4,82	2,59	5,77	7,79	7,41	19,26	6,73
VI	3,87	3,02	4,51	5,35	2,78	5,61	7,94	7,23	21,63	7,12
VII	4,37	2,71	5,07	5,19	-	5,94	9,48	7,61	18,20	7,68
VIII	4,11	3,00	4,95	5,93	4,75	5,43	8,26	7,38	17,50	7,19
IX	3,91	3,05	4,87	4,37	4,39	5,61	7,51	7,30	15,59	7,43
Wskaźnik zmian (%)										
<u>IX 2006</u> <u>IX 2005</u>	96,1	61,1	123,6	96,0	95,6	90,6	90,5	103,3	112,7	97,0

^a dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb eksportcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi	Filety z dorsza			Łosoś wędzony	Pstrąg wędzony	Krewetki przetworzone	Filety z flądry
	Niemcy	W.Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Dania
2005 IX	7,53	17,70	18,43	18,88	36,11	30,88	39,00	10,05
X	7,48	16,64	17,51	18,09	34,23	31,85	35,00	9,95
XI	7,77	18,21	16,81	18,42	35,50	32,59	40,33	10,25
XII	7,27	16,61	23,92	18,83	34,46	31,71	35,42	9,55
2006 ^a I	7,41	17,85	16,36	17,74	35,78	32,11	36,03	10,35
II	7,09	16,97	15,38	17,12	34,43	31,77	36,89	10,31
III	7,50	17,28	15,11	17,02	35,27	32,66	34,48	10,55
IV	7,86	17,82	15,67	17,96	35,69	33,58	39,96	10,57
V	7,62	17,78	16,86	18,99	38,43	33,93	34,23	11,01
VI	8,15	18,08	15,75	19,82	42,15	34,80	34,25	11,34
VII	7,38	19,74	17,82	18,14	45,45	35,03	39,55	11,88
VIII	7,16	19,21	15,32	21,00	61,11	34,45	39,04	11,12
IX	7,67	21,61	15,14	21,64	52,27	34,40	38,92	12,21
Wskaźnik zmian (%)								
<u>IX 2006</u> <u>IX 2005</u>	101,9	122,1	82,1	114,6	144,8	111,4	99,8	121,5

^a dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morskiczka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Płaty/filety ze śledzi	
2004 I-XII	8,85	-	8,18	55%	8,65	66%	7,77	60%	5,96	76%	7,29	76%
2005 I-XII	8,43	-	8,01	53%	8,89	68%	7,83	59%	5,87	70%	7,39	70%
2005 X	8,49	-	8,09	53%	9,18	70%	7,90	60%	6,05	71%	7,49	70%
XI	8,38	-	8,14	53%	9,26	71%	7,87	60%	6,02	71%	7,48	70%
XII	7,55	-	8,34	54%	9,12	70%	7,64	60%	5,83	68%	7,54	70%
2006 I	7,95	-	8,69	57%	9,24	70%	7,88	60%	5,87	68%	7,40	69%
II	8,10	-	8,70	56%	9,27	70%	7,83	59%	5,92	69%	7,32	68%
III	8,17	-	8,73	56%	9,22	69%	7,77	59%	5,88	69%	7,19	67%
IV	8,26	-	8,93	58%	9,32	70%	7,80	59%	5,89	69%	7,07	66%
V	8,46	-	9,09	58%	9,38	71%	7,67	58%	5,95	69%	7,14	67%
VI	8,75	-	9,17	58%	9,72	73%	7,79	59%	5,96	70%	7,20	67%
VII	8,77	-	9,17	58%	9,81	74%	7,79	59%	5,93	69%	7,21	67%
VIII	8,83	-	9,23	58%	9,82	74%	7,88	60%	5,94	70%	7,22	67%
IX	8,86	-	9,21	58%	9,82	74%	7,67	59%	5,93	69%	7,19	67%
X	8,86	-	9,21	57%	9,76	73%	7,77	60%	5,93	69%	7,21	67%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>X 2006</u> <u>X 2005</u>	104,4	x	113,8	x	106,3	x	98,4	x	98,0	x	96,3	x
<u>I-X 2006</u> <u>I-X 2005</u>	99,8	x	113,2	x	108,1	x	99,3	x	101,1	x	98,0	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny pierwszej sprzedaży ryb na Aukcji Rybnej w Ustce (zł/kg)

Miesiące	Dorsz (4) ^a	Dorsz (5) ^a	Flądra (25-27 cm)	Flądra (>27 cm)	Wątroba dorszowa	Łosoś bałtycki
2005 I	6,76	6,37	1,53	1,88	6,80	-
II	6,23	6,09	1,30	1,33	7,36	12,00
III	6,43	6,25	1,03	1,11	8,05	10,50
IV	6,18	6,12	-	1,20	8,20	9,87
XI	6,34	6,13	1,53	1,78	9,73	-
XII	6,43	6,26	1,70	1,91	10,28	-
2006 I	6,01	5,79	1,56	1,78	10,35	13,28
II	5,84	5,55	1,57	1,73	10,08	13,35
III	6,05	5,70	1,40	1,60	6,65	15,17
IV	6,06	5,90	-	1,69	5,63	16,38
V	6,04	5,77	-	1,63	4,58	19,71
VI	5,63	5,20	-	1,66	3,48	22,60
IX	5,93	5,53	-	-	4,63	23,88
X	6,24	5,99	1,78	-	4,79	22,12

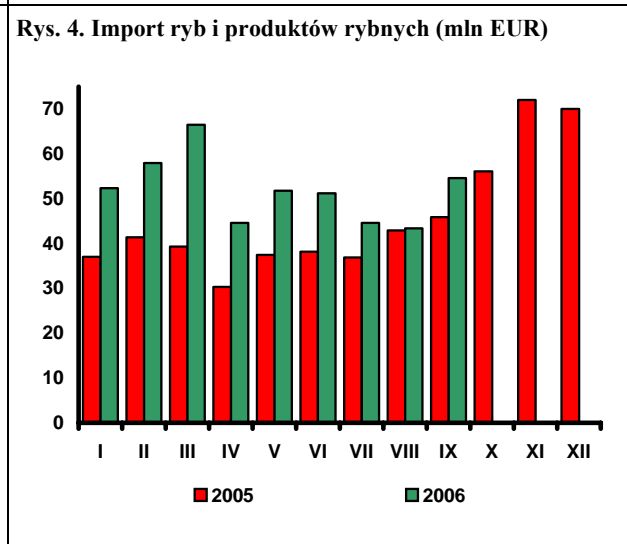
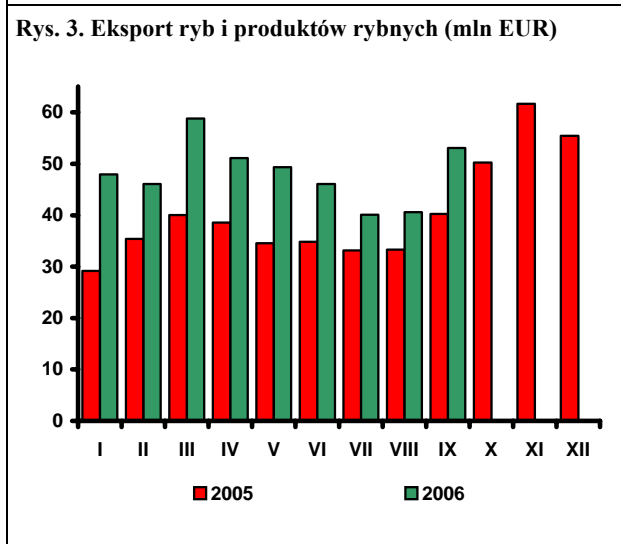
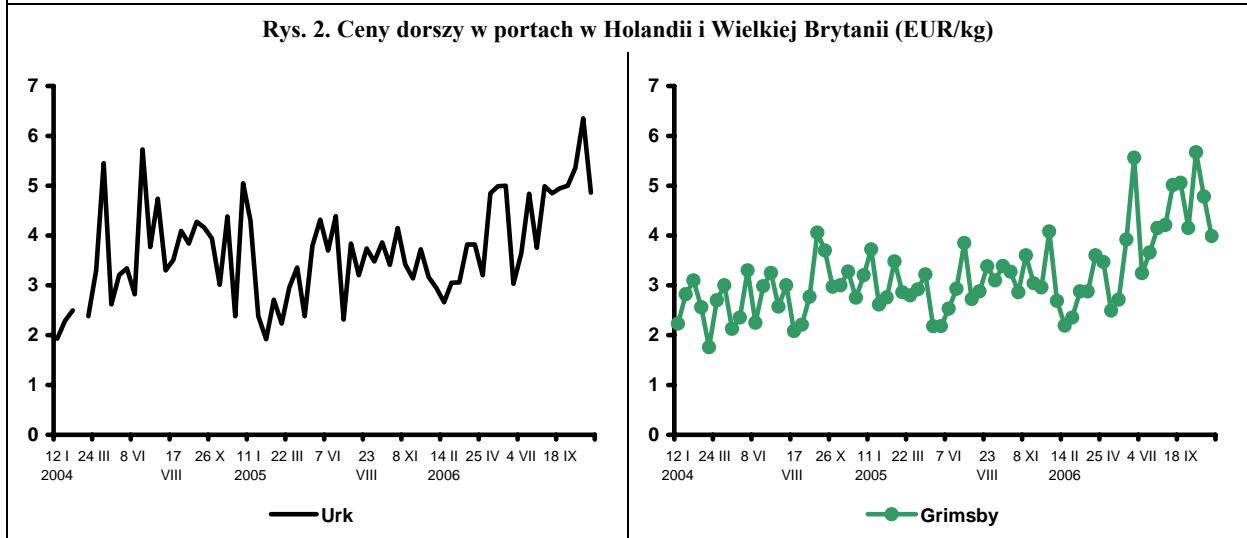
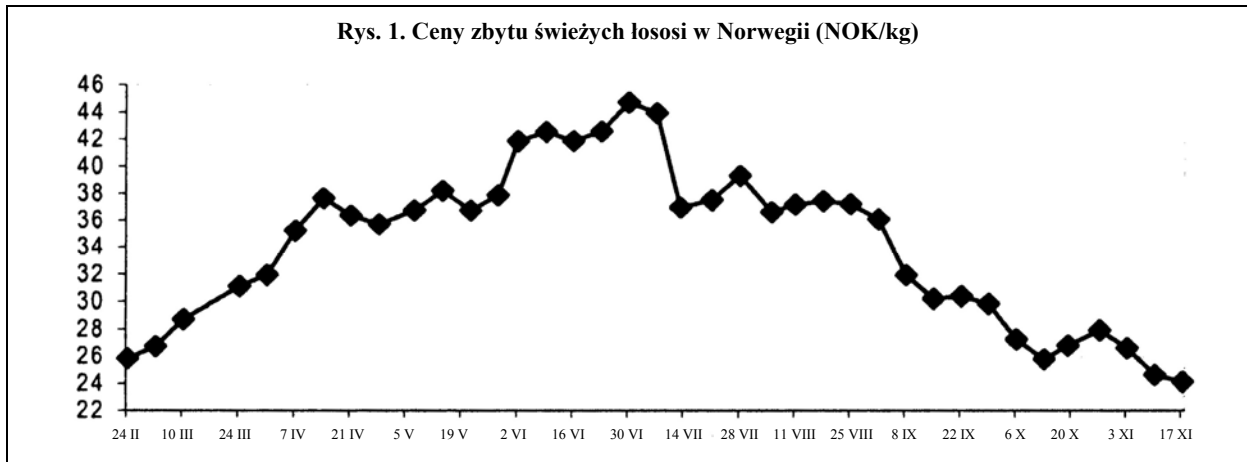
^a wielkość dorszy: 1 – największy, 5 - najmniejszy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Aukcji.

Tab. 8. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety		Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Dorsz patroszony	Karp świeży
	morszczuk	mintaj	łosoś	szprot	makrela	śledź w sosie pom.	szprot w sosie pom.	tuńczyk w sosie wł.			
2004I-XII	13,05	13,04	56,20	6,34	11,12	12,15	11,16	18,86	9,56	10,84	11,64
2005I-XII	13,06	13,19	56,93	6,74	12,29	12,99	12,08	19,85	10,54	11,47	11,54
2005X	13,09	13,24	57,30	6,84	12,50	13,29	12,40	20,06	10,68	11,61	11,85
XI	13,11	13,19	57,10	6,88	12,74	13,39	12,50	20,12	10,73	11,63	11,79
XII	13,14	13,12	57,20	6,92	13,08	13,35	12,55	20,06	10,72	11,65	11,15
2006I	13,19	13,22	56,40	7,01	13,32	13,42	12,60	19,82	10,69	11,68	11,22
II	13,23	13,25	56,60	7,01	13,45	13,48	12,65	19,88	10,69	11,56	11,21
III	13,28	13,19	56,20	7,07	13,49	13,45	12,65	19,94	10,66	11,69	11,27
IV	13,29	13,20	56,60	7,10	13,55	13,52	12,70	19,76	10,64	11,64	11,28
V	13,25	13,14	57,20	7,13	13,57	13,52	12,70	19,82	10,68	11,63	-
VI	13,30	13,12	57,70	7,14	13,60	13,48	12,70	19,88	10,66	11,66	-
VII	13,25	13,09	58,60	7,16	13,64	13,52	12,80	19,94	10,68	11,77	-
VIII	13,28	13,10	60,20	7,20	13,66	13,55	12,85	20,00	10,69	11,89	-
IX	13,32	13,05	61,50	7,28	13,78	13,61	12,95	20,12	10,72	11,92	-
X	13,37	12,95	61,90	7,31	13,74	13,61	13,00	20,18	10,72	11,89	11,67
Wskaźnik zmian (%)											
X 2006 X 2005	102,1	97,8	108,0	106,9	109,9	102,4	104,8	100,6	100,4	102,4	98,5
I-X 2006 I-X 2005	101,7	99,5	102,5	106,4	111,6	104,7	106,5	100,7	101,7	102,7	97,9

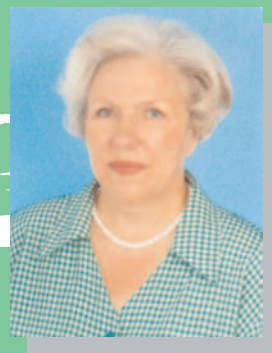
Źródło: Dane GUS.

Źródło: Rys. 1 i 2 – Worldfish Report, Rys. 3 i 4 – dane CAAC.

Rynek żywnościowy

Krystyna Świetlik

W październiku 2006 r. łączne ceny artykułów żywnościowych i napojów bezalkoholowych zwiększyły się o 0,8%, przy wzroście cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,1%. Istotnie podrożały warzywa (o 8,3%) i owoce (o 2,5%). Więcej niż w poprzednim miesiącu należało zapłacić za mąkę (o 4,2%) i pieczywo (o 1,6%). Ceny jaj podniosły się o 1,1%, a artykułów mleczarskich i masła po o 0,2%. Wzrosły również ceny tłuszczów roślinnych i cukru (po 0,3%). Potaniał natomiast drób (o 6,8%), mięso wieprzowe (o 1,2%) i wołowe (o 0,2%). Ceny napojów bezalkoholowych były w październiku wyższe niż we wrześniu średnio o 0,1%, w tym soków o 0,6% i herbaty o 0,2%, przy spadku cen wód mineralnych o 0,2%.

Względnie wysoki wzrost cen żywności w październiku sprawił, że ich dynamika w okresie dziesięciu miesięcy 2006 r. wyniosła 1,9% i przewyższyła stopę inflacji (1,6%). Od grudnia 2005 r. do października 2006 r. najbardziej, bo o 6,5% zwiększyły się ceny warzyw, głównie za sprawą wydatnego wzrostu cen ziemniaków (o 40,1%), cebuli (o 23,5%) i buraków (16,5%). Pieczywo i produkty zbożowe podrożały średnio o 4,4%, w tym mąka o 9,4%, pieczywo żytnie o 9,1% i ryż o 4,9%, przy niewielkim wzroście cen makaronów (o 0,9%). Łączne ceny cukru i wyrobów cukierniczych podniosły się o 4,3%, w tym cukru o 10,9%, a wyrobów cukierniczych o 0,5%. Przeciętne ceny ryb i przetworów rybnych wzrosły o 1,5%, a artykułów mięsnych i mleczarskich odpowiednio o 0,8% i 0,5%. Wzrostowi cen wołowiny (o 3,8%) i wieprzowiny (o 3,6%) towarzyszył spadek cen mięsa drobiowego (o 2,8%). W grupie produktów nabiałowych podrożało zwłaszcza mleko pitne (o 1,2%) i jogurty, przy spadku cen serów (o 0,3%). Ceny pozostałych grup żywności były w październiku niższe niż na przełomie lat 2005/2006: owoców o 4,8%, jaj o 1,3% i tłuszczów o 0,4%.

Średni poziom cen żywności w okresie styczeń–październik 2006 r. był o 0,3% wyższy niż w analogicznym okresie przed rokiem, przy bardzo zróżnicowanej skali ich zmian w odniesieniu do poszczególnych grup produktów. Wzrosły głównie ceny produktów pochodzenia roślinnego, a zmalały większości produktów zwierzęcych. Droższe niż rok wcześniej były warzywa (o 14,5%), owoce (o 4,6%), jaja (o 2,7%), ryby i przetwory rybne (o 1,9%), pieczywo i produkty zbożowe

(o 0,5%) oraz cukier i wyroby cukiernicze (o 0,3%), tańsze natomiast – mięso i przetwory mięsne (o 4,4%), tłuszcze jadalne (o 2,7%) oraz artykuły mleczarskie (o 0,4%). W grupie warzyw najbardziej podrożały ziemniaki (o 53,3%), buraki (o 21,8%), cebula (o 19,5%) i kapusta (o 16,6%). O wzroście cen owoców zdecydował wysoki, ponad 21% wzrost cen jabłek, przy obniżeniu się cen owoców południowych (o 6,7%), w tym zwłaszcza bananów (o 10,3%). Ceny mięsa drobiowego i wieprzowego, pomimo istotnych podwyżek w III kwartale br., były niższe niż w okresie styczeń–październik 2005 r. odpowiednio o 15,0% i 3,8%. Spadek cen tłuszczów w pierwszych dziesięciu miesiącach 2006 r., w stosunku do analogicznego okresu 2005 r., był efektem istotnej redukcji cen tłuszczów wieprzowych (o 11,6%) i masła (o 3,1%).

W okresie styczeń–październik 2006 r., w stosunku do analogicznego okresu przed rokiem, ceny towarów żywnościowych wzrosły w dużo mniejszym stopniu niż przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw oraz emerytury i renty. Zwiększyła się siła nabywcza tych dochodów w odniesieniu do m.in. mięsa i wędlin, tłuszczów jadalnych, cukru, artykułów z grupy „mleko, ser i jaja”, pieczywa i produktów zbożowych, ryb i napojów bezalkoholowych. Relatywnie droższe względem dochodów były tylko owoce krajowe i warzywa. Znalazło to odzwierciedlenie w rozwoju popytu. Według GUS sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych zrealizowana w pierwszej połowie 2006 r. przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) była w cenach stałych o 10,4% wyższa niż przed rokiem. Z badań budżetów rodzinnych wynika, że w I półroczu 2006 r. gospodarstwa domowe zwiększyły konsumpcję m.in. makaronów, wyrobów ciastkarskich, mięsa wieprzowego, wędlin wysokogatunkowych i kiełbas trwałych, ryb i przetworów rybnych, serów, jogurtów i napojów mlecznych, olejów roślinnych, wyrobów cukierniczych, owoców cytrusowych i bananów oraz przetworów owocowych, warzywnych i ziemniaczanych.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w październiku 2006 roku

Wyszczególnienie	X 2006			I-X 2006
	IX 2006=100	XII 2005=100	X 2005=100	I-X 2005=100
OGÓŁEM	100,1	101,6	101,2	101,0
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,8	101,9	102,2	100,3
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,1	101,5	101,5	101,7
Odzież i obuwie	100,1	92,9	92,8	93,1
Mieszkanie	100,4	103,5	103,9	103,8
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,4	104,3	104,7	104,7
W tym nośniki energii	100,6	105,9	106,5	106,7
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,1	100,2	100,2	100,2
Zdrowie	100,2	100,9	101,1	101,4
Transport	97,5	100,3	96,8	101,3
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	95,0	100,1	93,8	103,2
Łączność	99,9	101,8	100,0	99,0
Rekreacja i kultura	99,6	102,1	100,3	98,9
Edukacja	100,3	100,9	101,0	101,6
Restauracje i hotele	100,4	102,0	102,1	101,7
Inne towary i usługi	100,1	100,7	100,7	100,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w październiku 2006 roku

Wyszczególnienie	X 2006			I-X 2006
	IX 2006=100	X 2005=100	XII 2006=100	I-X 2005=100
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,1	101,2	101,6	101,0
Żywność	100,8	102,2	101,9	100,3
Pieczywo i produkty zbożowe	101,3	104,3	104,4	100,5
Pieczywo	101,6	106,2	106,0	101,0
Ryż	100,7	104,5	104,9	101,6
Makarony	100,1	100,7	100,9	100,1
Mięso i przetwory	98,7	97,9	100,8	95,6
Mięso wieprzowe	98,8	100,8	103,6	96,2
Mięso wołowe	99,8	103,7	103,8	104,2
Drób	93,2	86,4	97,2	85,0
Przetwory mięsne i wędliny	100,0	99,9	100,8	98,1
Ryby	100,1	101,6	101,5	101,9
Mleko, sery i jaja	100,3	100,4	100,3	100,0
Artykuły mleczarskie	100,2	100,4	100,5	99,6
Mleko	100,1	101,1	100,9	100,8
Sery twarogowe	100,1	98,9	99,6	98,5
Sery dojrzewające i topione	100,0	99,6	99,8	98,3
Jaja	101,1	100,0	98,7	102,7
Oleje i pozostałe tłuszcze	100,2	98,8	99,6	97,3
Masło	100,2	98,2	98,8	96,9
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	99,9	92,4	94,4	88,4
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	100,3	100,3	101,2	99,4
Oleje roślinne	100,1	99,9	100,5	98,5
Owoce	102,5	96,7	95,2	104,6
Jabłka	86,4	100,8	100,2	121,3
Owoce cytrusowe	98,7	99,6	108,7	96,9
Banany	98,0	74,6	76,4	89,7
Warzywa	108,3	121,3	106,5	114,5
Ziemniaki	94,0	149,6	140,1	153,3
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	100,2	103,7	104,3	100,3
Cukier	100,3	109,2	110,9	99,4
Napoje bezalkoholowe	100,1	101,5	101,6	101,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	100,5	100,3	100,8	102,1	100,6	102,7	99,2	98,4	100,4	101,1	100,8	100,6
	2005	99,8	99,7	100,2	100,5	100,9	98,8	98,3	99,4	100,6	100,9	99,7	100,0
	2006	100,3	100,3	99,8	100,7	101,3	98,9	98,5	100,7	100,6	100,8		
Pieczywo i produkty zbożowe	2004	100,8	101,0	100,8	100,7	100,6	100,6	100,6	100,3	100,3	100,1	100,0	99,8
	2005	100,1	100,1	99,8	99,9	99,8	99,9	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0
	2006	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,2	100,1	100,1	102,8	101,3		
Mięso	2004	100,0	99,9	101,0	102,0	101,5	105,8	105,2	98,5	100,0	100,8	100,1	99,9
	2005	98,8	98,7	99,7	99,9	100,3	99,8	99,8	100,8	100,1	98,8	98,4	98,8
	2006	99,5	99,2	98,1	99,6	101,3	99,8	101,1	102,8	100,4	98,7		
Ryby	2004	100,1	99,9	99,9	100,1	100,2	100,4	100,3	100,3	100,2	100,4	100,4	100,4
	2005	100,2	100,2	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,3	100,5	100,1	100,0
	2006	100,2	100,1	100,1	100,1	100,0	100,2	100,1	100,1	100,4	100,1		
Mleko, sery, jaja	2004	100,4	100,4	100,3	100,0	100,2	100,5	100,5	100,6	100,5	100,7	100,5	100,6
	2005	100,5	100,3	99,9	99,7	99,7	99,5	99,6	99,9	100,5	100,1	100,0	100,1
	2006	100,2	100,1	100,1	99,8	100,0	99,6	99,9	99,8	100,5	100,3		
Tłuszcze	2004	100,4	100,4	100,1	99,6	100,7	103,6	102,1	100,6	100,6	100,9	100,7	100,3
	2005	100,6	99,5	99,4	99,5	99,3	99,6	99,8	99,8	99,8	99,8	99,7	99,5
	2006	100,1	99,8	99,6	99,5	100,1	99,8	100,1	100,3	100,2	100,2		
Owoce	2004	99,1	99,2	102,3	104,1	109,6	100,5	88,4	90,0	93,8	109,5	103,2	103,1
	2005	100,5	99,7	102,2	107,0	107,8	81,9	105,0	103,1	99,7	106,0	96,0	99,4
	2006	99,2	100,6	101,6	104,1	109,6	89,8	105,4	94,9	89,5	102,5		
Warzywa	2004	103,4	100,5	101,9	103,6	94,4	107,2	77,1	86,7	107,6	104,7	107,7	107,3
	2005	100,9	101,3	104,3	102,9	106,0	98,9	80,6	88,1	106,9	112,8	104,1	104,9
	2006	104,9	104,8	102,0	105,2	104,1	95,4	79,7	100,5	104,7	108,3		
Cukier i wyroby Cukiernicze	2004	99,7	101,9	101,0	115,9	101,4	102,3	101,3	100,7	99,9	99,8	99,9	99,6
	2005	99,5	99,0	98,7	99,7	100,2	99,5	99,9	99,8	100,3	100,2	99,8	99,6
	2006	100,1	99,8	100,0	100,1	100,3	100,3	100,6	101,9	101,0	100,2		
Cukier	2004	98,6	105,2	102,2	148,5	102,4	104,3	102,2	100,9	99,1	99,0	99,4	98,8
	2005	98,4	97,2	96,3	98,9	100,0	98,6	99,5	99,2	100,6	100,4	99,5	99,0
	2006	99,9	99,4	99,8	100,5	100,9	100,5	101,7	105,0	102,5	100,3		
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	100,4	100,1	100,3	100,8	101,0	100,9	99,9	99,6	100,3	100,6	100,3	100,1
	2005	100,1	99,9	100,1	100,4	100,3	99,8	99,8	99,9	100,4	100,4	99,8	99,8
	2006	100,2	100,0	99,9	100,7	100,5	99,7	100,0	100,3	100,2	100,1		
III. Średnia płaca ^a	2004	87,4	102,2	102,1	100,0	97,0	102,2	101,0	99,4	101,1	97,8	105,0	109,7
	2005	86,8	101,1	102,9	99,6	98,1	103,7	99,8	99,0	100,1	102,2	105,5	104,2
	2006	88,6	102,2	103,5	98,3	99,2	103,0	100,9	98,6	100,0	101,8		

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2004	102,2	102,7	103,3	104,7	105,2	108,1	109,1	109,3	108,1	107,7	107,7	107,8
	2005	106,7	105,9	105,3	103,7	104,3	100,4	99,2	100,5	101,0	100,8	99,5	98,7
	2006	99,1	99,8	99,3	99,4	99,8	99,5	100,2	101,8	102,4	102,2		
Pieczywo i produkty zbożowe	2004	102,6	103,8	104,7	105,5	106,0	105,3	105,6	105,7	106,1	106,1	106,2	105,8
	2005	105,0	104,0	103,0	102,2	101,4	100,7	100,0	99,6	99,3	99,2	99,1	99,2
	2006	99,4	99,4	99,6	99,5	99,7	99,9	100,1	100,2	103,0	104,3		
Mięso	2004	99,3	100,6	102,4	105,4	106,5	112,1	116,3	114,2	113,2	114,5	115,1	115,6
	2005	114,0	112,6	111,1	108,9	107,5	101,6	96,5	98,7	98,8	96,9	95,2	94,2
	2006	94,6	95,2	93,6	93,6	94,6	94,6	95,8	97,7	98,0	97,9		
Ryby	2004	98,8	99,0	99,2	99,5	99,7	100,3	100,7	101,1	101,4	101,8	102,3	102,8
	2005	102,9	103,1	103,3	103,5	103,4	103,1	102,9	102,9	103,0	103,0	102,7	102,3
	2006	102,2	102,1	102,2	102,0	101,8	101,8	101,9	101,8	101,9	101,6		
Mleko, sery, jaja	2004	106,5	106,5	106,5	106,0	105,7	106,0	106,6	107,1	106,2	102,3	101,5	101,4
	2005	101,6	101,9	101,9	102,0	102,2	102,0	101,4	101,0	101,1	100,7	100,2	99,9
	2006	99,6	99,5	99,7	99,8	100,1	100,1	100,4	100,3	100,2	100,4		
Tłuszcze	2004	107,4	108,0	108,3	108,0	108,8	112,7	115,1	115,1	113,7	111,5	110,7	110,4
	2005	109,5	108,5	107,7	107,6	106,1	102,2	100,0	99,2	98,4	97,4	96,5	95,7
	2006	96,0	96,2	96,5	96,5	97,3	97,5	97,7	98,2	98,5	98,8		
Owoce	2004	110,1	108,8	109,8	107,7	103,8	108,5	97,3	96,5	95,6	99,4	100,1	100,2
	2005	99,6	100,1	99,8	102,3	103,3	82,2	93,5	105,9	116,7	119,0	111,5	105,6
	2006	106,0	107,2	106,0	104,0	105,4	104,4	107,0	108,9	100,1	96,7		
Warzywa	2004	101,1	99,5	97,1	93,3	94,2	102,9	101,3	108,8	98,1	94,9	95,1	96,7
	2005	94,3	94,3	96,3	96,5	109,5	103,4	106,2	111,0	113,4	117,3	110,7	107,7
	2006	110,1	114,4	111,5	112,7	111,7	107,8	110,5	122,5	128,2	121,3		
Cukier i wyroby	2004	98,6	100,3	101,2	117,4	119,0	121,8	123,2	124,2	124,2	124,3	124,5	124,8
	2005	124,2	120,6	117,9	101,6	100,4	97,6	96,3	95,4	95,8	96,1	96,0	96,1
	2006	96,7	97,5	98,8	99,2	99,4	100,2	100,9	103,0	103,8	103,7		
Cukier	2004	92,4	97,3	99,7	148,6	152,6	159,5	162,7	165,0	164,5	164,5	165,0	167,1
	2005	166,8	154,1	145,1	96,6	94,4	89,3	86,9	85,4	86,7	87,9	88,0	88,1
	2006	89,4	91,5	94,8	96,4	97,3	99,2	101,4	107,3	109,3	109,2		
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2004	101,6	101,6	101,7	102,2	103,4	104,4	104,6	104,6	104,4	104,5	104,5	104,4
	2005	103,7	103,6	103,4	103,0	102,5	101,4	101,3	101,6	101,8	101,6	101,0	100,7
	2006	100,6	100,7	100,4	100,7	100,9	100,8	101,1	101,6	101,6	101,2		
III. Średnia płaca ^a	2004	103,5	106,3	107,0	104,6	104,4	104,5	103,6	105,1	103,7	102,4	102,7	103,2
	2005	102,6	101,4	102,2	101,8	103,0	104,5	103,2	102,8	101,8	106,4	106,9	101,5
	2006	103,6	104,8	105,4	104,0	105,2	104,5	105,6	105,3	105,1	104,7		

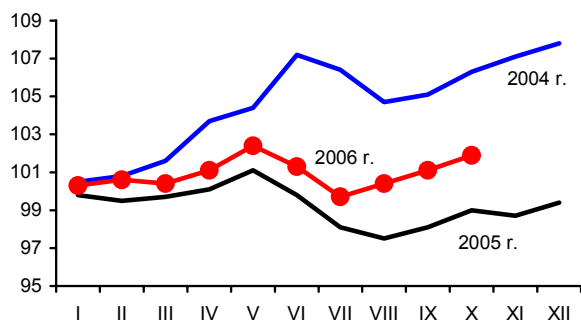
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

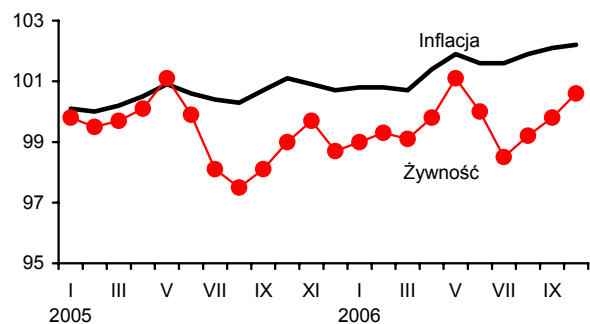
Wyszczególnienie a – 2005 r. b – 2006 r.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	W złotych												
Ryż – 1 kg	a	2,96	2,91	2,88	2,81	2,76	2,73	2,71	2,69	2,65	2,62	2,61	2,60
	b	2,59	2,56	2,57	2,60	2,58	2,62	2,63	2,65	2,69	2,69		
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	1,37	1,36	1,35	1,35	1,35	1,35	1,34	1,34	1,34	1,34	1,34	1,33
	b	1,32	1,32	1,32	1,32	1,31	1,31	1,32	1,32	1,42	1,47		
Makaron jajeczny „Malma” – 400 g	a	4,07	4,08	4,07	4,12	4,11	4,11	4,12	4,12	4,12	4,12	4,11	4,10
	b	4,05	4,07	4,07	4,07	4,06	4,05	4,07	4,06	4,07	4,02		
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	1,62	1,60	1,59	1,57	1,56	1,54	1,50	1,49	1,47	1,45	1,43	1,42
	b	1,39	1,38	1,38	1,36	1,36	1,37	1,37	1,36	1,47	1,55		
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	15,86	15,86	15,98	16,08	16,18	16,24	16,41	16,50	16,67	16,74	16,65	16,72
	b	16,95	16,96	17,05	17,05	17,13	17,13	17,15	17,27	17,25	17,17		
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	20,50	20,56	20,64	20,79	20,79	20,80	20,99	21,06	21,25	21,25	21,23	21,17
	b	21,30	21,38	21,49	21,55	21,83	21,87	22,10	22,24	22,33	22,30		
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	14,42	13,87	13,75	13,65	13,31	13,07	13,16	13,49	13,67	13,56	13,44	13,07
	b	12,93	12,61	12,29	12,46	12,53	12,45	13,05	13,74	14,28	13,98		
Kurczę patroszone – 1 kg	a	5,45	5,32	5,42	5,58	6,18	6,30	6,19	6,33	6,07	5,34	4,76	4,63
	b	4,53	4,71	4,27	4,51	5,25	5,17	5,19	5,91	5,34	4,80		
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	20,47	20,21	20,10	20,00	19,84	19,80	19,74	19,88	19,95	19,84	19,80	19,67
	b	19,79	19,64	19,47	19,12	19,19	19,22	19,46	19,86	20,07	20,08		
Kielbasa „Zwycajna” – 1kg	a	9,43	9,25	9,21	9,15	9,02	8,98	8,95	9,03	9,08	9,11	9,08	9,00
	b	8,89	8,70	8,52	8,57	8,52	8,63	8,72	8,93	9,06	8,95		
Dorsz odgłowiony – 1 kg	a	11,21	11,32	11,32	11,38	11,37	11,48	11,53	11,53	11,55	11,61	11,63	11,65
	b	11,68	11,56	11,69	11,64	11,63	11,66	11,77	11,89	11,92	11,89		
Mleko 3,0-3,5% tł., sterylizowane, w kartonie – 1 l	a	2,45	2,46	2,46	2,47	2,47	2,46	2,46	2,46	2,46	2,44	2,45	2,45
	b	2,44	2,43	2,43	2,41	2,42	2,41	2,41	2,41	2,42	2,42		
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,02	1,01	1,00	1,00	0,99	0,99	0,98	0,97	0,95	0,95	0,95	0,94
	b	0,96	0,97	0,97	0,97	0,97	0,95	0,95	0,96	0,97	0,97		
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	9,33	9,39	9,41	9,41	9,42	9,41	9,41	9,42	9,42	9,42	9,42	9,41
	b	9,42	9,43	9,43	9,42	9,46	9,49	9,49	9,51	9,52	9,58		
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	17,15	17,22	17,10	16,83	16,49	16,24	16,04	15,91	15,88	15,89	15,90	15,88
	b	15,95	15,90	15,89	15,96	15,74	15,84	15,74	15,68	15,78	15,83		
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	4,26	4,17	4,19	4,22	4,21	4,23	4,26	4,35	4,38	4,40	4,39	4,40
	b	4,36	4,36	4,37	4,35	4,38	4,41	4,41	4,39	4,41	4,43		
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,34	0,34	0,34	0,34	0,33	0,33	0,32	0,32	0,34	0,35	0,35	0,35
	b	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35	0,34	0,33	0,33	0,34	0,35		
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	3,27	3,23	3,19	3,16	3,14	3,14	3,12	3,12	3,12	3,12	3,11	3,10
	b	3,06	3,06	3,03	3,01	3,02	3,03	3,04	3,04	3,03	3,04		
Margaryna „Palma” w kostkach – 250 g	a	1,26	1,26	1,25	1,25	1,24	1,24	1,24	1,23	1,23	1,22	1,22	1,22
	b	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,22	1,23	1,22	1,23	1,23		
Olej rzepakowy – 1l	a	4,76	4,78	4,76	4,74	4,74	4,74	4,73	4,72	4,70	4,67	4,63	4,64
	b	4,65	4,67	4,69	4,68	4,69	4,67	4,69	4,69	4,73	4,74		
Słonina – 1 kg	a	5,06	4,74	4,63	4,53	4,39	4,24	4,09	4,06	4,06	4,03	4,00	3,92
	b	3,94	3,81	3,73	3,67	3,61	3,53	3,48	3,56	3,53	3,50		
Smalec – 250 g	a	1,54	1,52	1,50	1,47	1,43	1,40	1,37	1,32	1,30	1,28	1,26	1,23
	b	1,22	1,20	1,18	1,17	1,16	1,14	1,14	1,13	1,12	1,11		
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,41	3,31	3,18	3,14	3,14	3,09	3,07	3,04	3,06	3,07	3,06	3,03
	b	3,00	2,98	2,97	2,99	3,02	3,003	3,08	3,24	3,33	3,34		
Jabłka – 1 kg	a	1,79	1,79	1,82	1,97	2,13	2,26	2,35	2,36	2,15	2,09	2,08	2,10
	b	2,13	2,19	2,29	2,39	2,75	3,25	3,83	3,31	2,48	2,13		

Źródło: Dane GUS.

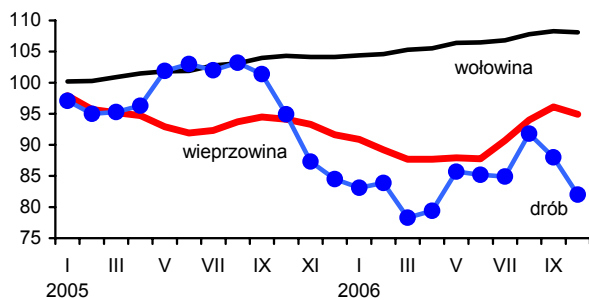
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

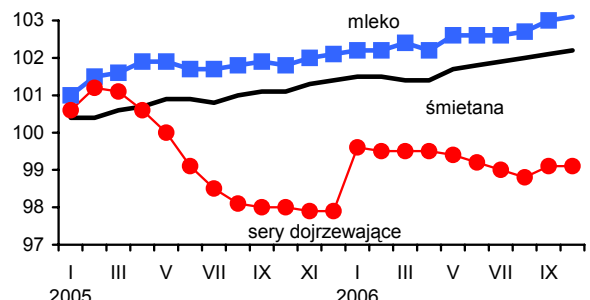
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2004 = 100) (w %)

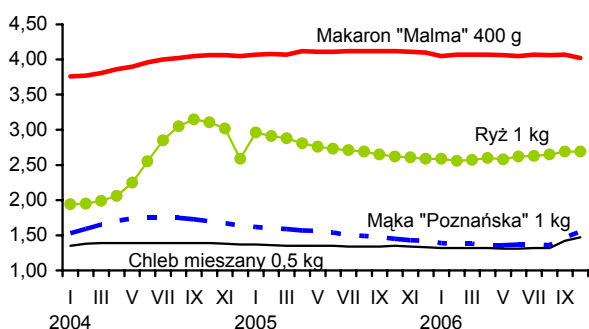
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2004 = 100) (w %)

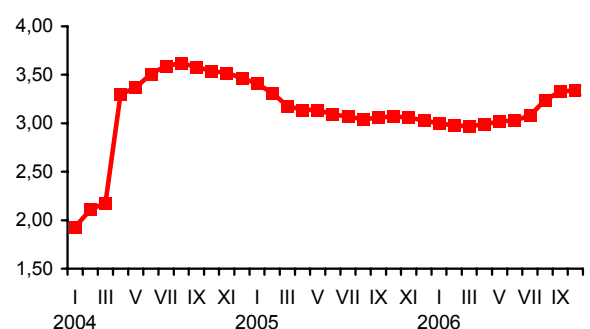
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2004 = 100) (w %)

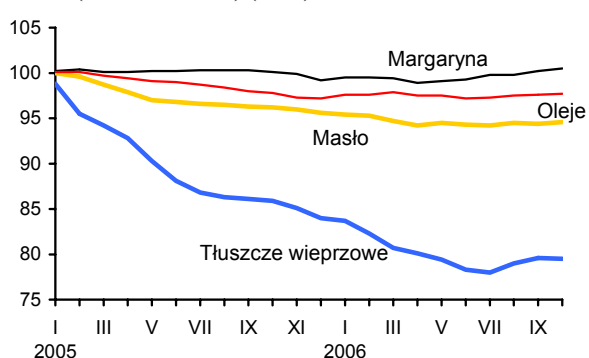
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w złotych)

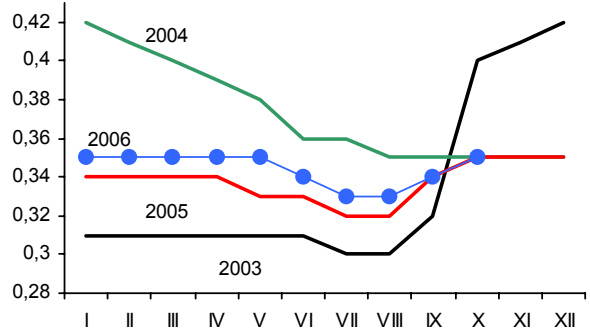
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2004 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski

Utrzymują się słabe tendencje wzrostowe cen środków produkcji.

Mimo niezbyt urodzajnego roku zwiększył się na nawozy mineralne. Sprzyja temu niewielki wzrost cen (o 0,2%) oraz coraz lepsze ich relacje w stosunku do cen produktów rolnych. W październiku na zakup 1 kg NPK wystarczyło wydatkować równoważność 4,21 kg pszenicy podczas gdy w październiku 2005 r. było to 5,9 kg. W październiku 2006 r. najtańszym relatywnie nawozem była sól potasowa (2,91 kg pszenicy), fosforan amonu (3,47 kg) oraz polifoska (3,88 kg). Do najdroższych nawozów należał superfosfat o zawartości 20% P2O5 (5,71 kg) oraz saletrzak (4,93 kg). Obniżyły się ceny nawozów wapniowych, co poprawiło relacje tych nawozów zarówno do cen pszenicy jak i pozostałych produktów rolnych. Od początku roku do listopada br. średni wzrost cen nawozów mineralnych wyniósł 1,5%, a w ciągu 12 miesięcy 0,9%. Nawozy wapniowe od początku roku podrożały o 8,5%, a w okresie od października 2005 r. do października 2006 r. o 11,1%, co negatywnie wpływa na zakupy tych nawozów.

Zużycie środków ochrony roślin nieustannie rośnie. W roku ubiegłym wyniosło ponad 1 kg substancji aktywnej na 1 ha gruntów ornych i sadów. Na taki poziom zużycia wpłynęły niekorzystne warunki wegetacyjne oraz stabilne ceny. Podwyżki cen między wrześniem, a październikiem wyniosły średnio 0,1%, a od początku roku 0,8%, przy 1,0% inflacji. W okresie 12 miesięcy średni wzrost cen wyniósł zaledwie 0,7%. Zróżnicowanie cen poszczególnych preparatów było dość znaczne. Do środków ochrony roślin na które znacznie obniżono cenę należały: Dithane M-45 (o 5,2%), Zolone 350 (o 3,3%), Reglone 200 SL (o 1,1%) oraz zaprawa nasienna (o 0,8%). Do preparatów, których ceny wzrosły należały: ziarno zatrute (o 4,8%), Decis 2,5% EC (o 3,3%), Nimrid (o 3,1%), Roundup (o 2,3%), Fusilade Forte (o 2,0%), a inne ok. 1,0%. Relacje cen środków ochrony roślin do pszenicy znacznie się polepszyły, natomiast do żywca wieprzowego uległy pogorszeniu.

Wrzecz z rozpoczęciem okresu grzewczego nastąpił istotny wzrost zapotrzebowania przede wszystkim na paliwa stałe. Jednocześnie odnotowano znaczny wzrost cen między wrześniem, a październikiem. Ceny węgla kamiennego wzrosły o 3,0%, a koks opałowy o 2,3%. W okresie 12 miesięcy węgiel kamienny zdrożał o 7,6%, a koks staniał 16,9%. Korzystnie

kształtowały się ceny nośników ropopochodnych. W październiku 2006 r. ceny benzyny obniżyły się o 6,6%, oleju napędowego o 2,0%, a oleju opałowego o 3,0%. W okresie 12 miesięcy tendencje były zbliżone. Benzyna staniała o 8,1%, olej napędowy do ciągników o 2,0%, a olej opałowy o 4,9%. Pozostałe nośniki energii zdrożały o ok. 1,0%. Średnio ceny nośników energii uległy obniżeniu w październiku o 0,6%, a w okresie 12 miesięcy o 1,5%. Znacznie poprawiły się relacje cen nośników energii do cen pszenicy oraz żywca wieprzowego. Z zapowiedzi na 2007 r. wynika, że wzrośnie akcyza na benzynę, olej napędowy do ciągników rolniczych oraz na olej opałowy.

Kończy się sezon budowlany. W tym okresie utrzymuje się duży popyt na pokrycia dachowe oraz otwory okienne i drzwi. Dynamika wzrostu cen była stosunkowo wysoka. Od początku roku do końca października ceny materiałów budowlanych wzrosły średnio o 5,1%. Najsilniej wzrosły ceny wyrobów metalowych, w tym dwuteownika o 14,7%, rur stalowych o 10,2%, blachy dachowej o 7,6%, drzwi drewnianych płytowych o 7,6%, cegły pełnej o 6,1% i cementu o 5,6%. Wyroby wytwarzane z PCV i płyty potaniały średnio o ok. 2,5%. W okresie 12 miesięcy najwyższy wzrost cen dotyczył cementu (o ponad 15%) i wyrobów metalowych (o ponad 14%). Relacje cen materiałów budowlanych do cen pszenicy nieznacznie się poprawiły, zaś do cen żywca wieprzowego i pozostałych produktów uległy pogorszeniu.

Zakupy maszyn rolniczych i urządzeń maleją, przy niezmienionym poziomie cen większości maszyn. Ceny nielicznych maszyn zostały obniżone. Od początku 2006 r. do listopada średnia cena maszyn wzrosła o 3,4%. Do maszyn, których ceny obniżono należały: kombajn zbożowy TC 54 Hydro (o 8,3%), schładzarka do mleka (o 4,8%), rozsiewacz nawozów (o 6,2%), agregat uprawowy do siewnika (o 4,0%) i opryskiwacz (o 2,3%). Do najbardziej drożejących maszyn należały: pługi i kultywatory (o 8,0%), dojarka z rurociągiem (o 7,6%), kosiarzka rotacyjna (o 5,9%) i kopaczka elewatorowa (o 5,6%). Znacznie podrożał ciągnik „Ursus” 5314, ale równocześnie nastąpiła duża modernizacja i unowocześnienie tego typu ciągnika.

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do: w 2006	
		X 2005	XII 2005	X 2006	X 2006 IX 2006	X 2006 XII 2005	X 2006 X 2005	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	68,32	67,48	69,56	99,9	103,1	101,8	4,93	6,62
Saletra amonowa 34%N	„	74,64	74,36	78,12	100,2	105,1	104,7	4,56	6,13
Mocznik 46%N	„	94,76	93,92	96,84	100,0	103,1	102,2	4,18	5,61
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	56,08	54,96	57,56	99,7	104,7	102,6	5,71	7,67
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	85,72	84,96	84,92	101,1	100,0	99,1	4,21	5,66
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	109,92	109,64	111,72	99,8	101,9	101,6	3,47	4,66
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	89,80	89,08	87,84	99,9	98,6	97,8	2,91	3,90
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	105,60	105,44	109,56	100,4	103,9	103,8	3,88	5,22
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	108,12	109,80	102,00	100,5	92,9	94,3	4,05	5,44
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	44,16	45,19	49,04	98,9	108,5	111,1	1,62	2,18

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		X 2005	XII 2005	X 2006	X 2006 IX 2006	X 2006 XII 2005	X 2006 X 2005	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Zolone 350	1 l	60,72	60,41	58,72	99,7	97,2	96,7	11,66	15,66
Nurelle D 550 FC	100 ml	42,90	42,79	43,56	99,7	101,8	101,5	8,65	11,62
Karate Zeon O50 CS	100 ml	19,95	19,86	20,25	100,0	102,0	101,5	4,02	5,40
Decis 2,5 EC	250 ml	24,27	24,23	25,06	100,6	103,4	103,3	4,98	6,68
Dithane M-45	1 kg	23,21	23,16	22,00	99,8	95,0	94,8	4,37	5,87
Zaprawa nasienna "Funaben T"	0,8 kg	28,33	28,26	28,10	99,7	99,4	99,2	5,58	7,49
Bravo	1 l	42,72	42,70	42,74	100,3	100,1	100,0	8,49	11,40
Nimrod 250 EC	1 l	96,90	97,10	99,86	100,3	102,8	103,1	19,83	26,63
Roundup	1 l	22,89	22,99	23,42	100,4	101,9	102,3	4,65	6,25
Granstar	8 g	17,89	17,90	17,90	99,9	100,0	100,1	3,55	4,77
Fusilade Forte	1 l	111,87	112,20	114,13	100,4	101,7	102,0	22,66	30,43
Chwastox extra	1 l	14,29	14,20	14,49	100,2	102,0	101,4	2,88	3,86
Reglane 200 SL	1 l	77,50	77,49	76,67	99,8	98,9	98,9	15,22	20,45
Ziarno zatrute fosforem cynku, IAB	1 kg	18,98	19,03	19,89	100,7	104,5	104,8	3,95	5,30

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		X 2005	XII 2005	X 2006	X 2006 IX 2006	X 2006 XII 2005	X 2006 X 2005	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Węgiel kamienny	t	491,50	497,46	528,74	103,0	106,3	107,6	104,97	141,00
Koks opałowy	t	870,05	828,01	722,86	102,3	87,3	83,1	143,51	192,76
Benzyna „Euro Super” 95	l l	4,32	3,93	3,97	93,4	101,0	91,9	0,79	1,06
Olej napędowy	l l	3,97	3,82	3,89	98,0	101,8	98,0	0,77	1,04
Olej opałowy, Ekoterm Plus	l l	2,68	2,46	2,55	97,0	103,7	95,1	0,51	0,68
Gaz propan-butan „LPG”	l l	2,09	2,20	2,11	100,5	95,9	101,0	0,42	0,56
Olej silnikowy „Sektrol” 20 W/40	l l	11,25	11,29	11,33	99,6	100,4	100,7	2,25	3,02
Olej silnikowy „Elf” SJ SAE 15W/40	l l	20,84	20,86	20,79	100,1	99,7	99,8	4,13	5,54
Smar stały (do łożysk)	0,9 kg	10,64	10,68	10,95	100,1	102,5	102,9	2,17	2,92
Płyn do chłodziw „Pettygo”	l l	10,04	10,13	10,23	99,7	101,0	101,9	2,03	2,73
Energia elektryczna	10 kWh	4,20	4,24	4,24	100,0	100,0	101,0	0,84	1,13

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		X 2005	XII 2005	X 2006	X 2006 IX 2006	X 2006 XII 2005	X 2006 X 2005	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Cement	50 kg	16,10	17,58	18,56	100,7	105,6	115,3	3,68	4,95
Wapno	1 t	412,39	412,55	424,53	100,2	102,9	102,9	84,28	113,21
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	140,00	137,05	137,05	100,0	100,0	97,9	27,21	36,55
Stal płaska (płaskownik)	1 t	2933,06	2902,24	3114,03	101,4	107,3	106,2	618,23	830,41
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	10,22	10,05	11,08	101,6	110,2	108,4	2,20	2,95
Dwuteownik gruby	1 t	3167,39	3154,16	3617,45	102,6	114,7	114,2	718,18	964,65
Blacha dachowa	1 m ²	28,67	28,30	30,44	100,4	107,6	106,2	6,04	8,12
Tynk „Atlas”	25 kg	41,93	42,25	45,33	100,3	107,3	108,1	9,00	12,09
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	0,72	0,72	0,77	101,3	106,9	106,9	0,15	0,21
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	735,82	730,82	699,42	100,1	95,7	95,1	138,86	186,51
Tarcica iglasta grubość 19-25 mm	1 m ³	539,82	541,42	542,70	100,8	100,2	100,5	107,74	144,72
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	25,99	26,05	25,97	100,5	99,7	99,9	5,16	6,93
Okno drewniane szklane	1 szt.	1172,14	1172,61	1243,79	101,2	106,1	106,1	246,93	331,68
Drzwi płytowe 2000mmx800 zewnętrzne	1 szt.	970,78	978,56	1052,96	101,3	107,6	108,5	209,05	280,79

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	X 2005	XII 2005	X 2006	X 2006 IX 2006	X 2006 XII 2005	X 2006 X 2005	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC 54 Hydro	381942,47	376733,75	345375,54	100,0	91,7	90,4	685,68	921,00
Kombajn do ziemniaków	48883,20	48812,04	50739,80	100,0	103,9	103,8	100,73	135,31
Samochód Lublin	61318,40	61363,24	63093,79	99,6	102,8	102,9	125,26	168,25
Rozrzutnik obornika 1-osiowy	16848,08	16998,16	17701,80	101,0	104,1	105,1	35,14	47,20
Siewnik zbożowy 25 redlic	12835,17	12914,89	13353,32	100,1	103,4	104,0	26,51	35,61
Ciągnik „Ursus” 5314	71839,39	71711,89	98032,19	100,0	136,7	136,5	194,62	261,42
Ciągnik 90 kW	148734,32	148998,92	152988,77	99,5	102,7	102,9	303,73	407,97
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	22578,80	22683,99	23358,14	100,2	103,0	103,5	46,37	62,29
Kopaczka elewatorowa	9837,65	9951,72	10505,93	100,3	105,6	106,8	20,86	28,02
Agregat uprawowy do siewnika	12977,59	13037,23	12518,30	100,0	96,0	96,5	24,85	33,38
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	5654,15	5696,86	6031,99	100,3	105,9	106,7	11,98	16,09
Gleboegryzarka	4767,34	4785,55	4852,98	100,9	101,4	101,8	9,63	12,94
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	32863,88	32880,85	33835,09	100,1	102,9	103,0	67,17	90,23
Opryskiwacz 300 l	2668,17	2674,11	2612,19	100,3	97,7	97,9	5,19	6,97
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	4478,44	4525,67	4600,52	101,0	101,7	102,7	9,13	12,27
Rozsiewacz nawozów	1450,96	1473,26	1381,53	100,1	93,8	95,2	2,74	3,68
Sadzarka 2 rzędowa	2545,04	2581,36	2638,38	100,4	102,2	103,7	5,24	7,04
Pług 3 skibowy	3388,79	3331,36	3598,44	101,1	108,0	106,2	7,14	9,60
Kultywator 14-18 zębowy	1358,64	1379,47	1490,13	100,3	108,0	109,7	2,96	3,97
Dojarka 2 konwie ^a	7885,63	7943,79	8033,73	98,9	101,1	101,9	15,95	86,33
Dojarka z rurociągiem ^a	42971,92	42988,91	46262,43	101,4	107,6	107,7	91,85	497,12
Schładzarka do mleka 500 l ^a	17447,70	17665,12	16814,71	100,3	95,2	96,4	33,38	180,69

^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek usług dla rolnictwa

Albin Klementowski
Magdalena Talarek

W ostatnich miesiącach nieznacznie spadł popyt na usługi związane z produkcją zwierzęcą. Liczba krów objętych oceną użytkowości mlecznej w październiku 2006 r. wyniosła 512 tys. sztuk i obniżyła się o 0,6% w porównaniu z wrześniem br. i o 0,2% w stosunku do października 2005 r. Przy tym w gospodarstwach stosujących ocenę w październiku br. stado oceniane liczyło przeciętnie 30,6 sztuk krów, o 0,3% mniej niż w miesiącu poprzednim, ale o 2% więcej niż w październiku 2005 r. W trzech kwartałach 2006 r. liczba zabiegów unasienniania krów wyniosła 1 324 tys. sztuk, a inseminacji loch 882 tys. sztuk i wobec analogicznego okresu 2005 r. odpowiednio obniżyła się o 1% i wzrosła o 2,9%. Usługi inseminacji krów najbardziej upowszechnione są w Polsce zachodnio-południowej, a oceniań krów głównie w zachodnich i północno-wschodnich rejonach kraju.

We wrześniu 2006 roku istniało 23,9 tys. zarejestrowanych przedsiębiorstw usługowych rolnictwa, o 3,6% więcej niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę stanowiły placówki usług mechanizacyjnych (10,8 tys.) i weterynaryjnych (8,2 tys.), a mniej liczne były zakłady usług zootechnicznych (3,0 tys.) i naprawcze maszyn (2 tys.). Między wrześniem 2005 roku a wrześniem 2006 r. liczba zakładów usług mechanizacyjnych wzrosła o 7,8%, placówek zootechnicznych o 5,2% i zakładów naprawczych o 2,6%. Zmniejszyła się liczba zakładów weterynaryjnych o 2,4%.

Ceny usług dla rolnictwa w październiku 2006 r. wzrosły o 0,1% wobec września br. i o 4,1% w porównaniu z październikiem 2005 r. (przy inflacji 0,7%). W tym w ciągu roku ceny usług rolniczych zwiększyły się o 6,5%, a pośrednich usług dla rolnictwa o 2,3%. W okresie 10 miesięcy br., w porównaniu z tym samym okresem 2005 r. – ceny usług wzrosły średnio o 4,1% (przy wskaźniku inflacji 0,3%). W tym czasie ceny usług rolniczych zwiększyły się o 6,5%, a usług pośrednio rolniczych o 2,3%. W grupie usług rolniczych o 7,1% wzrosły ceny usług mechanizacyjnych (siewne o 8,1%, zbioru płodów o 7,5%, uprawowe o 6,9% i chemizacyjne o 6,3%), o 4,2% usługi w zakresie produkcji zwierzęcej (o 6,2% weterynaryjne i insemina-

cyjne o 2,3%) i o 1,6% usługi robocizny przy pracach polowych. Zaś w grupie pośrednich usług dla rolnictwa o 6,6% zwiększyły się ceny usług ubezpieczeniowych, o 4,2% budowlano-remontowych, o 3,6% handlowych i o 2,8% naprawczych, a młynarskich o 1,1% – natomiast ceny usług bankowych obniżyły się o 11,3%, a transportowych o 0,4%.

Relacje cen produktów rolnych i cen usług dla rolnictwa w październiku 2006 r. wobec września br. obniżyły się do wskaźnika 96,3. Natomiast bardzo korzystnie (przy wskaźniku 113,3) ukształtowały się te relacje w październiku br. wobec października ub. r. – dotyczy to głównie relacji cen produktów roślinnych i usług mechanizacyjnych (wskaźnik 124,3) oraz produktów sprzedawanych i pośrednich usług dla rolnictwa (115,2), przy niekorzystnym wskaźniku relacji cen produktów zwierzęcych i usług weterynaryjno-zootechnicznych (94,7). Relacje cenowe produktów rolnych i usług przy odniesieniu 10 miesięcy 2006 r. do tego samego okresu ub. r. wyraziły się wskaźnikiem 102,9. Masa produktów rolnych odpowiadających cenie jednostki usługi kształtowała się zmiennie. Na przykład cena kopania ziemniaków kombajnem ziemniaczanym za 1 godz. w październiku 2005 r. odpowiadała cenie 6,1 dt ziemniaków, a w październiku br. 7 dt ziemniaków; zaś roczne odsetki kredytu średnioterminowego (50 tys. zł) wynosiły odpowiednio równowartość 153 i 99 dt pszenicy. Cena względna pakietu usług, wyrażona w ekwiwalentnej cenowo masie produktów, w październiku br. obniżyła się o 14,1% w porównaniu z październikiem 2005 r. Natomiast w okresie dziesięciu miesięcy 2006 r., w porównaniu z tym samym okresem 2005 r., cena pakietu usług obniżyła się o 2,2%; przy tym zwiększyła się o 8,7%, przy wyrażeniu cen usług w odpowiednikach produkcji zwierzęcej, natomiast obniżyła się o 7,6% w równoważnikach produkcji roślinnej.

Tab. 1. Popyt na wybrane usługi rolnicze i sieć placówek

Okresy	Rodzaje usług i placówek	Liczba krów ocenianych tys.	Średnia L. krów w gospod. stosujących ocenę szt.	L. krów inseminowanych ^a tys.	L. loch inseminowanych tys.	L. placówek usług mechanicznych	L. placówek usług naprawczych maszyn	L. placówek usług weterynaryjnych	L. placówek usług zootechnicznych
2003	I-XII	471	25,2	1 630	922	9 746	1 890	8 457	3 261
2004	I-XII	480	26,9	1 669	991	9 066	1 868	8 466	2 748
2005	I-XII	509	29,5	1 697	1182	10 053	1 936	8 357	2 939
	IX	516	29,9	475	271	9 981	1 930	8 352	2 884
	XI	518	30,1	x	x	x	x	x	x
	XII	518	30,2	360	325	10 053	1 936	8 357	2 939
2006	I	519	30,4	x	x	x	x	x	x
	II	521	30,6	x	x	x	x	x	x
	III	523	30,6	397	301	10 156	1 949	8 254	2 980
	IV	525	30,7	x	x	x	x	x	x
	V	539	31,6	x	x	x	x	x	x
	VI	520	30,9	467	332	10 506	1 978	8 173	3 045
	VII	520	30,9	x	x	x	x	x	x
	VIII	517	30,8	x	x	x	x	x	x
	IX	515	30,7	460	249	10 755	1 981	8 152	3 033
	X	512	30,6	x	x	x	x	x	x
Wskaźnik zmian (%)									
<u>IX 2006</u> <u>IX 2005</u>		99,8	102,7	96,8	91,9	107,8	102,6	97,6	105,2
<u>X 2006</u> <u>X 2005</u>		99,0	102,0	x	x	x	x	x	x

^a dane w tej i następujących pozycjach dotyczące okresów kwartalnych umieszczone są w rubrykach odnoszących się do ostatnich miesięcy danego kwartału

Źródło: Dane Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, MRiRW oraz GUS (REGON).

Tab. 2. Relacje cen produktów rolnych^a do cen usług dla rolnictwa

Okresy	Wskaźniki zmian cen	Produktów sprzedawanych i usług dla rolnictwa	Produktów sprzedawanych i usług rolniczych	Produktów roślinnych i usług mechanicznych	Produktów zwierzęcych i usług wet-zoot.	Produktów sprzedawanych i pośrednich usług dla rolnictwa	
2003	I-XII	wskaźnik wobec poprzedniego okresu	98,2	95,9	104,1	92,5	98,4
2004	I-XII		106,7	105,6	104,1	116,3	107,6
2005	I-XII		90,9	89,9	83,5	97,4	91,5
	X		94,5	94,6	94,0	95,1	94,5
	XI		98,7	98,7	100,6	96,3	98,7
	XII		105,0	105,0	.	99,3	105,0
2006	I		100,0	99,8	.	95,9	100,1
	II		102,3	102,7	.	100,3	102,3
	III		100,1	99,1	.	99,4	100,2
	IV		100,2	99,9	102,5	99,3	100,3
	V		100,4	100,1	100,5	100,0	100,5
	VI		101,8	102,3	101,5	102,9	101,6
	VII		98,8	99,1	95,8	103,0	98,7
	VIII		100,7	103,7	98,8	99,1	101,9
	IX		100,2	99,8	100,5	95,3	98,6
	X		96,3	96,3	96,1	96,5	96,4
<u>X 2006</u> <u>X 2005</u>			113,3	110,7	124,3	94,7	115,2
<u>I-X 2006</u> <u>I-X 2005</u>			102,9	100,6	109,1	91,2	104,7

^a dla poszczególnych miesięcy wyliczono średni wzrost cen 9 podstawowych produktów rolnych (pszenicy, żyta, ziemniaków (bez okresu styczeń-marzec), kukurydzy, jęczmienia, żywca bydła, trzody chlewnej i drobiu oraz mleka) i cen usług

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 3. Dynamika cen usług dla rolnictwa

Rodzaje usług	2003		2004		2005							2006							X 2006 X 2005		I-X 2006 I-X 2005	
	I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X					
	% wobec poprzedniego okresu																					
Wskaźnik zmian cen usług	101,3	104,0	104,2	100,0	100,0	100,1	100,1	101,2	99,9	100,1	100,3	100,2	99,9	99,8	100,2	100,3	100,1	100,1	104,1	104,1		
I. Usługi rolnicze^a	103,4	105,1	105,3	99,9	100,0	100,1	101,4	99,5	101,1	100,6	100,6	100,5	99,4	99,5	100,3	100,7	100,1	100,1	106,5	106,5		
1. mechanizacyjne	103,1	106,2	105,2	99,9	99,9				101,8	98,9	98,9	100,5	99,2	99,3	100,4	100,7	100,1	100,1	107,2	107,1		
a. uprawowe	103,9	107,9	107,0	100,1	99,9					98,2	98,2	100,5			100,7	100,3	100,0	100,0	105,9	106,9		
b. siewu-sadzenia	102,4	104,7	106,9	99,7							99,1	100,0			100,2	100,0	100,1	100,1	106,8	108,1		
c. chemiczne	103,6	109,3	103,9	99,9	99,9	100,0	100,8	98,2	101,8	100,0	100,0	101,0	99,8	100,3	100,0	100,3	100,2	100,2	106,5	106,3		
d. zbioru plodów	102,2	106,0	104,2	99,8									98,8	98,7	100,5	101,4	100,1	100,1	108,3	107,5		
2. usługi robocizny przy pracach polowych			104,5	100,2	99,8						107,7	101,0	99,0	100,0	98,9	100,7	98,8	102,0	101,6			
3. usługi w zakresie produkcji zwierzęcej	105,3	103,3	106,2	100,1	100,3	100,1	101,7	100,2	100,7	100,4	100,4	100,2	100,0	100,0	100,3	100,1	100,1	104,3	104,2			
a. weterynaryjne	104,5	101,4	105,2	100,2	99,9	100,0	103,6	100,2	100,9	100,5	100,5	100,4	100,0	100,0	100,5	99,8	100,0	105,7	106,2			
b. inseminacyjne	106,1	105,2	107,3	100,0	100,7	100,3	99,8	100,2	100,5	100,3	100,3	100,0	100,0	100,0	100,1	100,5	100,2	103,0	102,3			
II. Pośrednie usługi dla rolnictwa^a	100,8	103,2	103,5	100,0	100,0	100,0	101,1	99,9	100,0	100,2	100,2	100,1	100,1	99,9	100,1	100,1	100,0	102,3	102,3			
1. transportowe	102,4	103,1	102,2	100,6	98,7	100,0	97,5	98,4	99,9	100,2	100,2	100,0	100,4	100,1	100,4	100,3	100,5	100,0	99,6			
2. naprawcze	102,7	104,4	104,9	99,9	99,6	100,1	101,0	99,5	99,7	100,5	100,5	100,1	100,3	100,5	100,0	100,0	99,9	101,7	102,8			
3. budowlano-remontowe	101,6	101,7	105,4	100,0	100,3	100,2	101,1	100,2	100,6	100,6	100,3	100,5	100,0	99,6	100,2	100,1	100,1	103,3	104,2			
4. młynarskie ^b	102,1	104,0	103,1	100,4	100,0	99,8	99,5	100,6	100,2	100,2	100,8	100,1	100,9	100,6	100,6	100,2	100,0	102,7	101,1			
5. handlowe	98,4	103,1	100,7	100,0	99,9	99,7	102,6	100,1	99,9	100,3	100,3	99,9	99,7	99,8	99,9	100,1	100,2	104,0	103,6			
6. finansowe	95,3	102,6	102,8	99,7	99,9	100,1	102,4	100,2	99,7	99,7	99,7	99,7	99,9	99,8	100,1	99,9	99,9	101,5	100,6			
- ubezpieczeniowe	91,3	97,8	106,4	100,0	100,2	100,0	104,7	100,6	100,4	100,1	100,1	100,0	100,0	100,0	100,4	100,0	100,0	106,7	106,6			
- bankowe	100,1	107,9	95,6	99,0	99,2	100,2	97,7	99,4	98,2	98,7	98,7	99,1	99,6	99,4	99,5	99,8	99,6	91,0	88,7			
Wskaźnik inflacji	100,8	103,5	102,1	100,4	99,8	99,8	100,2	100,0	99,9	100,7	100,7	100,5	99,7	100,0	100,3	100,2	100,1	100,7	100,7	100,3		

^a ceny średnie ważone, obliczenia własne

^b przemiał zbóż

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERIGŻ-PIB.

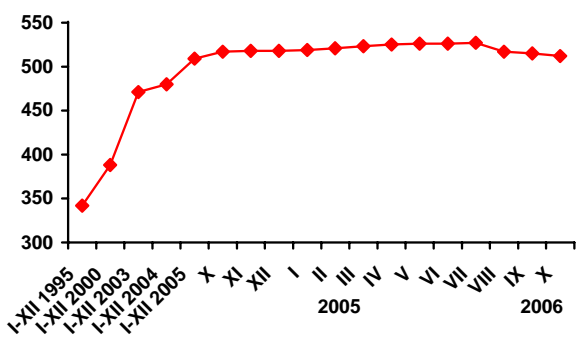
Tab. 4. Ceny detaliczne wybranych usług dla rolnictwa (w zł)

Rodzaje usług	Jedn. miary	2003		2004		2005						2006						X 2006 X 2005		I-X 2006 I-X 2005	
		I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	%	%	
Orka pługiem	za 1 godz.	81,1	86,2	92,0	93,4					98,4	97,4	97,9		99,4	99,4	99,5	99,5	106,5	107,6		
Siew siewn. rzędowym	za 1 godz.	67,7	71,2	76,5	76,5					83,1	82,3	82,7		81,5	81,6	81,7	81,8	106,8	107,3		
Opryskiwanie roślin	na obszarze 1 ha	53,6	59,6	61,8	62,0						62,4	63,6		63,3	64,1	64,1	64,4	103,8	103,1		
Rozsiew nawozów szt.	na obszarze 1 ha	56,7	61,0	63,7	64,5	64,4	66,9	65,7	68,6	68,6	68,6	68,6		68,7	69,2	69,2	69,6	108,0	107,6		
Zbiór zielonek siewkarnią	za 1 godz.	147,1	168,7	195,0	198,4							219,9	217,0	217,5	218,5	228,9	228,9	115,4	113,8		
Sprzęt zboż kombajnem	za 1 godz.	209,9	221,6	228,0										232,3	229,8	230,5			101,2		
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	111,9	114,9	118,0	119,4								126,4	122,2	126,6	127,7	127,9	107,0	107,1		
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień		41,8	43,7	43,6					41,7	44,9	45,3		44,8	44,3	44,7	44,6	102,0	101,5		
Unastnienie sztuczne krowy	1 szt.	39,5	42,4	45,5	45,5	45,9	46,0	46,0	46,2	46,4	46,4	46,4	46,4	46,4	46,6	46,8	46,9	103,0	102,3		
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	18,6	19,8	20,9	21,1	21,0	21,0	21,8	22,0	22,1	22,2	22,2	22,2	22,2	22,3	22,3	22,3	105,7	106,2		
Przewóz 10 ton cegły samochodem	na odległ. 20 km	119,0	123,5	124,0	126,2	121,0	121,2	118,0	117,7	117,9	118,1	118,1	117,1	117,6	118,3	118,7	119,2	94,5	95,0		
Naostrożenie lemiesz	1 szt.	10,3	11,0	11,8	11,9	11,9	11,9	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	12,6	12,6	12,6	105,6	106,6		
Praca mechanika przy naprawie maszyn roln.	za 1 godz.	26,3	27,6	28,4	28,1	28,1	28,3	28,2	28,2	28,8	28,9	28,9	28,9	28,9	29,0	29,0	29,0	103,2	101,1		
Oплата prac murarskich	za 1 dzień	61,6	61,9	65,1	65,4	65,2	65,2	65,5	66,2	66,4	66,7	66,7	66,6	66,9	67,2	67,3	67,9	103,7	102,3		
Oплата projektu budynku inwentarsko-składowego	1 szt.				1036,0	1038,0	1033,7	999,7	1046,0	1046,0	1047,5	1049,4	1022,5	1023,6	1026,6	1026,6	1026,6	99,1	98,7		
Wypożyczenie betoniarki	na 1 dobę	28,7	30,3	31,6	31,8	32,1	32,5	31,4	30,9	31,4	31,5	31,5	31,5	31,1	31,2	31,3	31,1	97,9	99,4		
Śrutowanie na paszę	100 kg żyta	8,0	8,3	8,6	8,6	8,5	8,5	8,4	8,4	8,5	8,5	8,5	8,7	8,7	8,7	8,7	8,7	101,3	99,3		
Oплата powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	25,4	25,6	26,0	26,1	26,1	26,0	28,2	27,8	27,8	27,8	27,8	27,6	27,5	27,5	27,6	27,5	105,5	106,4		
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	106,0	104,2	107,0	106,7	107,0	107,3	116,0	116,2	116,2	116,2	116,2	116,2	115,9	115,9	115,9	115,9	108,6	108,9		
Składka ubezpieczenia Autocasco ciągnika	1 rok	525,5	573,4	658,0	662,7	665,0	665,0	670,4	688,5	692,7	694,3	694,3	694,5	696,0	710,8	710,8	710,8	107,2	105,8		
Odsetki kredytu krótkoterm. 10 tys. zł	za 1 rok	736,1	690,2	662,0	633,9	629,0	632,1	619,0	604,1	594,2	591,1	588,9	588,9	584,3	581,6	581,1	578,4	91,2	88,8		
Odsetki kredytu średnioterm. 50 tys. zł	za 1 rok	6202	5932	5699	5465	5429	5426	5296	5180	5127	5061	5046	5046	5023	5001	4980	4967	90,9	88,6		

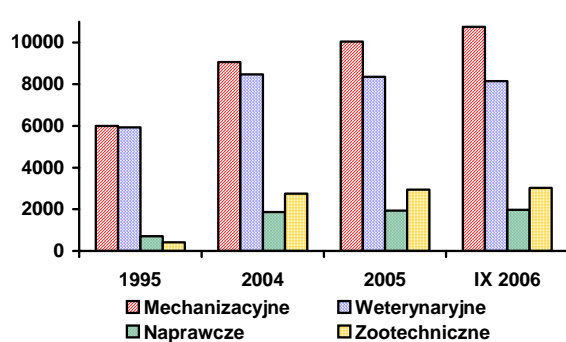
Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERiGŻ-PIB.

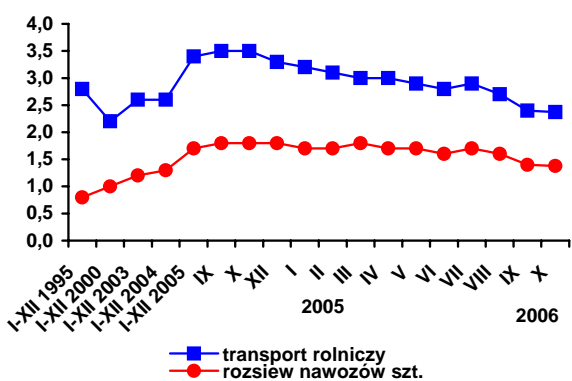
Rys. 1. Liczba krów ocenianych (tys. sztuk)

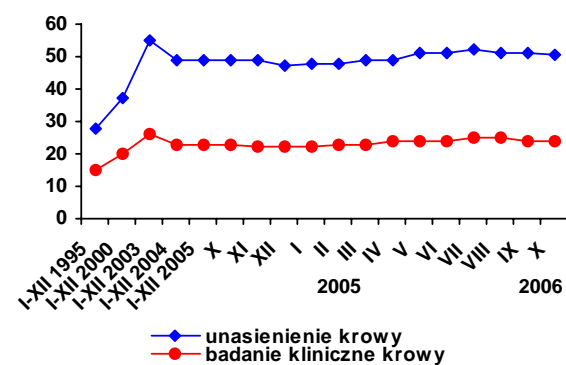
Rys. 2. Liczba placówek usług rolniczych

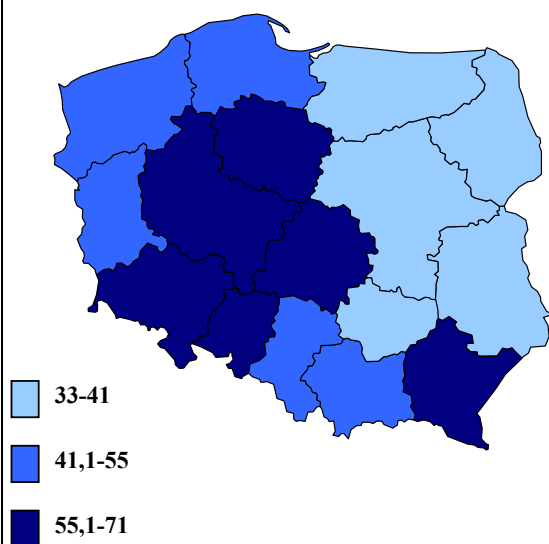
Rys. 3. Ceny wybranych usług wyrażone w dt pszenicy

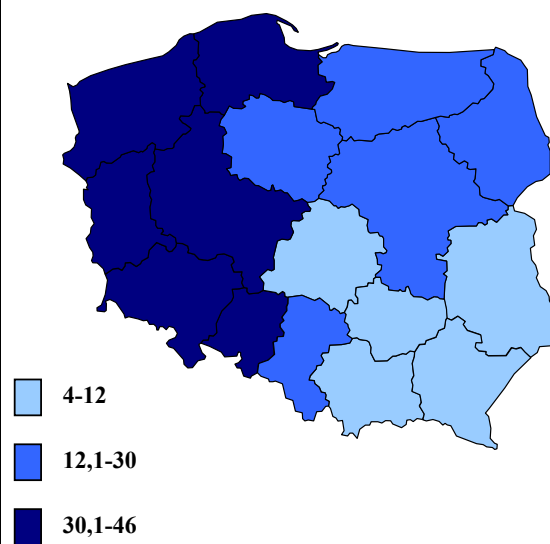
Rys. 4. Ceny wybranych usług weteryn.-zootechnicznych wyrażone w litrach mleka

Rys. 5. Udział krów inseminowanych w pogłowie ogółem w okresie styczeń-wrzesień 2006 r. (w %)

Rys. 6. Udział krów ocenianych w pogłowie ogółem w październiku 2006 r. (w %)

Źródło: Jak w tabelach 1 i 5.